

Βρυξέλλες, 30 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

15024/1/22
REV 1

Διοργανικός φάκελος:
2022/0051(COD)

DRS 64
SUSTDEV 203
CODEC 1793
COMPET 928

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων (1ο Τμήμα)

Αποδέκτης: Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 6533/22

Θέμα: Πρόταση ΟΔΗΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 – Γενική προσέγγιση

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στις 23 Φεβρουαρίου 2022 η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο πρόταση οδηγίας σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937¹.
2. Η προτεινόμενη οδηγία, με βάση το άρθρο 50 και το άρθρο 114 της ΣΛΕΕ, θεσπίζει κανόνες σχετικά με υποχρεώσεις των εταιρειών όσον αφορά τις πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες συνδέονται με τις δικές τους δραστηριότητες, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και τις δραστηριότητες της αξιακής αλυσίδας που διεξάγονται από οντότητες με τις οποίες η εταιρεία έχει εδραιωμένη επιχειρηματική σχέση. Θεσπίζει επίσης κανόνες σχετικά με την ευθύνη για παραβιάσεις των εν λόγω υποχρεώσεων.

¹ 6533/22 + ADD 1

3. Η προτεινόμενη οδηγία αποσκοπεί στον καθορισμό ενός οριζόντιου πλαισίου για την προώθηση της συμβολής των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην ενιαία αγορά στην επίτευξη της μετάβασης της Ένωσης σε μια κλιματικά ουδέτερη και πράσινη οικονομία σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
4. Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων (JURI) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου όρισε την κα Lara WOLTERS (S&D, KX) εισηγήτρια για την πρόταση, ενώ ζητήθηκε η γνώμη οκτώ επιτροπών, και συγκεκριμένα της Επιτροπής Ανάπτυξης (DEVE), της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (IMCO), της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας (ITRE), της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων (AFET), της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (ENVI), της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής (ECON), της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου (INTA) και της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (EMPL), εκ των οποίων οι τελευταίες πέντε είναι συνδεδεμένες επιτροπές. Η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων αναμένεται να ψηφίσει επί των τροπολογιών της στην πρόταση της Επιτροπής και να εγκρίνει την διαπραγματευτική εντολή στα τέλη Μαρτίου του 2023, ενώ η εν λόγω εντολή αναμένεται να ψηφιστεί στην ολομέλεια τον Μάιο του 2023.
5. Η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε στις 14 Ιουλίου 2022².

II. ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΔΙΕΞΗΧΘΗΣΑΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

6. Το Συμβούλιο, κατά τη σύνοδό του στις 24 Φεβρουαρίου 2022, παρακολούθησε παρουσίαση της Επιτροπής σχετικά με το περιεχόμενο και τον σκοπό της προτεινόμενης οδηγίας.
7. Στις 24 Οκτωβρίου 2022 το Συμβούλιο Περιβάλλοντος, κατόπιν αιτήματος της βελγικής αντιπροσωπίας, με την υποστήριξη της ισπανικής αντιπροσωπίας, ενημερώθηκε σχετικά με τις εργασίες και την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την προτεινόμενη οδηγία.

² 11489/22.

8. Η Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων έδωσε κατευθυντήριες γραμμές για περαιτέρω εργασίες στις 26 Οκτωβρίου 2022. Με βάση τις θέσεις που εξέφρασαν οι αντιπροσωπίες, οι οποίες αναπτύχθηκαν περαιτέρω στο πλαίσιο της Ομάδας «Εταιρικό δίκαιο», η Προεδρία υπέβαλε αναθεωρημένο συμβιβαστικό κείμενο στη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 18 Νοεμβρίου 2022, προκειμένου να προετοιμάσει γενική προσέγγιση επί της πρότασης. Ωστόσο, στη συνεδρίαση επιβεβαιώθηκε ότι, ενώ οι αντιπροσωπίες συμφώνησαν για το μεγαλύτερο μέρος της πρότασης, οι απόψεις τους εξακολουθούν να διαφέρουν σε περιορισμένο αριθμό θεμάτων.
9. Με βάση τις απόψεις που διατυπώθηκαν κατά την εν λόγω συνεδρίαση, η Προεδρία υπέβαλε νέο συμβιβαστικό κείμενο κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 25 Νοεμβρίου 2022, προκειμένου να ολοκληρωθούν οι προετοιμασίες της γενικής προσέγγισης επί του κειμένου. Ορισμένες αντιπροσωπίες εξέφρασαν ωστόσο ορισμένες ανησυχίες και επί του νέου συμβιβαστικού κειμένου, ιδίως όσον αφορά τον νέο ορισμό της «αλυσίδας δραστηριοτήτων» που περιέχεται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ). Η Προεδρία υπέβαλε αναθεωρημένο συμβιβαστικό κείμενο για τη διάταξη αυτή, το οποίο έτυχε ευρείας υποστήριξης και εισήχθη στο έγгр. 15024/22 με σκοπό την επίτευξη γενικής προσέγγισης κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας της 1ης Δεκεμβρίου 2022. Ορισμένες αντιπροσωπίες διατηρούν επιφύλαξη εξέτασης για το συμβιβαστικό κείμενο.
10. Μετά τη συζήτηση κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 25 Νοεμβρίου 2022, ορισμένες αντιπροσωπίες έθεσαν εκ νέου το σημαντικό ζήτημα σχετικά με την κάλυψη της παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις. Δεδομένου ότι οι θέσεις ορισμένων κρατών μελών εξελίχθηκαν μετά τη συνεδρίαση αυτή, η Προεδρία έκρινε ότι το σημαντικό αυτό ζήτημα θα πρέπει να εξεταστεί περαιτέρω από την Επιτροπή των Μόνιμων Αντιπροσώπων κατά την προετοιμασία του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας.

11. Οι συζητήσεις κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 30 Νοεμβρίου 2022 αφορούσαν νέο συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας σχετικά με την κάλυψη των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχονται από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις στην προτεινόμενη οδηγία. Ορισμένες αντιπροσωπίες εξέφρασαν ωστόσο ανησυχία και επί του νέου συμβιβαστικού κειμένου και διατήρησαν επιφύλαξη εξέτασης για το κείμενο. Η Προεδρία κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το υποβληθέν συμβιβαστικό κείμενο θα περιληφθεί στο ενοποιημένο συμβιβαστικό κείμενο και θα διαβιβαστεί στο Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας της 1ης Δεκεμβρίου 2022, με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας επί γενικής προσέγγισης. Το αναθεωρημένο συμβιβαστικό κείμενο, ως έχει μετά τη σύνοδο της EMA στις 30 Νοεμβρίου 2022, παρατίθεται στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος. Οι αλλαγές σε σχέση με το κείμενο που έχει ήδη υποβληθεί στο Συμβούλιο³ επισημαίνονται με έντονους και υπογραμμισμένους χαρακτήρες για τις προσθήκες και με [...] για τις διαγραφές.

III. ΚΥΡΙΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΙΒΑΣΤΙΚΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

A. Πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2)

12. Το άρθρο 2 καθορίζει το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας και θεσπίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων ορίζεται ποιες εταιρείες θα πρέπει να επιδεικνύουν δέουσα επιμέλεια (άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 2). Τα κριτήρια βασίζονται στον αριθμό των εργαζομένων και στον καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών για εταιρείες της ΕΕ, καθώς και στον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση για εταιρείες εκτός ΕΕ. Τα κριτήρια θα πρέπει να πληρούνται σε επίπεδο μεμονωμένων εταιρειών, όπως προτείνεται από την Επιτροπή, αλλά για δύο συναπτά οικονομικά έτη. Επίσης, εισήχθη διάταξη που επιτρέπει στις εταιρείες να εκπληρώνουν ορισμένες από τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας σε επίπεδο ομίλου (άρθρο 4α).
13. Όσον αφορά τις εταιρείες εκτός ΕΕ, εάν πληρούν το κριτήριο του καθαρού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση, εμπίπτουν στο προσωπικό πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας, ανεξάρτητα από το αν διαθέτουν υποκατάστημα ή θυγατρική στην Ένωση. Στο άρθρο 21 προστέθηκε νέα διάταξη (παράγραφος 1α), σύμφωνα με την οποία απαιτείται από την Επιτροπή να δημιουργήσει ασφαλές σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση από εταιρείες οι οποίες δεν διαθέτουν υποκατάστημα σε κανένα κράτος μέλος ή έχουν υποκαταστήματα σε διαφορετικά κράτη μέλη, προκειμένου να προσδιορίζεται το αρμόδιο κράτος μέλος.

³ 15024/22.

14. Η γενική λογική του πεδίου εφαρμογής και των κατώτατων ορίων του αριθμού των εργαζομένων και του καθαρού κύκλου εργασιών διατηρήθηκε ως έχει στην πρόταση της Επιτροπής. Ωστόσο, το συμβιβαστικό κείμενο περιλαμβάνει επίσης ρήτρα σταδιακής εφαρμογής και περίοδο «*vacatio legis*» ενός έτους μεταξύ της λήξης της περιόδου μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και της εφαρμογής των κανόνων της προτεινόμενης οδηγίας (άρθρο 30), προκειμένου να διασφαλιστεί η αναλογικότητα των νεοθεσπισθέντων κανόνων, όπως προτείνεται από πολλές αντιπροσωπίες. Ως εκ τούτου, οι κανόνες της προτεινόμενης οδηγίας εφαρμόζονται σε πρώτο στάδιο σε πολύ μεγάλες εταιρείες με περισσότερους από 1000 εργαζομένους και καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών ύψους 300 εκατ. EUR, ή με καθαρό κύκλο εργασιών ύψους 300 εκατ. EUR που πραγματοποιείται στην Ένωση για εταιρείες εκτός ΕΕ, 3 έτη από την έναρξη ισχύος.
15. Για να αποσαφηνιστεί περαιτέρω το πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας, ο κατάλογος των τομέων υψηλού κινδύνου [άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β)] συμπληρώθηκε με νέο παράρτημα (παράρτημα II) που περιέχει τους κωδικούς NACE που αντιστοιχούν στους εν λόγω τομείς.
16. Το άρθρο 2 συνοδεύεται από λεπτομερή ρήτρα επανεξέτασης (άρθρο 29), δυνάμει της οποίας η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση και αξιολογεί κατά πόσον πρέπει να αναθεωρηθούν στο μέλλον τα κατώτατα όρια όσον αφορά τον αριθμό των εργαζομένων και τον καθαρό κύκλο εργασιών, ο κατάλογος των τομέων υψηλού κινδύνου και το κριτήριο του καθαρού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση σε σχέση με εταιρείες εκτός ΕΕ. Επιπλέον, η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να υποβάλει έκθεση και να αξιολογεί κατά πόσον η ατομική προσέγγιση θα πρέπει να μεταβληθεί σε ενοποιημένη προσέγγιση, καθώς και κατά πόσον το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας θα πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να καλύπτονται και άλλα νομικά πρόσωπα που έχουν διαφορετική νομική μορφή από αυτές που προβλέπονται επί του παρόντος στην προτεινόμενη οδηγία.

B. Ορισμοί (άρθρο 3)

i. Επιχειρηματικός εταίρος [άρθρο 3 στοιχείο ε) και στ)]

17. Ο ορισμός της εδραιωμένης επιχειρηματικής σχέσης, όπως προτάθηκε από την Επιτροπή, διαγράφηκε από το άρθρο 3 στοιχείο στ), δεδομένου ότι η έννοια εγκαταλείφθηκε εξολοκλήρου. Αντ' αυτού, χρησιμοποιείται μόνο ο ορισμός του «επιχειρηματικού εταίρου» στο άρθρο 3 στοιχείο ε) («επιχειρηματική σχέση» όπως προτείνεται από την Επιτροπή). Προκειμένου να διασφαλίζεται η σκοπιμότητα για τις εταιρείες και να υπάρχει ευθυγράμμιση με το διεθνές πλαίσιο, η προσέγγιση βάσει κινδύνου ενισχύθηκε στην πρόταση, κυρίως με την τροποποίηση του άρθρου 6 (χαρτογράφηση και εμπεριστατωμένη αξιολόγηση των δυσμενών επιπτώσεων) και την εισαγωγή νέου άρθρου 6α σχετικά με την ιεράρχηση των δυσμενών επιπτώσεων. Όταν δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη αντιμετώπιση όλων των δυσμενών επιπτώσεων, οι εταιρείες ιεραρχούν τις δυσμενείς επιπτώσεις με βάση τη σοβαρότητα και την πιθανότητα εμφάνισής τους και αντιμετωπίζουν πρώτα τις σημαντικότερες επιπτώσεις προτού προχωρήσουν στις λιγότερο σημαντικές. Η σοβαρότητα των δυσμενών επιπτώσεων εκτιμάται με βάση τη βαρύτητα, τον αριθμό των θιγόμενων ατόμων ή την έκταση του περιβάλλοντος που επηρεάζεται, και τη δυσκολία επαναφοράς στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από τις δυσμενείς επιπτώσεις.

ii. Αλυσίδα δραστηριοτήτων [άρθρο 3 στοιχείο ζ)]

18. Ο όρος «αξιακή αλυσίδα» που περιλαμβανόταν στην πρόταση της Επιτροπής έχει αντικατασταθεί από τον ουδέτερο όρο «αλυσίδα δραστηριοτήτων», προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι αποκλίνουσες απόψεις των κρατών μελών σχετικά με το κατά πόσον πρέπει να καλύπτεται ολόκληρη η «αξιακή αλυσίδα» ή να περιορίζεται το πεδίο εφαρμογής στην «αλυσίδα εφοδιασμού», και προκειμένου να αποφευχθεί η σύγχυση με ήδη υφιστάμενους ορισμούς, δεδομένου ότι το περιεχόμενο του όρου έχει τροποποιηθεί.

19. Όσον αφορά το περιεχόμενο της «αλυσίδας δραστηριοτήτων», το συμβιβαστικό κείμενο μετακινήθηκε από την έννοια της πλήρους «αξιακής αλυσίδας» προς την έννοια της αλυσίδας εφοδιασμού, αποκλείοντας πλήρως το στάδιο της χρήσης των προϊόντων ή της παροχής υπηρεσιών της εταιρείας. Για την ενίσχυση της νομικής σαφήνειας, στον προτεινόμενο ορισμό της «αλυσίδας δραστηριοτήτων» συμπεριλήφθηκε κατάλογος των καλυπτόμενων δραστηριοτήτων των επιχειρηματικών εταίρων. Καθώς οι δραστηριότητες αυτές αναφέρονταν ήδη στην αιτιολογική σκέψη (18), η Προεδρία τις μετέφερε στο διατακτικό του κειμένου. Επιπλέον, προστέθηκε εξαίρεση για τα προϊόντα που υπόκεινται σε έλεγχο εξαγωγών (δηλαδή είδη διπλής χρήσης και όπλα) όσον αφορά τη διανομή, τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διάθεση των εν λόγω προϊόντων. Κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 25 Νοεμβρίου 2022, έγιναν περαιτέρω τροποποιήσεις προκειμένου να αποσαφηνιστούν τα ανάντη και κατάντη τμήματα του ορισμού.
- Γ. **Ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις [άρθρο 2 παράγραφος 8, άρθρο 3 στοιχεία α) και ζ), άρθρο 6 παράγραφος 3, άρθρο 7 παράγραφος 6, άρθρο 8 παράγραφος 7 και άρθρο 10 παράγραφος 2, άρθρο 29 στοιχείο γ-α)]**
20. Μετά από περαιτέρω συζητήσεις κατά τη συνεδρίαση της Επιτροπής των Μόνιμων Αντιπροσώπων στις 30 Νοεμβρίου 2022 σχετικά με την κάλυψη της παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, υποβλήθηκε συμβιβαστικό κείμενο για να διασκεδαστούν οι εναπομένουσες ανησυχίες ορισμένων αντιπροσωπιών, αφήνοντας σε κάθε κράτος μέλος την απόφαση να συμπεριληφθεί ή όχι η παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο. Έγιναν σχετικές αλλαγές στο άρθρο 2 παράγραφος 8, στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), στο άρθρο 10 παράγραφος 2 και στο άρθρο 29 στοιχείο γ-α). Οι σχετικές αιτιολογικές σκέψεις (19), (34), (36β), (39), (41β), (43) και (70) τροποποιήθηκαν αναλόγως.
21. Όσον αφορά τον ορισμό των ρυθμιζόμενων χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της προτεινόμενης οδηγίας, το συμβιβαστικό κείμενο εξαιρεί από το πεδίο εφαρμογής τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα [δηλαδή τους οργανισμούς εναλλακτικών επενδύσεων (ΟΕΕ) και τους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ)]. Δόθηκε στα κράτη μέλη η δυνατότητα να μην εφαρμόσουν την προτεινόμενη οδηγία στα συνταξιοδοτικά ιδρύματα που θεωρούνται συστήματα κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της ΕΕ.

22. Ο ορισμός της αλυσίδας δραστηριοτήτων όσον αφορά τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις τροποποιήθηκε προκειμένου να διασφαλιστεί η σαφήνεια ως προς την παροχή των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που θα πρέπει να καλύπτονται, εφόσον το κράτος μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει την παρούσα οδηγία στην παροχή των εν λόγω υπηρεσιών, χωρίς να περιλαμβάνονται οι επενδυτικές δραστηριότητες λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους. Εάν το κράτος μέλος αποφασίσει να μην εφαρμόσει την οδηγία στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις (για την κάλυψη του κατάντη τμήματος της αλυσίδας δραστηριοτήτων), η αλυσίδα δραστηριοτήτων για τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι η ίδια με εκείνη των υπόλοιπων εταιρειών από διαφορετικούς οικονομικούς τομείς.
23. Εάν το κράτος μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει την οδηγία στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υποχρεούνται να προσδιορίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις στις δραστηριότητες των επιχειρηματικών τους εταίρων μόνο πριν από την παροχή της χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας (άρθρο 6 παράγραφος 3). Ως εκ τούτου, θεσπίστηκε εξαίρεση για την υποχρέωση παρακολούθησης των δυσμενών επιπτώσεων στο άρθρο 10 παράγραφος 2, έτσι ώστε, όσον αφορά τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών εταίρων των εταιρειών στους οποίους παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, να υποχρεούνται να παρακολουθούν μόνο τις δυσμενείς επιπτώσεις που προσδιορίστηκαν πριν από την παροχή της χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας.
24. Η τελευταία δέσμη αλλαγών ως προς το θέμα αυτό εισήχθη ώστε να καλυφθεί η υποχρέωση μιας ρυθμιζόμενης χρηματοπιστωτικής επιχείρησης να αναστείλει προσωρινά ή να τερματίσει μια επιχειρηματική σχέση (άρθρο 7 παράγραφος 6 και άρθρο 8 παράγραφος 7), σε περίπτωση που δεν ευδοκίμησε κανένα από τα κατάλληλα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων. Κατά παρέκκλιση από αυτή τη γενική υποχρέωση, οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες δεν υποχρεούνται να αναστείλουν προσωρινά ή να τερματίσουν την επιχειρηματική σχέση. Εντούτοις, στην περίπτωση αυτή, η επιχείρηση παρακολουθεί τις δυσμενείς επιπτώσεις ενώ παράλληλα καταβάλλει προσπάθειες για την αντιμετώπισή τους.

Δ. Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής (άρθρο 15)

25. Όπως ζητήθηκε από πολλά κράτη μέλη, το κείμενο της διάταξης για την καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής ευθυγραμμίστηκε όσο το δυνατόν περισσότερο με την οδηγία σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες (CSRD) που πρόκειται να εγκριθεί σύντομα, και συμπεριλήφθηκε ειδική παραπομπή στην εν λόγω οδηγία, προκειμένου να αποφευχθούν προβλήματα με τη νομική ερμηνεία της, χωρίς παράλληλα να διευρύνονται οι υποχρεώσεις των εταιρειών βάσει του εν λόγω άρθρου.
26. Λόγω των έντονων ανησυχιών των κρατών μελών σχετικά με τη διάταξη που πρότεινε η Επιτροπή για τη σύνδεση των μεταβλητών αποδοχών των διευθυντών με τη συμβολή τους στην επιχειρηματική στρατηγική της εταιρείας και στα μακροπρόθεσμα συμφέροντα και τη βιωσιμότητα της εταιρείας, η διάταξη αυτή διαγράφηκε (άρθρο 15 παράγραφος 3). Η μορφή και η διάρθρωση των αποδοχών των διευθυντών είναι θέματα που εμπίπτουν κατά κύριο λόγο στην αρμοδιότητα της εταιρείας και των σχετικών οργάνων ή μετόχων της. Οι αντιπροσωπίες ζήτησαν να μην υπάρχει ανάμειξη στα διάφορα συστήματα εταιρικής διακυβέρνησης εντός της Ένωσης, τα οποία αντικατοπτρίζουν τις διαφορετικές απόψεις των κρατών μελών σχετικά με τον ρόλο των εταιρειών και των οργάνων τους στον καθορισμό των αποδοχών των διευθυντών.

Ε. Αστική ευθύνη (άρθρο 22)

27. Το άρθρο 22 τροποποιήθηκε σε μεγάλο βαθμό προκειμένου να επιτευχθεί νομική σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου για τις εταιρείες και να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη παρέμβαση στα συστήματα δικαίου περί αδικοπραξιών των κρατών μελών. Οι τέσσερις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου μια εταιρεία να θεωρηθεί υπεύθυνη — ζημία που προκαλείται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, παράβαση καθήκοντος, αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της ζημίας και της παράβασης του καθήκοντος και υπαιτιότητα (πρόθεση ή αμέλεια) — αποσαφηνίστηκαν στο κείμενο και συμπεριλήφθηκε το στοιχείο της υπαιτιότητας.
28. Επιπλέον, το δικαίωμα των θυμάτων δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα ή στο περιβάλλον για πλήρη αποζημίωση προβλεπόταν ρητά στο συμβιβαστικό κείμενο. Από την άλλη πλευρά, το δικαίωμα πλήρους αποζημίωσης δεν θα πρέπει να οδηγεί σε υπερβολική αποζημίωση, για παράδειγμα μέσω αποζημίωσης κυρωτικού χαρακτήρα.

29. Επιπλέον, αποσαφηνίστηκαν η από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνη μιας εταιρείας και μιας θυγατρικής ή ενός επιχειρηματικού εταίρου και η υπερισχύουσα υποχρεωτική εφαρμογή των κανόνων περί αστικής ευθύνης. Χάρη σε όλες αυτές τις διευκρινίσεις κατέστη δυνατό να καταργηθεί η διασφάλιση για τις εταιρείες που ζητούσαν συμβατικές εγγυήσεις από τους έμμεσους επιχειρηματικούς εταίρους τους, μετά από έντονη κριτική όσον αφορά την εν λόγω διάταξη καθώς βασιζόταν σε μεγάλο βαθμό στις συμβατικές εγγυήσεις.

ΣΤ. Καθήκοντα των διευθυντών (άρθρα 25 και 26)

30. Η πρόταση της Επιτροπής ρύθμιζε το καθήκον μέριμνας των διευθυντών (άρθρο 25) και προέβλεπε ότι ήταν καθήκον των διευθυντών των εταιρειών της ΕΕ να καθορίζουν και να εποπτεύουν τις δράσεις δέουσας επιμέλειας και να προσαρμόζουν την εταιρική στρατηγική ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι δυσμενείς επιπτώσεις που προσδιορίστηκαν και τα μέτρα δέουσας επιμέλειας που ελήφθησαν (άρθρο 26).
31. Λόγω των έντονων ανησυχιών που εξέφρασαν τα κράτη μέλη τα οποία θεώρησαν ότι το άρθρο 25 συνιστά ανάρμοστη παρέμβαση στις εθνικές διατάξεις σχετικά με το καθήκον μέριμνας των διευθυντών, η οποία ενδέχεται να υπονομεύσει το καθήκον των διευθυντών να ενεργούν προς το βέλτιστο συμφέρον της εταιρείας, οι διατάξεις διαγράφηκαν από το κείμενο.
32. Δεδομένου ότι το περιεχόμενο του άρθρου 26 συνδεόταν στενά με τη διαδικασία δέουσας επιμέλειας, το άρθρο διαγράφηκε και τα κύρια στοιχεία του μεταφέρθηκαν στη διάταξη για την ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στις πολιτικές και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας (άρθρο 5 παράγραφος 3), λαμβανομένης υπόψη της πληθώρας συστημάτων εταιρικής διακυβέρνησης και της ελευθερίας των εταιρειών να ρυθμίζουν τα εσωτερικά τους θέματα.

Ζ. Παράρτημα Ι και ορισμοί των δυσμενών επιπτώσεων [άρθρο 3 στοιχεία β) και γ)]

33. Το παράρτημα Ι της προτεινόμενης οδηγίας έχει υποστεί σημαντικές αλλαγές με κύριο στόχο να καταστούν οι υποχρεώσεις όσο το δυνατόν πιο σαφείς και εύκολα κατανοητές για τις εταιρείες, διασφαλίζοντας παράλληλα μια νομικά ορθή βάση. Η λογική του παραρτήματος Ι είναι η απαρίθμηση συγκεκριμένων δικαιωμάτων και απαγορεύσεων, των οποίων η καταπάτηση ή παραβίαση συνιστά δυσμενή επίπτωση στα ανθρώπινα δικαιώματα [άρθρο 3 στοιχείο γ)] ή στο περιβάλλον [άρθρο 3 στοιχείο β)]. Για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο θα πρέπει να ερμηνεύονται τα εν λόγω δικαιώματα και απαγορεύσεις, το παράρτημα Ι περιέχει παραπομπές σε διεθνείς πράξεις που χρησιμεύουν ως σημεία αναφοράς.

34. Προκειμένου να διασφαλιστεί η νομιμότητα της παραπομπής σε διεθνείς πράξεις που είναι νομικά δεσμευτικές μόνο για τα κράτη, και σύμφωνα με τη γενική λογική του παραρτήματος Ι, το παράρτημα Ι καλύπτει μόνο τις διεθνείς πράξεις που έχουν κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη. Συνολικά, το παράρτημα Ι του συμβιβαστικού κειμένου αναφέρεται μόνο σε υποχρεώσεις και απαγορεύσεις που μπορούν να τηρήσουν οι εταιρείες, όχι μόνο τα κράτη.
35. Όσον αφορά το μέρος του παραρτήματος Ι που αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, καλύπτει μόνο νομικά δεσμευτικές διεθνείς πράξεις που αναγνωρίζονται ως ελάχιστος κατάλογος πράξεων στο διεθνές πλαίσιο. Όσον αφορά το μέρος του παραρτήματος Ι που αφορά το περιβάλλον, προστέθηκε περιορισμένος αριθμός πρόσθετων ειδικών υποχρεώσεων και απαγορεύσεων βάσει διεθνών πράξεων για το περιβάλλον, η παραβίαση των οποίων έχει δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις.
36. Επιπλέον, αποσαφηνίστηκαν οι ορισμοί των δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον και στα ανθρώπινα δικαιώματα. Επίσης, η λεγόμενη «περισυλλεκτική ρήτρα» που περιλαμβάνεται στην πρόταση της Επιτροπής διατηρήθηκε προκειμένου να διαφυλαχθεί το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά αποσαφηνίστηκε διεξοδικά ώστε να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή προβλεψιμότητα για τις εταιρείες.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Προεδρία θεωρεί ότι το κείμενο συνιστά έναν ισορροπημένο συμβιβασμό των απόψεων που εξέφρασαν οι αντιπροσωπίες. Ως εκ τούτου, το Συμβούλιο καλείται να συμφωνήσει γενική προσέγγιση με βάση το κείμενο που παρατίθεται στο παράρτημα κατά τη σύνοδο του Συμβουλίου Ανταγωνιστικότητας την 1η Δεκεμβρίου 2022 και να δώσει εντολή στην Προεδρία να αρχίσει διαπραγματεύσεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Πρόταση

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 50 παράγραφος 1, το άρθρο 50 παράγραφος 2 στοιχείο ζ) και το άρθρο 114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁴,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση βασίζεται στον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και στον σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων, όπως κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Οι εν λόγω βασικές αξίες που έδωσαν την έμπνευση για τη δημιουργία της ίδιας της Ένωσης, καθώς και ο οικουμενικός και αδιαίρετος χαρακτήρας των ανθρώπινων δικαιωμάτων και ο σεβασμός των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου θα πρέπει να καθοδηγούν τη δράση της Ένωσης στη διεθνή σκηνή. Η εν λόγω δράση περιλαμβάνει την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης των αναπτυσσόμενων χωρών.

⁴ ΕΕ C της , σ. .

- (2) Μεταξύ των προτεραιοτήτων της Ένωσης είναι η υψηλού επιπέδου προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος και η προώθηση των ευρωπαϊκών βασικών αξιών, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία»⁵. Για την επίτευξη των στόχων αυτών απαιτείται η συμμετοχή όχι μόνο των δημόσιων αρχών αλλά και ιδιωτικών φορέων, ιδίως των εταιρειών.
- (3) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Μια ισχυρή κοινωνική Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις»⁶, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να αναβαθμίσει την κοινωνική οικονομία της αγοράς της Ευρώπης ώστε να επιτευχθεί δίκαιη μετάβαση στη βιωσιμότητα. Η παρούσα οδηγία θα συμβάλει επίσης στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ο οποίος προωθεί δικαιώματα που διασφαλίζουν δίκαιες συνθήκες εργασίας. Αποτελεί μέρος των πολιτικών και των στρατηγικών της ΕΕ που αφορούν την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας σε ολόκληρο τον κόσμο, μεταξύ άλλων στις παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για την αξιοπρεπή εργασία παγκοσμίως⁷.
- (4) Η συμπεριφορά των εταιρειών σε όλους τους τομείς της οικονομίας είναι καίριας σημασίας για την επίτευξη των στόχων βιωσιμότητας της Ένωσης, καθώς οι εταιρείες της Ένωσης, ιδίως οι μεγάλες, βασίζονται σε παγκόσμιες αξιακές αλυσίδες. Είναι επίσης προς το συμφέρον των εταιρειών να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, ιδίως δεδομένης της αυξανόμενης ανησυχίας των καταναλωτών και των επενδυτών σχετικά με τα θέματα αυτά. Υπάρχουν ήδη αρκετές πρωτοβουλίες για την προώθηση επιχειρήσεων που στηρίζουν τον μετασχηματισμό με γνώμονα τις αξίες, τόσο σε ενωσιακό⁸ όσο και σε εθνικό⁹ επίπεδο.

⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία» [COM(2019) 640 final].

⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Μια ισχυρή Ευρώπη για δίκαιες μεταβάσεις» (COM/2020/14 final).

⁷ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή με τίτλο «Για την αξιοπρεπή εργασία παγκοσμίως για την παγκόσμια δίκαιη μετάβαση και τη βιώσιμη ανάκαμψη», COM(2022) 66 final.

⁸ «Enterprise Models and the EU agenda», *CEPS Policy Insights*, Αριθ. PI2021-02/ Ιανουάριος 2021.

⁹ Π.χ. <https://www.economie.gouv.fr/entreprises/societe-mission>

- (5) Τα υφιστάμενα διεθνή πρότυπα για την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά ορίζουν ότι οι εταιρείες θα πρέπει να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντιμετωπίζουν το ζήτημα της προστασίας του περιβάλλοντος σε όλες τις δραστηριότητες και τις αξιακές αλυσίδες τους. Οι κατευθυντήριες αρχές του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα¹⁰ αναγνωρίζουν την ευθύνη των εταιρειών να ασκούν τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, μέσω του προσδιορισμού, της πρόληψης και του μετριασμού των δυσμενών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και μέσω της αιτιολόγησης του τρόπου με τον οποίο αντιμετωπίζουν τις εν λόγω επιπτώσεις. Οι εν λόγω κατευθυντήριες αρχές ορίζουν ότι οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αποφεύγουν την παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και να αντιμετωπίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα τις οποίες έχουν προκαλέσει, στις οποίες έχουν συμβάλει ή οι οποίες συνδέονται με τις δικές τους δραστηριότητες και θυγατρικές, και μέσω των άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών τους σχέσεων.
- (6) Η έννοια της δέουσας επιμέλειας για τα ανθρώπινα δικαιώματα διευκρινίστηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις¹¹, οι οποίες επέκτειναν την εφαρμογή της δέουσας επιμέλειας σε θέματα περιβάλλοντος και διακυβέρνησης. Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά και οι τομεακές κατευθυντήριες γραμμές¹² αποτελούν διεθνώς αναγνωρισμένα πλαίσια που καθορίζουν πρακτικά μέτρα δέουσας επιμέλειας τα οποία βοηθούν τις εταιρείες να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν, να μετριάσουν και να αιτιολογούν τον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζουν τις πραγματικές και δυνητικές επιπτώσεις στις οικείες δραστηριότητες, αλυσίδες εφοδιασμού και άλλες επιχειρηματικές σχέσεις. Η έννοια της δέουσας επιμέλειας ενσωματώνεται επίσης στις συστάσεις της τριμερούς δήλωσης αρχών της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική.¹³

¹⁰ Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, «Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the United Nations ‘Protect, Respect and Remedy’ Framework», 2011, διατίθεται στη διεύθυνση https://www.ohchr.org/documents/publications/guidingprinciplesbusinessshr_en.pdf.

¹¹ OECD Guidelines for Multinational Enterprises, επικαιροποιημένη έκδοση 2011, διατίθεται στη διεύθυνση <http://mneguidelines.oecd.org/guidelines/>.

¹² OECD Guidance on Responsible Business Conduct, 2018, και τομεακές κατευθυντήριες γραμμές, διατίθεται στη διεύθυνση <https://www.oecd.org/investment/due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct.htm>.

¹³ Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, Tripartite Declaration of Principles concerning Multinational Enterprises and Social Policy, πέμπτη έκδοση, 2017, διατίθεται στη διεύθυνση: https://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm

- (7) Οι Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών¹⁴, οι οποίοι εγκρίθηκαν από όλα τα κράτη μέλη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών το 2015, περιλαμβάνουν τον στόχο της προώθησης της διαρκούς, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης. Η Ένωση έχει θέσει στόχο την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών. Ο ιδιωτικός τομέας συμβάλλει στην επίτευξη των εν λόγω στόχων.
- (8) Διεθνείς συμφωνίες βάσει της Σύμβασης-Πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή, στις οποίες η Ένωση και τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, όπως η Συμφωνία των Παρισίων στη Σύμβαση-Πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή που συνήφθη στις 12 Δεκεμβρίου 2015 («συμφωνία του Παρισιού»)¹⁵ και το πρόσφατο σύμφωνο της Γλασκόβης για το κλίμα¹⁶, καθορίζουν ακριβείς τρόπους για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη εντός 1,5 βαθμού Κελσίου. Εκτός από τις ειδικές δράσεις που αναμένονται από όλα τα συμβαλλόμενα μέρη, ο ρόλος του ιδιωτικού τομέα, ιδίως οι επενδυτικές στρατηγικές του, θεωρείται κεντρικός για την επίτευξη των εν λόγω στόχων.

¹⁴ https://www.un.org/ga/search/view_doc.asp?symbol=A/RES/70/1&Lang=E.

¹⁵ EE L 282 της 19.10.2016, σ. 4.
https://unfccc.int/files/essential_background/convention/application/pdf/english_paris_agreement.pdf

¹⁶ Σύμφωνο της Γλασκόβης για το κλίμα, το οποίο εγκρίθηκε στις 13 Νοεμβρίου 2021 στην 26η διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το κλίμα στη Γλασκόβη,
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.
https://unfccc.int/sites/default/files/resource/cma2021_L16_adv.pdf.

- (9) Στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁷, η Ένωση δεσμεύτηκε επίσης νομικά να καταστεί κλιματικά ουδέτερη έως το 2050 και να μειώσει τις εκπομπές κατά τουλάχιστον 55 % έως το 2030. Και οι δύο αυτές δεσμεύσεις απαιτούν αλλαγή του τρόπου παραγωγής και προμήθειας των εταιρειών. Το σχέδιο κλιματικών στόχων της Επιτροπής για το 2030¹⁸ μοντελοποιεί διαφόρους βαθμούς μείωσης των εκπομπών που απαιτούνται από διάφορους οικονομικούς τομείς, μολονότι σε όλους πρέπει να πραγματοποιηθούν σημαντικές μειώσεις βάσει όλων των σεναρίων προκειμένου η Ένωση να επιτύχει τους στόχους της για το κλίμα. Στο σχέδιο τονίζεται επίσης ότι οι αλλαγές στους κανόνες και τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη βιώσιμη χρηματοδότηση, θα ωθήσουν τους ιδιοκτήτες και τα διευθυντικά στελέχη των εταιρειών να δώσουν προτεραιότητα στους στόχους βιωσιμότητας στις δράσεις και τις στρατηγικές τους. Η ανακοίνωση του 2019 για την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία¹⁹ αναφέρει ότι όλες οι δράσεις και οι πολιτικές της Ένωσης θα πρέπει να συντονιστούν για να βοηθήσουν την Ένωση στην επίτευξη μιας επιτυχούς και δίκαιης μετάβασης προς ένα βιώσιμο μέλλον. Αναφέρει επίσης ότι η βιωσιμότητα θα πρέπει να ενσωματωθεί περαιτέρω στο πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης.
- (10) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη διαμόρφωση μιας Ευρώπης ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή²⁰, η οποία παρουσιάζει τη στρατηγική της Ένωσης για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, οι νέες αποφάσεις σχετικά με επενδύσεις και πολιτικές θα πρέπει να βασίζονται σε πληροφορίες για το κλίμα και να είναι μακρόπνοες, μεταξύ άλλων για τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις που διαχειρίζονται αξιακές αλυσίδες. Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να συνάδει με την εν λόγω στρατηγική. Ομοίως, θα πρέπει να υπάρχει συνέπεια με την οδηγία [...] της Επιτροπής για την τροποποίηση της οδηγίας 2013/36/ΕΕ όσον αφορά τις εποπτικές εξουσίες, τις κυρώσεις, τα υποκαταστήματα τρίτων χωρών και τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους (οδηγία για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις)²¹, η οποία καθορίζει σαφείς απαιτήσεις για τους κανόνες διακυβέρνησης των τραπεζών, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων σχετικά με τους περιβαλλοντικούς, κοινωνικούς και σχετικούς με τη διακυβέρνηση κινδύνους σε επίπεδο διοικητικού συμβουλίου.

¹⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1119 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση πλαισίου με στόχο την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας και για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 401/2009 και (ΕΕ) 2018/1999 («ευρωπαϊκό νομοθέτημα για το κλίμα») (ΕΕ L 243 της 9.7.2021, σ. 1).

¹⁸ SWD/2020/176 final.

¹⁹ COM/2019/640 final.

²⁰ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Διαμορφώνοντας μια Ευρώπη ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή — η νέα στρατηγική της ΕΕ για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή» [COM(2021) 82 final], διατίθεται στη διεύθυνση <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=COM:2021:82:FIN>.

²¹ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

- (11) Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία²², η στρατηγική για τη βιοποικιλότητα²³, η στρατηγική «Από το αγρόκτημα στο πιάτο»²⁴, η στρατηγική για τα χημικά προϊόντα²⁵, η ανακοίνωση «Επικαιροποίηση της νέας βιομηχανικής στρατηγικής του 2020: προς μια ισχυρότερη ενιαία αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης»²⁶, η προσέγγιση Industry 5.0²⁷ (Βιομηχανία 5.0), το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων²⁸ και η ανακοίνωση με τίτλο «Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής» του 2021²⁹ περιλαμβάνουν μεταξύ των στοιχείων τους μια πρωτοβουλία για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση.
- (12) Η παρούσα οδηγία συνάδει με το σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024³⁰. Αυτό το σχέδιο δράσης ορίζει ως προτεραιότητα την ενίσχυση της δέσμευσης της Ένωσης για την ενεργό προώθηση της παγκόσμιας εφαρμογής των κατευθυντήριων αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και άλλων σχετικών διεθνών κατευθυντήριων γραμμών, όπως των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, μεταξύ άλλων με την προώθηση σχετικών προτύπων δέουσας επιμέλειας.

²² Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με ένα νέο σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία για μια πιο καθαρή και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη [COM(2020) 98 final].

²³ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 — Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας (COM/2020/380 final).

²⁴ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Από το αγρόκτημα στο πιάτο — Μια στρατηγική για ένα δίκαιο, υγιές και φιλικό προς το περιβάλλον σύστημα τροφίμων» (COM/2020/381 final).

²⁵ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών σχετικά με τη στρατηγική για τη βιωσιμότητα των χημικών προϊόντων για ένα περιβάλλον χωρίς τοξικές ουσίες (COM/2020/667 final).

²⁶ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο [«Επικαιροποίηση της νέας βιομηχανικής στρατηγικής του 2020: προς μια ισχυρότερη ενιαία αγορά για την ανάκαμψη της Ευρώπης»](#) (COM/2021/350 final).

²⁷ Industry 5.0: https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/industrial-research-and-innovation/industry-50_en

²⁸ <https://op.europa.eu/webpub/empl/european-pillar-of-social-rights/el/>

²⁹ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Επανεξέταση της εμπορικής πολιτικής — Μια ανοικτή, βιώσιμη και δυναμική εμπορική πολιτική» (COM/2021/66 final).

³⁰ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Σχέδιο δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία 2020-2024» (JOIN/2020/5 final).

- (13) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο ψήφισμά του της 10ης Μαρτίου 2021, καλεί την Επιτροπή να προτείνει ενωσιακούς κανόνες για μια ολοκληρωμένη εταιρική υποχρέωση δέουσας επιμέλειας³¹. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 1ης Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού³², η Επιτροπή καλείται να υποβάλει πρόταση για ενωσιακό νομικό πλαίσιο σχετικά με τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση, το οποίο θα περιλαμβάνει διατομεακές υποχρεώσεις εταιρικής δέουσας επιμέλειας κατά μήκος των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού. Στην έκθεση ιδίας πρωτοβουλίας που ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 2 Δεκεμβρίου 2020 σχετικά με τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση, ζητείται επίσης να αποσαφηνιστούν τα καθήκοντα των διευθυντών. Στην κοινή δήλωσή τους σχετικά με τις νομοθετικές προτεραιότητες της ΕΕ για το 2022³³, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Επιτροπή δεσμεύτηκαν να διαμορφώσουν μια οικονομία στην υπηρεσία των ανθρώπων και να βελτιώσουν το κανονιστικό πλαίσιο για τη βιώσιμη εταιρική διακυβέρνηση.
- (14) Η παρούσα οδηγία έχει στόχο να διασφαλίσει ότι οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εσωτερική αγορά συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη και τη μετάβαση των οικονομιών και των κοινωνιών στη βιωσιμότητα, μέσω του προσδιορισμού, της πρόληψης και του μετριασμού, του τερματισμού και της ελαχιστοποίησης των δυνητικών ή πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον που συνδέονται με τις ίδιες δραστηριότητες των εταιρειών, τις δραστηριότητες των θυγατρικών και των επιχειρηματικών εταίρων τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευθύνη των κρατών μελών να σέβονται και να προστατεύουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον βάσει του διεθνούς δικαίου.

³¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2021 που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια και την εταιρική λογοδοσία [2020/2129(INL)], P9_TA(2021)0073, διατίθεται στη διεύθυνση [https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129\(INL\)](https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2020/2129(INL)).

³² Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, 1 Δεκεμβρίου 2020 (13512/20).

³³ Κοινή δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Νομοθετικές προτεραιότητες της ΕΕ για το 2022, διατίθεται στη διεύθυνση https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/joint_declaration_2022.pdf.

(14α) Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υποχρεώσεις στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής βάσει άλλων ενωσιακών νομοθετικών πράξεων. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και διάταξης άλλης ενωσιακής νομοθετικής πράξης που επιδιώκει τους ίδιους στόχους και προβλέπει εκτενέστερες ή ειδικότερες υποχρεώσεις, οι διατάξεις της άλλης ενωσιακής νομοθετικής πράξης θα πρέπει να υπερισχύουν στον βαθμό που υφίσταται σύγκρουση και να εφαρμόζονται στις εν λόγω ειδικές υποχρεώσεις. Παραδείγματα αυτών των υποχρεώσεων στις νομοθετικές πράξεις της Ένωσης είναι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2017/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (κανονισμός για τα ορυκτά από περιοχές συγκρούσεων)³⁴, [στην πρόταση κανονισμού για τις μπαταρίες³⁵] ή [στην πρόταση κανονισμού για τις αλυσίδες εφοδιασμού μηδενικής αποψίλωσης³⁶].

(14β) Για την κάλυψη των ιδιαιτεροτήτων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων και των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στα διάφορα κράτη μέλη, τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίσουν εάν θα εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία στα συνταξιοδοτικά τους ιδρύματα που διαχειρίζονται συστήματα κοινωνικής ασφάλισης σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης.

³⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Μαΐου 2017, για τον προσδιορισμό υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας στην αλυσίδα εφοδιασμού των ενωσιακών εισαγωγών κασσιτέρου, τανταλίου και βολφραμίου, των μεταλλευμάτων τους, καθώς και χρυσού, που προέρχονται από περιοχές συγκρούσεων και υψηλού κινδύνου (ΕΕ L 130 της 19.5.2017, σ. 1).

³⁵ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις μπαταρίες και τα απόβλητα μπαταριών, για την κατάργηση της οδηγίας 2006/66/ΕΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1020 (COM/2020/798 final).

³⁶ Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη διαθεσιμότητα στην αγορά της Ένωσης και την εξαγωγή από την Ένωση ορισμένων βασικών και παράγωγων προϊόντων που συνδέονται με την αποψίλωση και την υποβάθμιση των δασών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 995/2010 [COM(2021) 706 final].

- (15) Οι εταιρείες θα πρέπει να προβούν σε κατάλληλες ενέργειες για τη θέσπιση και την εφαρμογή μέτρων δέουσας επιμέλειας, όσον αφορά τις δραστηριότητές τους, τις θυγατρικές τους, καθώς και τους άμεσους και έμμεσους επιχειρηματικούς εταίρους τους σε ολόκληρες τις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να απαιτεί από τις εταιρείες να εγγυώνται, σε κάθε περίπτωση, ότι δεν θα υπάρξουν ποτέ δυσμενείς επιπτώσεις ή ότι αυτές θα σταματήσουν. Για παράδειγμα, όσον αφορά επιχειρηματικούς εταίρους στους οποίους οι δυσμενείς επιπτώσεις είναι αποτέλεσμα κρατικής παρέμβασης, η εταιρεία ενδέχεται να μην είναι σε θέση να επιτύχει τέτοια αποτελέσματα. Ως εκ τούτου, οι βασικές υποχρεώσεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να είναι «υποχρεώσεις δέουσας προσπάθειας». Η εταιρεία θα πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα που μπορεί εύλογα να αναμένεται ότι θα έχουν ως αποτέλεσμα την πρόληψη ή την ελαχιστοποίηση των δυσμενών επιπτώσεων υπό τις περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και της αλυσίδας δραστηριοτήτων της εταιρείας, του τομέα ή της γεωγραφικής περιοχής στην οποία δραστηριοποιούνται οι επιχειρηματικοί εταίροι της, η δύναμη της εταιρείας να επηρεάζει τους άμεσους και έμμεσους επιχειρηματικούς εταίρους της και η δυνατότητα της εταιρείας να αυξήσει την επιρροή της.
- (16) Η διαδικασία δέουσας επιμέλειας που καθορίζεται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να καλύπτει τα έξι στάδια που ορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές δέουσας επιμέλειας του ΟΟΣΑ για την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, τα οποία περιλαμβάνουν μέτρα δέουσας επιμέλειας, προκειμένου οι εταιρείες να προσδιορίζουν και να αντιμετωπίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον. Η διαδικασία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια: 1) την ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στις πολιτικές και στα συστήματα διαχείρισης, 2) τον προσδιορισμό και την αξιολόγηση των δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον, 3) την πρόληψη, την παύση ή την ελαχιστοποίηση των πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον, 4) την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων, 5) την κοινοποίηση των στοιχείων, 6) τη λήψη επανορθωτικών μέτρων.

(16α) Για την επίτευξη αποτελεσματικότερης δέουσας επιμέλειας και τη μείωση του φόρτου, οι εταιρείες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ανταλλάσσουν πόρους και πληροφορίες εντός των οικείων ομίλων εταιρειών τους καθώς και με άλλες νομικές οντότητες, σύμφωνα με το ισχύον εθνικό και ενωσιακό δίκαιο. Επιπλέον, η μητρική εταιρεία που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να εκπληρώνει ορισμένες από τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας και για λογαριασμό των θυγατρικών της που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Δεδομένου ότι η μητρική εταιρεία θα εκπληρώνει αυτές τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας για λογαριασμό θυγατρικών, οι θυγατρικές θα πρέπει να υποχρεούνται να εκπληρώνουν μόνο τις υποχρεώσεις που απαιτούνται σε επίπεδο θυγατρικής λόγω της φύσης τους. Η δυνατότητα εκπλήρωσης των υποχρεώσεων σε επίπεδο ομίλου θα πρέπει να περιορίζεται στις μητρικές και θυγατρικές εταιρείες που εμπίπτουν αμφότερες στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Ο περιορισμός αυτός είναι αναγκαίος για τους σκοπούς της διοικητικής επιβολής όταν, εκτός από τις υποχρεώσεις που παραμένουν υποχρεώσεις των θυγατρικών, η μητρική εταιρεία θα πρέπει να είναι υπεύθυνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας. Η εποπτική αρχή της μητρικής εταιρείας θα πρέπει να είναι αρμόδια να παρακολουθεί και να αξιολογεί την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας ολόκληρου του ομίλου, εκτός από τις υποχρεώσεις που παραμένουν υποχρεώσεις των θυγατρικών, για τις οποίες θα πρέπει να είναι αρμόδια η εποπτική αρχή της σχετικής θυγατρικής. Εάν η θυγατρική δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η μητρική εταιρεία δεν μπορεί να εκπληρώνει υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας για λογαριασμό της θυγατρικής, δεδομένου ότι η θυγατρική δεν υποχρεούται να εφαρμόζει μέτρα δέουσας επιμέλειας. Στην περίπτωση αυτή, η μητρική εταιρεία θα πρέπει να καλύπτει τις δραστηριότητες της θυγατρικής στο πλαίσιο των δικών της υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας. Εάν οι θυγατρικές, σε αντίθεση με τη μητρική εταιρεία, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να διατηρούν τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν πόρους και πληροφορίες εντός του ομίλου εταιρειών. Ωστόσο, οι θυγατρικές θα είναι υπεύθυνες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

- (16β) Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας σε επίπεδο ομίλου δεν θα πρέπει να θίγει την αστική ευθύνη των θυγατρικών, όσον αφορά τα θύματα που έχουν υποστεί ζημία. Εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις της αστικής ευθύνης, η θυγατρική ενδέχεται να θεωρηθεί υπεύθυνη σε περίπτωση ζημίας, ανεξάρτητα από το αν οι υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας εκπληρώθηκαν από τη θυγατρική ή από τη μητρική εταιρεία για λογαριασμό της θυγατρικής.
- (16γ) Σύμφωνα με το ισχύον δίκαιο της Ένωσης, κατά την ανταλλαγή πληροφοριών για τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, οι εταιρείες ή οι νομικές οντότητες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να αποκαλύπτουν στους επιχειρηματικούς εταίρους τους πληροφορίες που θεωρούνται εμπορικό απόρρητο, όπως ορίζεται στην οδηγία 2016/943/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁷.
- (17) Δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον ενδέχεται να προκύψουν στις δραστηριότητες των εταιρειών, των θυγατρικών τους και των επιχειρηματικών εταίρων τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους, ιδίως στο επίπεδο της προμήθειας πρώτων υλών, της κατασκευής ή στο επίπεδο της διάθεσης των προϊόντων ή των αποβλήτων. Προκειμένου η δέουσα επιμέλεια να έχει ουσιαστικό αντίκτυπο, θα πρέπει να καλύπτει τις δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον που προκύπτουν κατά το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου ζωής της παραγωγής, της χρήσης και της διάθεσης προϊόντων, ή της παροχής υπηρεσιών, στο επίπεδο των ιδίων δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών και των επιχειρηματικών εταίρων τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους.

³⁷ Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους (ΕΕ L 157 της 15.6.2016, σ. 1).

(18) Η αλυσίδα δραστηριοτήτων θα πρέπει να καλύπτει δραστηριότητες που σχετίζονται με την παραγωγή και την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών από μια εταιρεία, στις οποίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται δραστηριότητες άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών εταίρων που σχεδιάζουν, εξορύσσουν, κατασκευάζουν, μεταφέρουν, αποθηκεύουν και προμηθεύουν πρώτες ύλες, προϊόντα, μέρη προϊόντων, ή παρέχουν στην εταιρεία υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για την άσκηση των δραστηριοτήτων της εταιρείας. Επίσης, η αλυσίδα δραστηριοτήτων θα πρέπει να καλύπτει δραστηριότητες άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών εταίρων που διανέμουν, μεταφέρουν, αποθηκεύουν και διαθέτουν το προϊόν, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της διάλυσης του προϊόντος, της ανακύκλωσης, της λιπασματοποίησης ή της υγειονομικής ταφής, όταν οι δραστηριότητες αυτές ασκούνται για την εταιρεία ή για λογαριασμό της εταιρείας. Θα πρέπει να εξαιρείται η διάθεση του προϊόντος από τους καταναλωτές, προκειμένου να διασφαλίζεται η σκοπιμότητα των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας. Επίσης, η αλυσίδα δραστηριοτήτων δεν θα πρέπει να περιλαμβάνει τη διανομή, τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διάθεση ενός προϊόντος που υπόκειται σε έλεγχο εξαγωγών ενός κράτους μέλους, δηλαδή είτε τον έλεγχο των εξαγωγών βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸ είτε τον έλεγχο των εξαγωγών όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού στο πλαίσιο ελέγχων των εξαγωγών σε εθνικό επίπεδο, μετά την έγκριση της εξαγωγής του προϊόντος.

³⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2021, θέσπιση ενωσιακού συστήματος ελέγχου των εξαγωγών, της μεσιτείας, της τεχνικής βοήθειας, της διαμετακόμισης και της μεταφοράς ειδών διπλής χρήσης (ΕΕ L 206 της 11.6.2021, σ. 1).

(19) Για τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, ο ορισμός του όρου «αλυσίδα δραστηριοτήτων» [...] **θα πρέπει να περιλαμβάνει επίσης την παροχή** χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών [...] **κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας εφόσον το κράτος μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει επίσης την παρούσα οδηγία στην παροχή των εν λόγω υπηρεσιών. Στην περίπτωση αυτή, ο ορισμός του όρου «αλυσίδα δραστηριοτήτων»** θα πρέπει να προσαρμοστεί ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητές τους, προκειμένου να περιλαμβάνονται οι δραστηριότητες κατανομής κεφαλαίων και παροχής ασφαλιστικής κάλυψης στην πραγματική οικονομία. Ως εκ τούτου, είναι σκόπιμο να συμπεριληφθούν στον ορισμό του όρου «αλυσίδα δραστηριοτήτων» μόνο οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που έχουν ως άμεσο αποτέλεσμα την κατανομή κεφαλαίων ή την κάλυψη κινδύνου μέσω ασφάλισης ή αντασφάλισης. Όσον αφορά τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η «αλυσίδα δραστηριοτήτων» αναφορικά με την παροχή των εν λόγω υπηρεσιών θα πρέπει να περιορίζεται στις δραστηριότητες των αντισυμβαλλομένων που λαμβάνουν τις εν λόγω υπηρεσίες, και των θυγατρικών τους που επωφελούνται από την υπηρεσία αυτή και των οποίων οι δραστηριότητες συνδέονται με την εν λόγω υπηρεσία. Οι δραστηριότητες των επιχειρηματικών εταίρων στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εν λόγω αντισυμβαλλομένων δεν θα πρέπει να καλύπτονται. Οι αντισυμβαλλόμενοι που είναι νοικοκυριά ή φυσικά πρόσωπα που δεν ενεργούν με επαγγελματική ή επιχειρηματική ιδιότητα καθώς και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν θα πρέπει να θεωρούνται μέρος της αλυσίδας δραστηριοτήτων της χρηματοπιστωτικής επιχείρησης.

(20) [...]

(21) Σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, θα πρέπει να υποχρεούνται να συμμορφώνονται με την απαίτηση δέουσας επιμέλειας οι εταιρείες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση με περισσότερους από 500 εργαζομένους κατά μέσο όρο και με καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών άνω των 150 εκατ. EUR κατά το τελευταίο οικονομικό έτος για το οποίο έχουν εγκριθεί ή θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κριτήρια πληρούνται για δύο συναπτά οικονομικά έτη. Όσον αφορά τις εταιρείες που δεν πληρούν τα εν λόγω κριτήρια, αλλά οι οποίες απασχολούσαν περισσότερους από 250 εργαζομένους κατά μέσο όρο, είχαν καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών άνω των 40 εκατ. EUR κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους και δραστηριοποιούνται σε έναν ή περισσότερους τομείς υψηλού αντικτύπου, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω κριτήρια πληρούνται για δύο συναπτά οικονομικά έτη, η απαίτηση δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να αρχίσει να εφαρμόζεται 3 έτη μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου να παρασχεθεί μεγαλύτερη περίοδος προσαρμογής. Προκειμένου να διασφαλιστεί αναλογική επιβάρυνση, οι εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε τέτοιους τομείς υψηλού αντικτύπου θα πρέπει να υποχρεούνται να συμμορφώνονται με μια περισσότερο στοχευμένη απαίτηση δέουσας επιμέλειας. Οι εργαζόμενοι μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν αποσπαστεί σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχείο γ) της οδηγίας 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁹, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁰, θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων στην εταιρεία-χρήστη. Οι αποσπασμένοι εργαζόμενοι σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 στοιχεία α) και β) της οδηγίας 96/71/EK, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία (ΕΕ) 2018/957, θα πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων της εταιρείας από την οποία αποσπάστηκαν. Οι εποχιακοί εργαζόμενοι θα πρέπει να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων κατ' αναλογία προς τον αριθμό των μηνών κατά τους οποίους απασχολούνται.

³⁹ Οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 1996, σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 18 της 21.1.1997, σ. 1).

⁴⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2018/957 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 2018, για την τροποποίηση της οδηγίας 96/71/EK σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών (ΕΕ L 173 της 9.7.2018, σ. 16).

- (22) Προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι τομείς προτεραιότητας της διεθνούς δράσης που αποσκοπεί στην αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικών με τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, η επιλογή τομέων υψηλού αντικτύπου για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να βασίζεται στις υφιστάμενες τομεακές κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια. Οι ακόλουθοι τομείς θα πρέπει να θεωρούνται τομείς υψηλού αντικτύπου για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας: παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, βιομηχανία δέρματος και δερμάτων ειδών (συμπεριλαμβανομένων των υποδημάτων), καθώς και χονδρικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων· γεωργία, δασοκομία, αλιεία (συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας), βιομηχανία τροφίμων και ποτοποιία και χονδρικό εμπόριο γεωργικών πρώτων υλών, ζώντων ζώων, ξύλου, τροφίμων και ποτών· εξόρυξη ορυκτών πόρων ανεξάρτητα από τον τόπο από τον οποίο εξορύσσονται (συμπεριλαμβανομένων του αργού πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του γαιάνθρακα, του λιγνίτη, των μετάλλων και των μεταλλευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μη μεταλλικών ορυκτών και προϊόντων λατομείου), η κατασκευή βασικών μεταλλικών προϊόντων, άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων και μεταλλικών προϊόντων (εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού), και χονδρικό εμπόριο ορυκτών πόρων, βασικών και ενδιάμεσων ορυκτών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των μετάλλων και μεταλλευμάτων, δομικών υλικών, καυσίμων, χημικών ουσιών και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων). Οι τομείς αυτοί θα πρέπει να θεωρείται ότι καλύπτουν τους συναφείς τομείς οικονομικών δραστηριοτήτων που συνδέονται με την ισχύουσα στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴¹. Όσον αφορά τον χρηματοπιστωτικό τομέα, λόγω των ιδιοτήτων του, ιδίως όσον αφορά την αλυσίδα δραστηριοτήτων και τις προσφερόμενες υπηρεσίες, ακόμα και αν καλύπτεται από ειδικές ανά τομέα κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ, δεν θα πρέπει να αποτελεί μέρος των τομέων υψηλού αντικτύπου που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία. Ταυτόχρονα, στον τομέα αυτόν, θα πρέπει να διασφαλιστεί η ευρύτερη κάλυψη των πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, με τη συμπερίληψη στο πεδίο εφαρμογής και των πολύ μεγάλων εταιρειών που είναι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, ακόμα και αν δεν έχουν νομική μορφή κεφαλαιουχικής εταιρείας.

⁴¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση της στατιστικής ταξινόμησης των οικονομικών δραστηριοτήτων NACE–αναθεώρηση 2 και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3037/90 του Συμβουλίου και ορισμένων κανονισμών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σχετικών με ειδικούς στατιστικούς τομείς (ΕΕ L 393 της 30.12.2006, σ. 1).

- (23) Προκειμένου να επιτευχθούν πλήρως οι στόχοι της παρούσας οδηγίας για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον όσον αφορά τις δραστηριότητες των εταιρειών, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και των επιχειρηματικών εταίρων τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών, θα πρέπει να καλύπτονται επίσης οι εταιρείες τρίτων χωρών που ασκούν σημαντικές δραστηριότητες στην ΕΕ. Ειδικότερα, η οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται σε εταιρείες τρίτων χωρών οι οποίες πραγματοποίησαν καθαρό κύκλο εργασιών ύψους τουλάχιστον 150 εκατ. EUR στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του τελευταίου οικονομικού έτους ή καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 40 εκατ. EUR αλλά κάτω των 150 εκατ. EUR που πραγματοποίησαν στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του τελευταίου οικονομικού έτους, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον 20 εκατ. EUR προήλθαν από έναν ή περισσότερους από τους τομείς υψηλού αντικτύπου. Οι εταιρείες πρέπει να πληρούν τα κριτήρια αυτά για δύο συναπτά οικονομικά έτη.
- (24) Για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής όσον αφορά τις εταιρείες τρίτων χωρών, θα πρέπει να επιλεγεί το περιγραφόμενο κριτήριο του κύκλου εργασιών, καθώς δημιουργεί εδαφική σύνδεση μεταξύ των εταιρειών τρίτων χωρών και του εδάφους της Ένωσης. Από τον κύκλο εργασιών συνάγονται οι επιπτώσεις που θα μπορούσαν να έχουν οι δραστηριότητες των εν λόγω εταιρειών στην εσωτερική αγορά. Σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο, οι εν λόγω επιπτώσεις δικαιολογούν την εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης σε εταιρείες τρίτων χωρών. Προκειμένου να διασφαλιστεί ο προσδιορισμός του συναφούς κύκλου εργασιών των σχετικών εταιρειών, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται οι μέθοδοι υπολογισμού του καθαρού κύκλου εργασιών για τις εταιρείες τρίτων χωρών που ορίζονται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴². Με σκοπό να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή της παρούσας οδηγίας, δεν θα πρέπει, αντιστοίχως, να εφαρμόζεται κατώτατο όριο αριθμού εργαζομένων για τον προσδιορισμό των εταιρειών τρίτων χωρών που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία, δεδομένου ότι η έννοια των διατηρούμενων «εργαζομένων», για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, βασίζεται στο δίκαιο της Ένωσης και δεν θα μπορούσε εύκολα να εφαρμοστεί εκτός της Ένωσης. Ελλείψει σαφούς και συνεπούς μεθοδολογίας, μεταξύ άλλων στα λογιστικά πλαίσια, για τον προσδιορισμό των εργαζομένων σε εταιρείες τρίτων χωρών, ένα τέτοιο κατώτατο όριο αριθμού εργαζομένων θα δημιουργούσε ανασφάλεια δικαίου και θα ήταν δύσκολο να εφαρμοστεί από τις εποπτικές αρχές.

⁴² Οδηγία 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 182 της 29.6.2013, σ. 19).

Ο ορισμός του κύκλου εργασιών θα πρέπει να βασίζεται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ, η οποία έχει ήδη καθορίσει τις μεθόδους υπολογισμού του καθαρού κύκλου εργασιών για τις μη ενωσιακές εταιρείες, δεδομένου ότι οι ορισμοί του κύκλου εργασιών και των εσόδων είναι παρόμοιοι και στα διεθνή λογιστικά πλαίσια. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η εποπτική αρχή γνωρίζει ποιες εταιρείες τρίτων χωρών παράγουν τον απαιτούμενο κύκλο εργασιών στην Ένωση ώστε να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να ορίζει ότι ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος της εταιρείας τρίτης χώρας ή η ίδια η εταιρεία ενημερώνει μια εποπτική αρχή στο κράτος μέλος στο οποίο έχει την κατοικία/έδρα ή στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος της εταιρείας τρίτης χώρας και, όταν αυτό διαφέρει, μια εποπτική αρχή στο κράτος μέλος στο οποίο η εταιρεία πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους, ότι η εταιρεία είναι εταιρεία που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Εάν είναι αναγκαίο να προσδιοριστεί το κράτος μέλος στο οποίο η εταιρεία τρίτης χώρας πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση, το κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την Επιτροπή να ενημερώσει το κράτος μέλος σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών της εταιρείας τρίτης χώρας που πραγματοποιείται στην Ένωση. Η Επιτροπή θα πρέπει να δημιουργήσει ένα σύστημα για τη διασφάλιση της εν λόγω ανταλλαγής πληροφοριών.

(25) Προκειμένου να επιτευχθεί ουσιαστική συμβολή στη μετάβαση προς τη βιωσιμότητα, θα πρέπει να ασκείται δέουσα επιμέλεια βάσει της παρούσας οδηγίας όσον αφορά τις δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα οι οποίες προκαλούνται από την καταπάτηση ενός από τα δικαιώματα που κατοχυρώνονται στις διεθνείς πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα I, μέρος I τμήμα 1 της παρούσας οδηγίας. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη κάλυψη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η καταπάτηση ανθρωπίνου δικαιώματος που δεν αναφέρεται ρητά στο παράρτημα I μέρος I τμήμα 1 και μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο καταπάτησης από εταιρεία, θυγατρική ή επιχειρηματικό εταίρο της, και η οποία θίγει άμεσα έννομο συμφέρον που προστατεύεται από τις πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που απαριθμούνται στο παράρτημα I μέρος I τμήμα 2, θα πρέπει επίσης να υπάγεται στις δυσμενείς επιπτώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα οι οποίες καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, υπό την προϋπόθεση ότι η οικεία εταιρεία θα μπορούσε ευλόγως να είχε εντοπίσει την εν λόγω καταπάτηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις οικείες δραστηριότητες, τις δραστηριότητες της θυγατρικής της και τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών της εταίρων, λαμβανομένων υπόψη όλων των σχετικών περιστάσεων της εκάστοτε περίπτωσης, όπως η φύση και η έκταση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας και η αλυσίδα δραστηριοτήτων της, ο οικονομικός τομέας και το γεωγραφικό και επιχειρησιακό πλαίσιο. Η δέουσα επιμέλεια θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει τις δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις που προκύπτουν από την παραβίαση μιας από τις απαγορεύσεις και τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο παράρτημα I μέρος II της παρούσας οδηγίας.

- (26) Κατά την αξιολόγηση των δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα, οι εταιρείες έχουν στη διάθεσή τους καθοδήγηση που εξηγεί πώς οι δραστηριότητές τους μπορούν να επηρεάσουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και ποια εταιρική συμπεριφορά απαγορεύεται σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα ανθρώπινα δικαιώματα. Τέτοια καθοδήγηση περιλαμβάνεται, για παράδειγμα, στις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για την υποβολή εκθέσεων⁴³, στον ερμηνευτικό οδηγό για τις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών⁴⁴ ή στον οδηγό «Human Rights Translated 2.0: A Business Reference Guide»⁴⁵.
- (26α) Προκειμένου να ασκούν ουσιαστική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, οι εταιρείες θα πρέπει να διαβουλεύονται με τους ενδιαφερόμενους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εφαρμογής των μέτρων δέουσας επιμέλειας. Στους ενδιαφερόμενους της εταιρείας θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι εργαζόμενοι της εταιρείας, οι εργαζόμενοι των θυγατρικών της εταιρείας, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων, οι καταναλωτές και άλλα πρόσωπα, ομάδες, κοινότητες ή οντότητες των οποίων τα δικαιώματα ή τα συμφέροντα επηρεάζονται ή θα μπορούσαν να επηρεαστούν από τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες της εταιρείας, των θυγατρικών της ή των επιχειρηματικών εταίρων της. Ως πρόσωπα που ενδέχεται να επηρεαστούν θα μπορούσαν να νοούνται, για παράδειγμα, οι υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, με βάση τη Διακήρυξη των Ηνωμένων Εθνών για τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως ομάδες ή κοινότητες που ενδέχεται να επηρεαστούν θα μπορούσαν να νοούνται, για παράδειγμα, οι αυτόχθονες πληθυσμοί που προστατεύονται δυνάμει της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των αυτοχθόνων πληθυσμών. Ως οντότητες που ενδέχεται να επηρεαστούν θα μπορούσαν να νοούνται, για παράδειγμα, οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, οι εθνικοί οργανισμοί ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή οι περιβαλλοντικοί οργανισμοί.

⁴³ https://www.ungpreporting.org/wp-content/uploads/UNGPREportingFramework_withguidance2017.pdf

⁴⁴ <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Business/RtRInterpretativeGuide.pdf>

⁴⁵ https://www.ohchr.org/sites/default/files/Documents/Publications/HRT_2_0_EN.pdf

(27) Προκειμένου να ασκούν δέουσα επιμέλεια για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον όσον αφορά τις δραστηριότητές τους, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών εταίρων τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών, οι εταιρείες που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία θα πρέπει να ενσωματώσουν τη δέουσα επιμέλεια στις πολιτικές και τα συστήματα διαχείρισης της εταιρείας, να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν και να μετριάζουν, καθώς και να τερματίζουν και να ελαχιστοποιούν την έκταση των δυνητικών και πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, να θεσπίσουν και να διατηρούν διαδικασία υποβολής καταγγελιών, να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των μέτρων που λαμβάνουν σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία και να δημοσιοποιούν στοιχεία σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια που ασκούν. Προκειμένου να διασφαλιστεί σαφήνεια για τις εταιρείες, στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να γίνεται σαφής διάκριση ιδίως των μέτρων για την πρόληψη και τον μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων και για τον τερματισμό ή, όταν αυτό δεν είναι εφικτό, για την ελαχιστοποίηση των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων.

(28) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η δέουσα επιμέλεια αποτελεί μέρος των πολιτικών και των συστημάτων διαχείρισης των εταιρειών, και σύμφωνα με το σχετικό διεθνές πλαίσιο, οι εταιρείες θα πρέπει να ενσωματώσουν τη δέουσα επιμέλεια στις πολιτικές και τα συστήματα διαχείρισής τους, και να διαθέτουν πολιτική δέουσας επιμέλειας. Η πολιτική δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να περιλαμβάνει περιγραφή της προσέγγισης της εταιρείας, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα, ως προς την δέουσα επιμέλεια, κώδικα δεοντολογίας που περιγράφει τους κανόνες και τις αρχές που πρέπει να ακολουθούν οι εργαζόμενοι και οι θυγατρικές της εταιρείας και, κατά περίπτωση, οι άμεσοι ή έμμεσοι επιχειρηματικοί εταίροι της εταιρείας, καθώς και περιγραφή των διαδικασιών που ισχύουν για την εφαρμογή της δέουσας επιμέλειας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας και την επέκταση της εφαρμογής του στους επιχειρηματικούς εταίρους. Ο κώδικας δεοντολογίας θα πρέπει να εφαρμόζεται σε όλες τις σχετικές εταιρικές λειτουργίες και δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων σύναψης συμβάσεων και αγορών. Οι εταιρείες θα πρέπει επίσης να επικαιροποιούν την οικεία πολιτική δέουσας επιμέλειας χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από σημαντική αλλαγή, αλλά τουλάχιστον κάθε 24 μήνες. Ως σημαντική αλλαγή θα πρέπει να νοείται η αλλαγή στην τρέχουσα κατάσταση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών ή των επιχειρηματικών εταίρων της, του νομικού ή επιχειρηματικού περιβάλλοντος ή οποιαδήποτε άλλη ουσιαστική μεταβολή σε σχέση με την κατάσταση της εταιρείας ως προς την οποία η εταιρεία θα αναμενόταν εύλογα να αντιδράσει και να επικαιροποιήσει την πολιτική. Παραδείγματα σημαντικής αλλαγής θα μπορούσαν να είναι περιπτώσεις στις οποίες η εταιρεία δραστηριοποιείται σε νέο οικονομικό τομέα ή σε νέα γεωγραφική περιοχή, αρχίζει να παράγει νέα προϊόντα ή αλλάζει τον τρόπο παραγωγής των υφιστάμενων προϊόντων μέσω της χρήσης τεχνολογίας με δυνητικά μεγαλύτερες δυσμενείς επιπτώσεις, ή αλλάζει την εταιρική δομή της μέσω αναδιάρθρωσης ή συγχωνεύσεων ή εξαγορών. Η ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στα συστήματα διαχείρισης θα πρέπει να νοείται σύμφωνα με το σχετικό διεθνές πλαίσιο, ώστε να διασφαλίζεται ότι εφαρμόζονται υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας και ότι εποπτεύεται η συμμόρφωση προς αυτές. Για την εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης, θα πρέπει να επιτρέπεται στις εταιρείες να οργανώνονται ανάλογα με τις ανάγκες τους, για παράδειγμα με τη χρήση υφιστάμενων συστημάτων διαχείρισης, τη δημιουργία εταιρικού συστήματος διαχείρισης κινδύνων ή τον διορισμό υπευθύνου για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον.

(29) Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας, οι εταιρείες πρέπει να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τον προσδιορισμό, την πρόληψη και τον τερματισμό των δυσμενών επιπτώσεων. Ως «κατάλληλο μέτρο» θα πρέπει να νοείται μέτρο ικανό να επιτύχει τους στόχους της δέουσας επιμέλειας, ανάλογο του βαθμού σοβαρότητας και της πιθανότητας πρόκλησης των δυσμενών επιπτώσεων, και το οποίο είναι εύλογα διαθέσιμο στην εταιρεία, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της έκτασης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας και των χαρακτηριστικών του οικονομικού τομέα και του συγκεκριμένου επιχειρηματικού εταίρου. Εάν δεν μπορούν να συγκεντρωθούν οι απαραίτητες πληροφορίες λόγω πρακτικών ή νομικών εμποδίων, για παράδειγμα επειδή ένας επιχειρηματικός εταίρος αρνείται να παράσχει πληροφορίες και δεν υπάρχουν νομικοί λόγοι που του το επιβάλλουν, οι περιστάσεις αυτές δεν μπορούν να καταλογιστούν στην εταιρεία.

- (30) Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, μια εταιρεία θα πρέπει να προσδιορίζει τις πραγματικές ή δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον. Προκειμένου να καταστεί δυνατός ο πλήρης προσδιορισμός των δυσμενών επιπτώσεων, ο εν λόγω προσδιορισμός θα πρέπει να βασίζεται σε ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες. Για παράδειγμα, όσον αφορά τις δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις, η εταιρεία θα πρέπει να λαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τις βασικές συνθήκες σε τοποθεσίες ή εγκαταστάσεις υψηλότερου κινδύνου στις αλυσίδες δραστηριοτήτων της. Κατά τον προσδιορισμό δυσμενών επιπτώσεων, η εταιρεία θα πρέπει να είναι σε θέση να χαρτογραφήσει πρώτα όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων της, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών της και, όταν είναι συναφές με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους, των δραστηριοτήτων των επιχειρηματικών εταίρων της και, με βάση τα αποτελέσματα, να διενεργήσει εμπειριστατωμένη αξιολόγηση που να εστιάζει στους τομείς στους οποίους είναι πιθανότερο να υπάρχουν δυσμενείς επιπτώσεις ή όπου οι δυσμενείς επιπτώσεις είναι πιο σοβαρές. Κατά τον προσδιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων, η εταιρεία θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη πιθανούς παράγοντες κινδύνου, όπως το κατά πόσον η θυγατρική ή ο επιχειρηματικός εταίρος είναι εταιρεία που έχει παραβιάσει τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Η εταιρεία μπορεί να συγκεντρώνει τις απαραίτητες πληροφορίες από αποφάσεις των εποπτικών αρχών που περιέχουν κυρώσεις, οι οποίες θα πρέπει να δημοσιεύονται από τις εποπτικές αρχές, καθώς και από το ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών, ώστε οι εταιρείες να διαθέτουν μία ενιαία πηγή πληροφοριών. Για τον προσδιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη η κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το περιβαλλοντικό πλαίσιο, με δυναμικό τρόπο και σε τακτά χρονικά διαστήματα, ήτοι χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από σημαντική αλλαγή, και τουλάχιστον κάθε 24 μήνες, καθ' όλη τη διάρκεια μιας δραστηριότητας ή μιας σχέσης. Ως σημαντική αλλαγή θα πρέπει να νοείται η αλλαγή στην τρέχουσα κατάσταση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών ή των επιχειρηματικών εταίρων της, του νομικού ή επιχειρηματικού περιβάλλοντος ή οποιαδήποτε άλλη ουσιαστική μεταβολή σε σχέση την κατάσταση της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης για τις δυσμενείς επιπτώσεις από δημοσιοποιημένες πληροφορίες ή μέσω διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους, ως προς την οποία η εταιρεία θα αναμενόταν εύλογα να αντιδράσει και να προσδιορίσει τις δυσμενείς επιπτώσεις, ενδεχομένως να προβεί στην ιεράρχησή τους και να τις αποτρέψει ή να τις μετριάσει ή να τις τερματίσει ή να ελαχιστοποιήσει την έκτασή τους. Παραδείγματα σημαντικής αλλαγής θα μπορούσαν να είναι περιπτώσεις στις οποίες η εταιρεία δραστηριοποιείται σε νέο οικονομικό τομέα ή σε νέα γεωγραφική περιοχή, αρχίζει να παράγει νέα προϊόντα ή αλλάζει τον τρόπο παραγωγής των υφιστάμενων προϊόντων μέσω της χρήσης τεχνολογίας με δυνητικά μεγαλύτερες δυσμενείς επιπτώσεις, ή αλλάζει την εταιρική δομή της μέσω αναδιάρθρωσης ή συγχωνεύσεων ή εξαγορών. Οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις που παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες θα πρέπει να προσδιορίζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις μόνο κατά την έναρξη παροχής της υπηρεσίας και δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να αξιολογούν τις δυσμενείς επιπτώσεις με δυναμικό τρόπο ή ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Κατά τον προσδιορισμό των δυσμενών επιπτώσεων, οι εταιρείες θα πρέπει επίσης να προσδιορίζουν και να αξιολογούν τις επιπτώσεις του επιχειρηματικού μοντέλου και των στρατηγικών ενός επιχειρηματικού εταίρου, συμπεριλαμβανομένων των πρακτικών εμπορίας, προμηθειών και τιμολόγησης.

- (31) Προκειμένου να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη επιβάρυνση των μικρότερων εταιρειών που δραστηριοποιούνται σε τομείς υψηλού αντικτύπου που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, οι εν λόγω εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται μόνο να προσδιορίζουν τις πραγματικές ή δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις που σχετίζονται με τον αντίστοιχο τομέα.
- (32) Όταν η εταιρεία δεν μπορεί να αποτρέψει, να μετριάσει, να τερματίσει ή να ελαχιστοποιήσει όλες τις πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις που έχουν προσδιοριστεί, ταυτόχρονα και σε πλήρη έκταση, θα πρέπει να τις ιεραρχεί με βάση την σοβαρότητά τους και την πιθανότητα να προκύψουν. Σύμφωνα με το σχετικό διεθνές πλαίσιο, η σοβαρότητα των δυσμενών επιπτώσεων θα πρέπει να αξιολογείται με βάση τη βαρύτητά τους (κλίμακα των δυσμενών επιπτώσεων), τον αριθμό των ατόμων ή την έκταση του περιβάλλοντος που επηρεάζονται (εύρος των δυσμενών επιπτώσεων) και τη δυσκολία αποκατάστασης της κατάστασης που επικρατούσε πριν από τις επιπτώσεις (αδυναμία επανόρθωσης των δυσμενών επιπτώσεων). Από την άλλη πλευρά, η πραγματική ή δυνητική επιρροή της εταιρείας στους επιχειρηματικούς εταίρους της, ο βαθμός εμπλοκής της εταιρείας στις δυσμενείς επιπτώσεις, η εγγύτητα με τη θυγατρική ή τον επιχειρηματικό εταίρο ή η δυνητική ευθύνη της δεν αποτελούν σημαντικούς παράγοντες για την ιεράρχηση των δυσμενών επιπτώσεων. Ως αποτέλεσμα της ιεράρχησης, μετά την αντιμετώπιση των σημαντικότερων δυσμενών επιπτώσεων σε εύλογο χρονικό διάστημα, η εταιρεία θα πρέπει να υποχρεούται να αντιμετωπίζει τις λιγότερο σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις. Κατά την αξιολόγηση του εύλογου χρονικού διαστήματος, θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των πόρων της εταιρείας και του οικονομικού τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η εταιρεία, η σοβαρότητα των ιεραρχημένων δυσμενών επιπτώσεων που αντιμετωπίζει η εταιρεία σε μια δεδομένη χρονική στιγμή και η κλίμακα των δυσμενών επιπτώσεων προτεραιότητας σε μια δεδομένη χρονική στιγμή.

- (33) Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, εάν μια εταιρεία προσδιορίσει δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ή στο περιβάλλον, θα πρέπει να λάβει κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη ή τον επαρκή μετριασμό τους. Για να παρέχεται στις εταιρείες νομική σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθορίζει όλα τα μέτρα που θα πρέπει να αναμένεται ότι θα λάβουν οι εταιρείες για την πρόληψη και τον μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, κατά περίπτωση ανάλογα με τις περιστάσεις. Κατά την αξιολόγηση των κατάλληλων μέτρων για την πρόληψη ή τον επαρκή μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων, λαμβάνεται δεόντως υπόψη ο λεγόμενος «βαθμός εμπλοκής της εταιρείας σε δυσμενείς επιπτώσεις» σύμφωνα με τα διεθνή πλαίσια και η ικανότητα της εταιρείας να επηρεάσει τον επιχειρηματικό εταίρο που προκαλεί τις δυσμενείς επιπτώσεις. Οι εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται να προλαμβάνουν ή να μετριάζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις που προκαλούν οι ίδιες (η λεγόμενη «πρόκληση» των δυσμενών επιπτώσεων όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο) ή από κοινού με τις θυγατρικές τους ή τους επιχειρηματικούς εταίρους τους (η λεγόμενη «συμβολή» στις δυσμενείς επιπτώσεις, όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο). Η από κοινού πρόκληση δυσμενών επιπτώσεων δεν περιορίζεται στην ίση εμπλοκή της εταιρείας και της θυγατρικής ή του επιχειρηματικού εταίρου της στις δυσμενείς επιπτώσεις, αλλά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις ενεργειών ή παραλείψεων της εταιρείας που προκαλούν τις δυσμενείς επιπτώσεις σε συνδυασμό με ενέργειες ή παραλείψεις θυγατρικών ή επιχειρηματικών εταίρων. Όταν οι εταιρείες δεν προκαλούν οι ίδιες τις δυσμενείς επιπτώσεις που προκύπτουν στις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους ή από κοινού με άλλες νομικές οντότητες, αλλά οι δυσμενείς επιπτώσεις προκαλούνται από τον επιχειρηματικό τους εταίρο στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών (η λεγόμενη «άμεση σύνδεση με» τις δυσμενείς επιπτώσεις, όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο), θα πρέπει να υποχρεούνται να χρησιμοποιούν την επιρροή τους για την πρόληψη ή τον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων που προκαλούνται από τους επιχειρηματικούς εταίρους τους ή να αυξάνουν την επιρροή τους για τον σκοπό αυτό. Με τη χρήση μόνο της έννοιας της «πρόκλησης» των αρνητικών επιπτώσεων αντί των προαναφερθέντων όρων που χρησιμοποιούνται στα διεθνή πλαίσια αποτρέπεται η σύγχυση με τους υφιστάμενους νομικούς όρους στα εθνικά νομικά συστήματα, ενώ καλύπτονται οι ίδιες σχέσεις αιτίου αιτιατού με αυτές που περιγράφονται στα εν λόγω πλαίσια. Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα διεθνή πλαίσια, η επιρροή της εταιρείας σε ένα επιχειρηματικό εταίρο θα πρέπει να περιλαμβάνει, αφενός, την ικανότητά της να πείσει τον επιχειρηματικό εταίρο να προλάβει δυσμενείς επιπτώσεις (παραδείγματος χάριν, μέσω ισχύος στην αγορά, απαιτήσεων προεπιλογής ή σύνδεσης επιχειρηματικών κινήτρων με επιδόσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος) και, αφετέρου, τον βαθμό επιρροής ή πίεσης που θα μπορούσε εύλογα να ασκήσει η εταιρεία, παραδείγματος χάριν μέσω συνεργασίας με τον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο ή συνεργασίας με άλλη εταιρεία η οποία είναι άμεσος επιχειρηματικός εταίρος του επιχειρηματικού εταίρου που συνδέεται με τις δυσμενείς επιπτώσεις.

- (34) Προκειμένου να συμμορφωθούν με την υποχρέωση πρόληψης και μετριασμού βάσει της παρούσας οδηγίας, οι εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται να λάβουν όλα τα ακόλουθα μέτρα, κατά περίπτωση ανάλογα με τις περιστάσεις. Όπου είναι αναγκαίο λόγω της πολυπλοκότητας των μέτρων πρόληψης, οι εταιρείες θα πρέπει να εκπονήσουν και να εφαρμόζουν σχέδιο προληπτικής δράσης. Οι εταιρείες θα πρέπει να επιδιώκουν επίσης να λαμβάνουν συμβατικές εγγυήσεις από τους άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους ότι θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας ή το σχέδιο προληπτικής δράσης, μεταξύ άλλων μέσω της επιδίωξης λήψης αντίστοιχων συμβατικών εγγυήσεων από τους δικούς τους εταίρους, στον βαθμό που οι δραστηριότητές τους αποτελούν μέρος της αλυσίδας δραστηριοτήτων των εταιρειών. Οι συμβατικές εγγυήσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης. Ωστόσο, η εταιρεία θα πρέπει να υποχρεούται μόνο να ζητεί συμβατικές εγγυήσεις, καθώς η λήψη τους μπορεί να εξαρτάται από τις περιστάσεις. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ολοκληρωμένη πρόληψη των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, οι εταιρείες θα πρέπει επίσης να πραγματοποιούν χρηματοπιστωτικές ή μη χρηματοπιστωτικές επενδύσεις που αποσκοπούν στην πρόληψη δυσμενών επιπτώσεων και να συνεργάζονται με άλλες εταιρείες. Σε περιπτώσεις όπου η βιωσιμότητα MME που είναι επιχειρηματικός εταίρος εταιρείας θα μπορούσε να τεθεί σε κίνδυνο, η εταιρεία θα πρέπει επίσης να παρέχει στοχευμένη και αναλογική στήριξη όπως χρηματοδότηση, για παράδειγμα, μέσω άμεσης χρηματοδότησης, δανείων με χαμηλό επιτόκιο, εγγυήσεων συνεχούς προμήθειας και συνδρομής για την εξασφάλιση χρηματοδότησης, ώστε να συμβάλει στην εφαρμογή του κώδικα δεοντολογίας ή του σχεδίου προληπτικής δράσης, ή να παρέχει τεχνική καθοδήγηση, για παράδειγμα με τη μορφή κατάρτισης ή αναβάθμισης των συστημάτων διαχείρισης. Η υπονόμηση της βιωσιμότητας μιας MME θα πρέπει να θεωρείται πιθανό να προκαλέσει πτώχευση της MME ή να την φέρει σε κατάσταση επικείμενης πτώχευσης. Οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όταν παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν στοχευμένη και αναλογική στήριξη σε MME, δεδομένου ότι η αλυσίδα δραστηριοτήτων τους δεν καλύπτει τις MME.
- (35) Προκειμένου να αντικατοπτριστεί το πλήρες φάσμα των επιλογών που έχει στη διάθεσή της μια εταιρεία στις περιπτώσεις που οι δυνητικές επιπτώσεις δεν ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστούν με τα περιγραφόμενα μέτρα πρόληψης ή ελαχιστοποίησης, η παρούσα οδηγία θα πρέπει επίσης να αναφέρεται στη δυνατότητα της εταιρείας να επιδιώξει τη σύναψη σύμβασης με τον έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο, με σκοπό την επίτευξη της συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας ή με σχέδιο προληπτικής δράσης, και να λάβει κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης του έμμεσου επιχειρηματικού εταίρου με τη σύμβαση.

- (35α) Για την πρόληψη δυσμενών επιπτώσεων ενδέχεται να απαιτείται συνεργασία με άλλη εταιρεία, όπως, για παράδειγμα, συνεργασία σε επίπεδο έμμεσου επιχειρηματικού εταίρου με εταιρεία που έχει άμεση συμβατική σχέση με τον εν λόγω έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η συνεργασία με άλλες οντότητες θα μπορούσε να είναι ο μόνος ρεαλιστικός τρόπος για την πρόληψη δυσμενών επιπτώσεων που προκαλούνται ακόμη και από άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους, εάν η επιρροή της εταιρείας δεν αρκεί. Η εταιρεία θα πρέπει να συνεργάζεται με την οντότητα που μπορεί να προλαμβάνει ή να μετριάσει τις δυσμενείς επιπτώσεις με τον αποτελεσματικότερο τρόπο, αυτοτελώς ή από κοινού με την εταιρεία ή άλλες νομικές οντότητες, τηρώντας παράλληλα το εφαρμοστέο δίκαιο, ιδίως τη νομοθεσία περί ανταγωνισμού.
- (36) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η πρόληψη και ο μετριασμός των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων πραγματοποιούνται αποτελεσματικά, οι εταιρείες θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στη συνεργασία τους με τους επιχειρηματικούς εταίρους στην αλυσίδα δραστηριοτήτων τους, αντί να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση, καταλήγοντας σε αυτήν την επιλογή ως έσχατη λύση, αφού επιχειρήσουν ανεπιτυχώς να αποτρέψουν και να μετριάσουν τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις. Ο τερματισμός της επιχειρηματικής σχέσης ως έσχατη λύση θα πρέπει να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο δραστικές εναλλακτικές λύσεις και ότι οι πιθανότητες να αυξηθεί η επιρροή της εταιρείας στους επιχειρηματικούς εταίρους που προκαλούν τις αρνητικές επιπτώσεις είναι περιορισμένες. Ωστόσο, για τις περιπτώσεις που οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν με τα περιγραφόμενα μέτρα πρόληψης ή μετριασμού, η οδηγία θα πρέπει να αναφέρεται επίσης στην υποχρέωση των εταιρειών να απέχουν από τη σύναψη νέων ή την επέκταση υφιστάμενων σχέσεων με τον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο και, εφόσον το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις τους τους παρέχει το δικαίωμα, είτε να αναστέλλουν προσωρινά τις επιχειρηματικές σχέσεις όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, ενώ παράλληλα καταβάλλουν προσπάθειες πρόληψης ή μετριασμού, εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι οι προσπάθειες αυτές θα επιτύχουν βραχυπρόθεσμα· είτε να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες. Για να μπορούν οι εταιρείες να εκπληρώνουν την υποχρέωση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής και τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης στις συμβάσεις που διέπονται από το δίκαιό τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες τα συμβαλλόμενα μέρη υποχρεούνται εκ του νόμου να συνάψουν τέτοιες συμβάσεις, όπως στην περίπτωση της υποχρεωτικής ασφάλισης. Το γεγονός ότι μια τρίτη χώρα δεν έχει επικυρώσει ή εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο μία από τις πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα I της παρούσας οδηγίας δεν συνεπάγεται από μόνο του υποχρέωση προσωρινής αναστολής ή τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης.

(36α) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι εταιρείες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση. Οι εταιρείες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι ο τερματισμός αυτός θα μπορούσε να έχει σοβαρότερες δυσμενείς επιπτώσεις. Αυτό συνάδει με το διεθνές πλαίσιο, και τα συμφέροντα όσων επηρεάζονται δυσμενώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, ο τερματισμός μιας επιχειρηματικής σχέσης στην οποία διαπιστώθηκαν δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις λόγω παιδικής εργασίας θα μπορούσε να εκθέσει το παιδί σε ακόμα σοβαρότερες δυσμενείς επιπτώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ομοίως, οι δυσμενείς επιπτώσεις θα μπορούσαν να είναι σοβαρότερες εάν οι εργαζόμενοι στερηθούν μισθού που εξασφαλίζει επαρκείς συνθήκες διαβίωσης λόγω του τερματισμού της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον εργοδότη τους, προκειμένου να τερματιστούν ενδεχόμενες δυσμενείς επιπτώσεις που συνίστανται στην παραβίαση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης. Τέλος, η εταιρεία δεν θα πρέπει να υποχρεούται να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση με τον κρίσιμης σημασίας επιχειρηματικό εταίρο της που παρέχει πρώτες ύλες, προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας, εάν ο τερματισμός θα προκαλούσε σημαντική ζημία στην εταιρεία. Ως σημαντική ζημία θα πρέπει να νοείται η αρνητική και σημαντική συνέπεια στη νομική, χρηματοπιστωτική ή οικονομική κατάσταση της εταιρείας ή στην παραγωγική της ικανότητα, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα, όπως η ενδεχόμενη πρόκληση αδυναμίας εξόφλησης χρεών. Για να μην υπονομεύονται οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, η απόφαση μη τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης θα πρέπει να υπόκειται σε επακόλουθες προϋποθέσεις. Η εταιρεία θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλλει έκθεση στην εποπτική αρχή και να αιτιολογεί δεόντως τους λόγους για τους οποίους δεν τερματίζει την επιχειρηματική σχέση και να παρακολουθεί τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις, προκειμένου να προβεί ενδεχομένως σε ενέργειες πρόληψης ή μετριασμού των δυσμενών επιπτώσεων, να επαναξιολογεί σε τακτά διαστήματα την απόφαση μη τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης και να επιδιώκει εναλλακτικές επιχειρηματικές σχέσεις. Για την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τον τερματισμό της επιχειρηματικής σχέσης θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις εμπορικές συμφωνίες που συνάπτει η εταιρεία μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

- (36β) Όπως τονίζεται επίσης στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, πρέπει να αναγνωριστούν οι ιδιαιτερότητες των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Αναμένεται από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις να εξετάζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας χρηματοδότησης και ασφάλισης και να ασκούν τη λεγόμενη «πίεση» για να επηρεάσουν τις εταιρείες στις οποίες παρέχουν χρηματοδότηση ή ασφάλιση, με σκοπό την πρόληψη ή τον μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων των εταιρειών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο άμεσος τερματισμός ή η αναστολή των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενδέχεται να είναι δύσκολος ή ακόμη και ανέφικτος (για παράδειγμα, η υποχρεωτική ασφάλιση). Σε άλλες περιπτώσεις, όταν μια ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση ασκεί πίεση, ενδέχεται να μην είναι σκόπιμο να ανασταλούν ή να τερματιστούν οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, καθώς είναι ενδεχομένως πιο πιθανό να αποτραπούν ή να μετριαστούν οι δυσμενείς επιπτώσεις μέσω ψηφοφορίας και δεσμεύσεων, ιδίως συλλογικών δεσμεύσεων με επενδυτές ή πιστωτές. Για τους λόγους αυτούς, η οδηγία δεν απαιτεί από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όταν παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, να αναστέλλουν ή να τερματίζουν προσωρινά την επιχειρηματική σχέση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υποχρεούνται να συνεχίζουν να παρακολουθούν τις δυσμενείς επιπτώσεις και να συνεχίζουν τις προσπάθειες για την πρόληψη ή τον μετριασμό των δυσμενών επιπτώσεων.
- (37) Όσον αφορά τους άμεσους και έμμεσους επιχειρηματικούς εταίρους, η συνεργασία στο πλαίσιο του κλάδου, τα κλαδικά συστήματα και οι πολυμερείς πρωτοβουλίες μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία πρόσθετης επιρροής για τον προσδιορισμό, τον μετριασμό και την πρόληψη δυσμενών επιπτώσεων. Ως εκ τούτου, οι εταιρείες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να βασίζονται σε τέτοιες πρωτοβουλίες για να στηρίξουν την εκπλήρωση των οικείων υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, στον βαθμό που τα εν λόγω συστήματα και οι εν λόγω πρωτοβουλίες είναι κατάλληλα για τη στήριξη της εκπλήρωσης των εν λόγω υποχρεώσεων. Οι εταιρείες θα μπορούσαν να αξιολογούν, με δική τους πρωτοβουλία, την εναρμόνιση των εν λόγω συστημάτων και πρωτοβουλιών με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία. Για να διασφαλιστεί πλήρης ενημέρωση σχετικά με τέτοιες πρωτοβουλίες, η οδηγία θα πρέπει επίσης να αναφέρεται στη δυνατότητα της Επιτροπής και των κρατών μελών να διευκολύνουν τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τέτοια συστήματα ή τέτοιες πρωτοβουλίες και τα αποτελέσματά τους. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, θα πρέπει να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της καταλληλότητας κλαδικών συστημάτων και πολυμερών πρωτοβουλιών.

(38) Στο πλαίσιο των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, εάν μια εταιρεία προσδιορίσει πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ή το περιβάλλον, θα πρέπει να λάβει κατάλληλα μέτρα για τον τερματισμό τους. Μπορεί να αναμένεται ότι μια εταιρεία έχει τη δυνατότητα να τερματίσει τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις που επιφέρουν οι δραστηριότητές της και οι δραστηριότητες των θυγατρικών της. Ωστόσο, θα πρέπει να διευκρινίζεται ότι, όσον αφορά τους επιχειρηματικούς εταίρους, όταν οι δυσμενείς επιπτώσεις δεν μπορούν να τερματιστούν, οι εταιρείες θα πρέπει να ελαχιστοποιούν την έκταση των εν λόγω επιπτώσεων. Για την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων θα πρέπει να απαιτείται αποτέλεσμα όσο το δυνατόν εγγύτερο στον τερματισμό των δυσμενών επιπτώσεων. Προκειμένου να παρέχεται στις εταιρείες νομική σαφήνεια και ασφάλεια δικαίου, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να καθορίζει τα μέτρα τα οποία θα πρέπει να λάβουν οι εταιρείες προκειμένου να τερματίσουν τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον και να ελαχιστοποιήσουν την έκτασή τους, κατά περίπτωση ανάλογα με τις περιστάσεις. Κατά την αξιολόγηση των κατάλληλων μέτρων για τον τερματισμό ή την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων, λαμβάνεται δεόντως υπόψη ο λεγόμενος «βαθμός εμπλοκής της εταιρείας σε δυσμενείς επιπτώσεις» σύμφωνα με τα διεθνή πλαίσια και η ικανότητα της εταιρείας να επηρεάσει τον επιχειρηματικό εταίρο που προκαλεί τις δυσμενείς επιπτώσεις. Οι εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται να τερματίζουν ή να ελαχιστοποιούν την έκταση των δυσμενών επιπτώσεων που προκαλούν οι ίδιες (η λεγόμενη «πρόκληση» των δυσμενών επιπτώσεων όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο) ή από κοινού με τις θυγατρικές τους ή τους επιχειρηματικούς εταίρους τους (η λεγόμενη «συμβολή» στις δυσμενείς επιπτώσεις, όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο). Η από κοινού πρόκληση δυσμενών επιπτώσεων δεν περιορίζεται στην ίση εμπλοκή της εταιρείας και της θυγατρικής ή του επιχειρηματικού εταίρου της στις δυσμενείς επιπτώσεις, αλλά θα πρέπει να καλύπτει όλες τις περιπτώσεις ενεργειών ή παραλείψεων της εταιρείας που προκαλούν τις δυσμενείς επιπτώσεις σε συνδυασμό με ενέργειες ή παραλείψεις θυγατρικών ή επιχειρηματικών εταίρων. Όταν οι εταιρείες δεν προκαλούν οι ίδιες τις δυσμενείς επιπτώσεις που προκύπτουν στις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους ή από κοινού με άλλες νομικές οντότητες, αλλά οι δυσμενείς επιπτώσεις προκαλούνται από τον επιχειρηματικό τους εταίρο στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών (η λεγόμενη «άμεση σύνδεση με» τις δυσμενείς επιπτώσεις, όπως αναφέρεται στο διεθνές πλαίσιο), θα πρέπει να υποχρεούνται να χρησιμοποιούν την επιρροή τους για τον τερματισμό ή την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων που προκαλούνται από τους επιχειρηματικούς εταίρους τους ή να αυξάνουν την επιρροή τους για τον σκοπό αυτό. Με τη χρήση μόνο της έννοιας της «πρόκλησης» των αρνητικών επιπτώσεων αντί των προαναφερθέντων όρων που χρησιμοποιούνται στα διεθνή πλαίσια αποτρέπεται η σύγχυση με τους υφιστάμενους νομικούς όρους στα εθνικά νομικά συστήματα, ενώ καλύπτονται οι ίδιες σχέσεις αιτίου αιτιατού με αυτές που περιγράφονται στα εν λόγω πλαίσια.

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα διεθνή πλαίσια, η επιρροή της εταιρείας σε ένα επιχειρηματικό εταίρο θα πρέπει να περιλαμβάνει, αφενός, την ικανότητά της να πείσει τον επιχειρηματικό εταίρο να προλάβει δυσμενείς επιπτώσεις (παραδείγματος χάριν, μέσω ισχύος στην αγορά, απαιτήσεων προεπιλογής ή σύνδεσης επιχειρηματικών κινήτρων με επιδόσεις στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος) και, αφετέρου, τον βαθμό επιρροής ή πίεσης που θα μπορούσε εύλογα να ασκήσει η εταιρεία, παραδείγματος χάριν μέσω συνεργασίας με τον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο ή συνεργασίας με άλλη εταιρεία η οποία είναι άμεσος επιχειρηματικός εταίρος του επιχειρηματικού εταίρου που συνδέεται με τις δυσμενείς επιπτώσεις.

- (39) Προκειμένου να συμμορφώνονται με την υποχρέωση τερματισμού και ελαχιστοποίησης της έκτασης των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων βάσει της παρούσας οδηγίας, οι εταιρείες θα πρέπει να υποχρεούνται να λαμβάνουν όλα τα ακόλουθα μέτρα, κατά περίπτωση ανάλογα με τις περιστάσεις. Θα πρέπει να εξουδετερώνουν τις δυσμενείς επιπτώσεις ή να ελαχιστοποιούν την έκτασή τους, λαμβάνοντας μέτρα ανάλογα προς τη σημασία και το εύρος των δυσμενών επιπτώσεων και προς τον βαθμό στον οποίο εμπλέκεται η εταιρεία στις δυσμενείς επιπτώσεις. Όταν είναι αναγκαίο, στις περιπτώσεις που δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσου τερματισμού των δυσμενών επιπτώσεων, οι εταιρείες θα πρέπει να εκπονούν και να εφαρμόζουν σχέδιο διορθωτικής δράσης με εύλογα και σαφώς καθορισμένα χρονοδιαγράμματα δράσης και με ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για τη μέτρηση της βελτίωσης. Οι εταιρείες θα πρέπει να επιδιώκουν επίσης να λαμβάνουν συμβατικές εγγυήσεις από τους άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους ότι θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας και, κατά περίπτωση, με ένα σχέδιο προληπτικής δράσης, μεταξύ άλλων μέσω της επιδίωξης λήψης αντίστοιχων συμβατικών εγγυήσεων από τους δικούς τους εταίρους, στον βαθμό που οι δραστηριότητές τους αποτελούν μέρος της αλυσίδας δραστηριοτήτων της εταιρείας. Οι συμβατικές εγγυήσεις θα πρέπει να συνοδεύονται από τα κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης. Ωστόσο, η εταιρεία θα πρέπει να υποχρεούται μόνο να ζητεί συμβατικές εγγυήσεις, καθώς η λήψη τους μπορεί να εξαρτάται από τις περιστάσεις. Οι εταιρείες θα πρέπει επίσης να πραγματοποιούν χρηματοπιστωτικές ή μη χρηματοπιστωτικές επενδύσεις με στόχο την παύση ή την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων, να παρέχουν στοχευμένη και αναλογική στήριξη σε ΜΜΕ που είναι επιχειρηματικοί εταίροι της εταιρείας, σε περίπτωση που τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα των εν λόγω ΜΜΕ, και να συνεργάζονται με άλλες οντότητες, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, με σκοπό την αύξηση της ικανότητας της εταιρείας να τερματίζει τις δυσμενείς επιπτώσεις. Η υπονόμηση της βιωσιμότητας μιας ΜΜΕ θα πρέπει να θεωρείται πιθανό να προκαλέσει πτώχευση της ΜΜΕ ή να την φέρει σε κατάσταση επικείμενης πτώχευσης. Οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όταν παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν στοχευμένη και αναλογική στήριξη σε ΜΜΕ, δεδομένου ότι η αλυσίδα δραστηριοτήτων τους δεν καλύπτει τις ΜΜΕ. Τέλος, οι εταιρείες θα πρέπει να λαμβάνουν επανορθωτικά μέτρα για τα θιγόμενα πρόσωπα και κοινότητες, τα οποία θα πρέπει να συνίστανται σε χρηματική ή μη χρηματική αποζημίωση ανάλογη προς τη σημασία (κλίμακα των δυσμενών επιπτώσεων, βαρύτητα) και το εύρος (αριθμός προσώπων ή έκταση του περιβάλλοντος που επηρεάζονται) των δυσμενών επιπτώσεων και τον βαθμό στον οποίο εμπλέκεται η εταιρεία στις δυσμενείς επιπτώσεις. Η χρηματική ή μη χρηματική αποζημίωση μπορεί να συνίσταται στην επαναφορά του θιγόμενου προσώπου ή των θιγόμενων προσώπων στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν εάν δεν είχαν επέλθει οι πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις.

- (40) Προκειμένου να αντικατοπτριστεί το πλήρες φάσμα των επιλογών που έχει στη διάθεσή της μια εταιρεία στις περιπτώσεις που οι πραγματικές επιπτώσεις δεν ήταν δυνατόν να αντιμετωπιστούν με τα περιγραφόμενα μέτρα, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αναφέρεται επίσης στη δυνατότητα της εταιρείας να επιδιώξει τη σύναψη σύμβασης με τον έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο, με σκοπό την επίτευξη της συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας ή με σχέδιο διορθωτικής δράσης, και να λάβει κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης του έμμεσου επιχειρηματικού εταίρου με τη σύμβαση.
- (41) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι ο τερματισμός ή η ελαχιστοποίηση των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων πραγματοποιούνται αποτελεσματικά, οι εταιρείες θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στη συνεργασία με τους επιχειρηματικούς εταίρους στην αλυσίδα δραστηριοτήτων, αντί της λύσης της επιχειρηματικής σχέσης, καταλήγοντας σε αυτήν την επιλογή ως έσχατη λύση, αφού επιχειρήσουν ανεπιτυχώς να τερματίσουν ή να ελαχιστοποιήσουν τις δυσμενείς επιπτώσεις. Ο τερματισμός της επιχειρηματικής σχέσης ως έσχατη λύση θα πρέπει να σημαίνει ότι δεν υπάρχουν λιγότερο δραστικές εναλλακτικές λύσεις και ότι οι πιθανότητες να αυξηθεί η επιρροή της εταιρείας στους επιχειρηματικούς εταίρους που προκαλούν τις αρνητικές επιπτώσεις είναι περιορισμένες. Ωστόσο, για τις περιπτώσεις που δεν κατέστη δυνατό να τερματιστούν οι πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις ή να μετριαστεί επαρκώς η έκταση μέσω των περιγραφόμενων μέτρων, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αναφέρεται επίσης στην υποχρέωση των εταιρειών να απέχουν από τη σύναψη νέων ή την επέκταση υφιστάμενων σχέσεων με τον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο και, εφόσον το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις τους τους παρέχει το δικαίωμα, είτε να αναστέλλουν προσωρινά τις επιχειρηματικές σχέσεις όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, ενώ παράλληλα καταβάλλουν προσπάθειες τερματισμού ή μετριασμού της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων, εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι οι προσπάθειες αυτές θα επιτύχουν βραχυπρόθεσμα, είτε να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες. Για να μπορούν οι εταιρείες να εκπληρώνουν την υποχρέωση αυτή, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν την επιλογή προσωρινής αναστολής και τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης σε συμβάσεις που διέπονται από το δίκαιό τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες τα μέρη υποχρεούνται εκ του νόμου να συνάψουν τέτοιες συμβάσεις, όπως στην περίπτωση της υποχρεωτικής ασφάλισης. Το γεγονός ότι μια τρίτη χώρα δεν έχει επικυρώσει ή εφαρμόσει στο εθνικό της δίκαιο μία από τις πράξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι της παρούσας οδηγίας δεν συνεπάγεται από μόνο του υποχρέωση προσωρινής αναστολής ή τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης.

(41α) Σε ορισμένες περιπτώσεις οι εταιρείες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση. Οι εταιρείες δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι ο τερματισμός αυτός θα μπορούσε να έχει σοβαρότερες δυσμενείς επιπτώσεις. Αυτό συνάδει με το διεθνές πλαίσιο, και τα συμφέροντα όσων επηρεάζονται δυσμενώς θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη. Για παράδειγμα, ο τερματισμός μιας επιχειρηματικής σχέσης στην οποία διαπιστώνεται παιδική εργασία θα μπορούσε να εκθέσει το παιδί σε ακόμα σοβαρότερες δυσμενείς επιπτώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Ομοίως, οι δυσμενείς επιπτώσεις θα μπορούσαν να είναι σοβαρότερες εάν οι εργαζόμενοι στερηθούν μισθού που εξασφαλίζει επαρκείς συνθήκες διαβίωσης λόγω του τερματισμού της επιχειρηματικής τους σχέσης με τον εργοδότη τους, προκειμένου να τερματιστούν δυσμενείς επιπτώσεις που συνίστανται στην παραβίαση του δικαιώματος συλλογικής διαπραγμάτευσης. Τέλος, η εταιρεία δεν θα πρέπει να υποχρεούται να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση με τον κρίσιμης σημασίας επιχειρηματικό εταίρο της που παρέχει πρώτες ύλες, προϊόντα ή υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της εταιρείας, εάν ο τερματισμός θα προκαλούσε σημαντική ζημία στην εταιρεία. Ως σημαντική ζημία θα πρέπει να νοείται η αρνητική και σημαντική συνέπεια στη νομική, χρηματοπιστωτική ή οικονομική κατάσταση της εταιρείας ή στην παραγωγική της ικανότητα, μεταξύ άλλων και μακροπρόθεσμα, όπως η ενδεχόμενη πρόκληση αδυναμίας εξόφλησης χρεών. Για να μην υπονομεύονται οι στόχοι της παρούσας οδηγίας, η απόφαση μη τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης θα πρέπει να υπόκειται σε επακόλουθες προϋποθέσεις. Η εταιρεία θα πρέπει να υποχρεούται να υποβάλλει έκθεση στην εποπτική αρχή και να αιτιολογεί δεόντως τους λόγους για τους οποίους δεν τερματίζει την επιχειρηματική σχέση και να παρακολουθεί τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις, προκειμένου να προβεί ενδεχομένως σε ενέργειες για τον τερματισμό ή την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων, να επαναξιολογεί σε τακτά διαστήματα την απόφαση μη τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης και να επιδιώκει εναλλακτικές επιχειρηματικές σχέσεις. Για την ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας σχετικά με τον τερματισμό της επιχειρηματικής σχέσης θα πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στις εμπορικές συμφωνίες που συνάπτει η εταιρεία μετά τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας.

(41β) Όπως τονίζεται επίσης στις κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, πρέπει να αναγνωριστούν οι ιδιαιτερότητες των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Αναμένεται από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις να εξετάζουν τις δυσμενείς επιπτώσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας χρηματοδότησης και ασφάλισης και να ασκούν τη λεγόμενη «πίεση» για να επηρεάζουν τις εταιρείες στις οποίες παρέχουν χρηματοδότηση ή ασφάλιση, για τον τερματισμό ή την ελαχιστοποίηση της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων των εταιρειών. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο άμεσος τερματισμός ή η αναστολή των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενδέχεται να είναι δύσκολος ή ακόμη και ανέφικτος (για παράδειγμα, η υποχρεωτική ασφάλιση). Σε άλλες περιπτώσεις, όταν μια ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση ασκεί πίεση, ενδέχεται να μην είναι σκόπιμο να ανασταλούν ή να τερματιστούν οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, καθώς είναι ενδεχομένως πιο πιθανό να αποτραπούν οι δυσμενείς επιπτώσεις ή να ελαχιστοποιηθεί η έκτασή τους μέσω ψηφοφορίας και δεσμεύσεων, ιδίως συλλογικών δεσμεύσεων με επενδυτές ή πιστωτές. Για τους λόγους αυτούς, η οδηγία δεν απαιτεί από τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, όταν παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, να αναστέλλουν προσωρινά ή να τερματίζουν την επιχειρηματική σχέση. Στις περιπτώσεις αυτές, οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υποχρεούνται να συνεχίζουν να παρακολουθούν τις δυσμενείς επιπτώσεις και να συνεχίζουν τις προσπάθειες για τον τερματισμό των δυσμενών επιπτώσεων ή την ελαχιστοποίηση της έκτασής τους.

- (42) Οι εταιρείες θα πρέπει να παρέχουν τη δυνατότητα σε πρόσωπα και οργανισμούς να υποβάλλουν καταγγελίες απευθείας σε αυτές, στην περίπτωση εύλογων ανησυχιών σχετικά με πραγματικές ή δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον. Προκειμένου να μειωθεί η επιβάρυνσή τους, οι εταιρείες θα πρέπει να είναι σε θέση να συμμετέχουν σε συλλογικές διαδικασίες υποβολής καταγγελιών, όπως αυτές που θεσπίζονται από κοινού από εταιρείες (για παράδειγμα, από ομίλους εταιρειών), μέσω κλαδικών ενώσεων ή πολυμερών πρωτοβουλιών, αντί να θεσπίζουν διαδικασίες καταγγελιών μεμονωμένα. Στους οργανισμούς που θα μπορούσαν να υποβάλουν τέτοιες καταγγελίες θα πρέπει να περιλαμβάνονται οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι άλλοι εκπρόσωποι εργαζομένων που εκπροσωπούν άτομα τα οποία εργάζονται στη σχετική αλυσίδα δραστηριοτήτων, καθώς και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στους τομείς που σχετίζονται με τις σχετικές δυσμενείς επιπτώσεις, στις περιπτώσεις που είναι ενήμερες για δυνητικές ή πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις. Οι εταιρείες θα πρέπει να θεσπίσουν μια δίκαιη, προσβάσιμη και διαφανή διαδικασία για την εξέταση των εν λόγω καταγγελιών και να ενημερώνουν τους εργαζομένους, τις συνδικαλιστικές οργανώσεις και τους άλλους εκπροσώπους των εργαζομένων, κατά περίπτωση, σχετικά με τις εν λόγω διαδικασίες. Ο όρος «δίκαιη, προσβάσιμη και διαφανής» θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την αρχή 31 των κατευθυντήριων αρχών των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα, κατά την οποία οι διαδικασίες πρέπει να είναι νόμιμες, προσβάσιμες, προβλέψιμες, δίκαιες, διαφανείς, συμβατές με τα δικαιώματα και να αποτελούν πηγή συνεχούς μάθησης. Η διαδικασία θα πρέπει να εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα της ταυτότητας του καταγγέλλοντα, καθώς και τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε μορφής αντιποίνων από την εταιρεία και τις θυγατρικές της. Ως αντίποινα θα πρέπει να νοείται κάθε άμεση ή έμμεση ενέργεια ή παράλειψη που προκαλείται από την υποβολή καταγγελίας και η οποία προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει αδικαιολόγητη ζημία στον καταγγέλλοντα. Η προσφυγή στον μηχανισμό υποβολής καταγγελιών και επανόρθωσης δεν θα πρέπει να εμποδίζει τον καταγγέλλοντα να προσφύγει σε ένδικα βοηθήματα ή να υποβάλει τεκμηριωμένες ανησυχίες στις εποπτικές αρχές. Σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, οι καταγγέλλοντες θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν από την εταιρεία να δώσει κατάλληλη συνέχεια στην καταγγελία και να συναντηθούν με κατάλληλου επιπέδου εκπροσώπους της εταιρείας προκειμένου να συζητήσουν τις δυνητικές ή πραγματικές σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις που αποτελούν το αντικείμενο της καταγγελίας. Η πρόσβαση αυτή δεν θα πρέπει να οδηγεί σε παράλογα αιτήματα προς τις εταιρείες.

(42α) Λόγω του ευρύτερου καταλόγου προσώπων ή οργανισμών που δικαιούνται να υποβάλλουν καταγγελία και του ευρύτερου πεδίου των θεμάτων που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο καταγγελίας, η διαδικασία καταγγελιών νοείται νομικά ως διαφορετικός μηχανισμός από τη διαδικασία εσωτερικής αναφοράς που θεσπίζουν οι εταιρείες σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁶. Εάν η παραβίαση του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου που περιλαμβάνεται στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας μπορεί να θεωρηθεί δυσμενής επίπτωση και ο καταγγέλλων είναι υπάλληλος εταιρείας που θίγεται άμεσα από τη δυσμενή επίπτωση, τότε το πρόσωπο αυτό έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει και τις δύο διαδικασίες —τον μηχανισμό υποβολής καταγγελιών σύμφωνα με την παρούσα οδηγία ή μια εσωτερική διαδικασία αναφοράς που ορίζεται σύμφωνα με την εν λόγω οδηγία. Ωστόσο, εάν δεν πληρούται μία από τις ανωτέρω προϋποθέσεις, τότε το πρόσωπο μπορεί να ακολουθήσει μόνο μία από τις διαδικασίες.

⁴⁶ Οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2019, σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης (ΕΕ L 305 της 26.11.2019, σ. 17).

(43) Οι εταιρείες θα πρέπει να παρακολουθούν την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των μέτρων δέουσας επιμέλειας, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις σχετικές πληροφορίες από τους ενδιαφερόμενους. Θα πρέπει να διενεργούν περιοδικές αξιολογήσεις των δικών τους δραστηριοτήτων, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών τους και, όταν σχετίζονται με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δραστηριοτήτων των επιχειρηματικών τους εταίρων, με σκοπό να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα του προσδιορισμού, της πρόληψης, του μετριασμού, του τερματισμού και της ελαχιστοποίησης της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον. Οι εν λόγω αξιολογήσεις θα πρέπει να επαληθεύουν ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις προσδιορίζονται δεόντως, ότι εφαρμόζονται μέτρα δέουσας επιμέλειας και ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις έχουν πράγματι προληφθεί ή τερματιστεί. Προκειμένου να διασφαλίζεται ο επίκαιρος χαρακτήρας των εν λόγω αξιολογήσεων, θα πρέπει να διενεργούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από σημαντική αλλαγή, αλλά τουλάχιστον κάθε 24 μήνες, και να αναθεωρούνται στο μεσοδιάστημα, εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ενδέχεται να έχουν προκύψει σημαντικοί νέοι κίνδυνοι δυσμενών επιπτώσεων. Ως σημαντική αλλαγή θα πρέπει να νοείται η αλλαγή στην τρέχουσα κατάσταση των δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δραστηριοτήτων των θυγατρικών ή των επιχειρηματικών εταίρων της, του νομικού ή επιχειρηματικού περιβάλλοντος ή οποιαδήποτε άλλη ουσιαστική μεταβολή της κατάστασης της εταιρείας, συμπεριλαμβανομένης της ενημέρωσης για τις δυσμενείς επιπτώσεις από δημοσιοποιημένες πληροφορίες ή μέσω διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς, ως προς την οποία η εταιρεία θα αναμενόταν εύλογα να αντιδράσει και να την αξιολογήσει. Παραδείγματα σημαντικής αλλαγής θα μπορούσαν να είναι περιπτώσεις στις οποίες η εταιρεία δραστηριοποιείται σε νέο οικονομικό τομέα ή σε νέα γεωγραφική περιοχή, αρχίζει να παράγει νέα προϊόντα ή αλλάζει τον τρόπο παραγωγής των υφιστάμενων προϊόντων μέσω της χρήσης τεχνολογίας με δυνητικά μεγαλύτερες δυσμενείς επιπτώσεις, ή αλλάζει την εταιρική δομή της μέσω αναδιάρθρωσης ή συγχωνεύσεων ή εξαγορών. Οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις θα πρέπει να διενεργούν περιοδική αξιολόγηση μόνο των δικών τους δραστηριοτήτων, [...] των δραστηριοτήτων των θυγατρικών τους [...] **και, όταν παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας στους επιχειρηματικούς εταίρους τους, [...] της** αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται για την πρόληψη ή τον μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων ή για τον τερματισμό των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων που προσδιορίστηκαν πριν από την παροχή της χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας στον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο ή για την ελαχιστοποίηση της έκτασής τους. Δεν θα πρέπει να απαιτούνται περαιτέρω αξιολογήσεις από τις χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις όσον αφορά τους επιχειρηματικούς εταίρους τους **στους οποίους παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας** καθ' όλη τη διάρκεια της σχέσης με τον επιχειρηματικό εταίρο.

(44) Όπως και στα υφιστάμενα διεθνή πρότυπα που ορίζονται στις κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα και στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ, αποτελεί μέρος της απαίτησης δέουσας επιμέλειας η εξωτερική κοινοποίηση συναφών πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές, τις διαδικασίες και τις δραστηριότητες δέουσας επιμέλειας που διεξάγονται με σκοπό τον προσδιορισμό και την αντιμετώπιση πραγματικών ή δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πορισμάτων και των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων. Η οδηγία 2013/34/ΕΕ καθορίζει τις σχετικές υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων όσον αφορά την εταιρική βιωσιμότητα για τις εταιρείες που καλύπτει η παρούσα οδηγία. Ως εκ τούτου, προκειμένου να αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη των υποχρεώσεων υποβολής εκθέσεων, η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εισαγάγει νέες υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων πέραν εκείνων που προβλέπονται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ για τις εταιρείες που καλύπτονται από την εν λόγω οδηγία, καθώς και των προτύπων υποβολής εκθέσεων που θα πρέπει να αναπτυχθούν στο πλαίσιο αυτής. Όσον αφορά τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, αλλά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 2013/34/ΕΕ, προκειμένου να συμμορφώνονται με την οικεία υποχρέωση κοινοποίησης στο πλαίσιο της δέουσας επιμέλειας δυνάμει της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να δημοσιεύουν στον ιστότοπό τους ετήσια κατάσταση για το οικονομικό έτος, σε γλώσσα ευρέως διαδεδομένη στον τομέα των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων.

- (45) Προκειμένου να διευκολυνθεί η συμμόρφωση των εταιρειών με τις οικείες απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας μέσω της αλυσίδας δραστηριοτήτων τους και να περιοριστεί η μετατόπιση του βάρους της συμμόρφωσης στους επιχειρηματικούς εταίρους—ΜΜΕ, η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πρότυπες συμβατικές ρήτρες, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.
- (46) Για την παροχή στήριξης και πρακτικών εργαλείων στις εταιρείες ή στις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες θα πρέπει να εκπληρώνουν τις οικείες υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας, η Επιτροπή, χρησιμοποιώντας σχετικές διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και σχετικά διεθνή πρότυπα ως σημείο αναφοράς, και σε διαβούλευση με κράτη μέλη και ενδιαφερόμενους, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, διεθνείς φορείς που διαθέτουν εμπειρογνωσία στον τομέα της δέουσας επιμέλειας, θα πρέπει να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ άλλων για συγκεκριμένους τομείς ή συγκεκριμένες δυσμενείς επιπτώσεις ή για την αλληλεπίδραση της παρούσας οδηγίας με άλλες νομοθετικές πράξεις της Ένωσης που επιδιώκουν τους ίδιους στόχους και προβλέπουν εκτενέστερες ή ειδικότερες υποχρεώσεις.
- (47) Μολονότι οι ΜΜΕ δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, θα μπορούσαν να επηρεαστούν από τις διατάξεις της ως εργολάβοι ή υπεργολάβοι (άμεσοι ή έμμεσοι επιχειρηματικοί εταίροι) εταιρειών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της. Ωστόσο, στόχος είναι να μετριάσει η οικονομική ή διοικητική επιβάρυνση για τις ΜΜΕ, πολλές από τις οποίες αντιμετωπίζουν ήδη δυσκολίες στο πλαίσιο της παγκόσμιας οικονομικής και υγειονομικής κρίσης. Προκειμένου να στηρίξουν τις ΜΜΕ, τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν και να θέσουν σε λειτουργία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού, ειδικούς δικτυακούς τόπους, πύλες ή πλατφόρμες, ώστε να παρέχουν πληροφορίες και στήριξη στις εταιρείες, και τα κράτη μέλη θα μπορούσαν επίσης να στηρίξουν οικονομικά τις ΜΜΕ και να τις βοηθήσουν να αναπτύξουν ικανότητες. Οι εταιρείες των οποίων επιχειρηματικός εταίρος είναι ΜΜΕ ενθαρρύνονται επίσης να τη στηρίξουν ώστε να συμμορφώνεται με τα μέτρα δέουσας επιμέλειας, στην περίπτωση που οι εν λόγω απαιτήσεις θα έθεταν σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα της ΜΜΕ, και να χρησιμοποιούν δίκαιες, εύλογες, αμερόληπτες και αναλογικές απαιτήσεις έναντι των ΜΜΕ.

- (48) Προκειμένου να συμπληρώσει τη στήριξη των κρατών μελών προς τις ΜΜΕ, η Επιτροπή μπορεί να αξιοποιήσει υφιστάμενα εργαλεία, έργα και άλλες δράσεις της Ένωσης που συμβάλλουν στην εφαρμογή της δέουσας επιμέλειας στην Ένωση και σε τρίτες χώρες. Μπορεί να θεσπίσει νέα μέτρα στήριξης που παρέχουν βοήθεια σε εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, όσον αφορά τις απαιτήσεις δέουσας επιμέλειας, συμπεριλαμβανομένων ενός παρατηρητηρίου για τη διαφάνεια της αλυσίδας δραστηριοτήτων και της διευκόλυνσης κοινών πρωτοβουλιών ενδιαφερομένων.
- (49) Η Επιτροπή θα μπορεί να συμπληρώνει τα μέτρα στήριξης των κρατών μελών αξιοποιώντας τις υφιστάμενες ενωσιακές δράσεις ώστε να βοηθούνται ανάντη οικονομικοί φορείς να αναπτύξουν την ικανότητα αποτελεσματικής πρόληψης και μετριασμού των δυσμενών επιπτώσεων των δραστηριοτήτων και των επιχειρηματικών σχέσεων τους στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον, με ιδιαίτερη προσοχή στις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι μικρές εκμεταλλεύσεις. Η Ένωση και τα κράτη μέλη παροτρύνονται, εντός των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, να χρησιμοποιούν τους οικείους μηχανισμούς γειτονίας, ανάπτυξης και διεθνούς συνεργασίας για τη στήριξη των κυβερνήσεων τρίτων χωρών και των ανάντη οικονομικών φορέων σε τρίτες χώρες ώστε να αντιμετωπίσουν τις δυσμενείς επιπτώσεις των δραστηριοτήτων τους και των ανάντη επιχειρηματικών τους σχέσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσαν να συνεργαστούν με τις κυβερνήσεις χωρών εταίρων, τον τοπικό ιδιωτικό τομέα και ενδιαφερόμενους για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων των δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον.
- (50) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η παρούσα οδηγία συμβάλει αποτελεσματικά στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, οι εταιρείες θα πρέπει να καταρτίζουν σχέδιο προκειμένου να διασφαλίσουν ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της εταιρείας συνάδουν με τη μετάβαση σε βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη στον 1,5 °C σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού. Στην περίπτωση που το κλίμα έχει ή θα έπρεπε να έχει προσδιοριστεί ως κύριος κίνδυνος για τις δραστηριότητες της εταιρείας ή κύρια επίπτωση των εν λόγω δραστηριοτήτων, η εταιρεία θα πρέπει να συμπεριλάβει στο σχέδιό της στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

(51) [...]

- (52) Προκειμένου να είναι δυνατή η αποτελεσματική εποπτεία και, όπου απαιτείται, επιβολή της παρούσας οδηγίας σε σχέση με εταιρείες τρίτων χωρών, οι εν λόγω εταιρείες θα πρέπει να διορίσουν εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο στην Ένωση, με επαρκώς ισχυρή εντολή, και να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους τους. Ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος θα πρέπει να μπορεί να ενεργεί επίσης ως σημείο επαφής, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι σχετικές απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας. Εάν η εταιρεία τρίτης χώρας δεν ορίσει τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο, όλα τα κράτη μέλη στα οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία θα πρέπει να είναι αρμόδια για την επιβολή της εκπλήρωσης της εν λόγω υποχρέωσης, ιδίως όσον αφορά τον ορισμό νομικού ή φυσικού προσώπου σε ένα από τα κράτη μέλη στα οποία δραστηριοποιείται, σύμφωνα με το πλαίσιο επιβολής που ορίζεται στο εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη που επιβάλλουν πρώτα την εκπλήρωση της εν λόγω υποχρέωσης θα πρέπει να ενημερώνουν τις εποπτικές αρχές των άλλων κρατών μελών μέσω του ευρωπαϊκού δικτύου εποπτικών αρχών, ούτως ώστε άλλα κράτη μέλη να μην διορίζουν επιπλέον φυσικά ή νομικά πρόσωπα ως εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους.
- (53) Προκειμένου να διασφαλιστεί η παρακολούθηση της ορθής εφαρμογής των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας των εταιρειών και η ενδεδειγμένη επιβολή της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίσουν μία ή περισσότερες εθνικές εποπτικές αρχές. Οι εποπτικές αρχές αυτές θα πρέπει να είναι δημόσιου χαρακτήρα, ανεξάρτητες από τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή άλλα συμφέροντα της αγοράς, και απαλλαγμένες από συγκρούσεις συμφερόντων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν την κατάλληλη χρηματοδότηση της αρμόδιας αρχής, σύμφωνα με το εθνικό τους δίκαιο. Θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να διεξάγουν έρευνες, με δική τους πρωτοβουλία ή βάσει τεκμηριωμένων ανησυχιών που διατυπώνονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Στις περιπτώσεις που υπάρχουν αρμόδιες αρχές βάσει τομεακής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να ορίσουν τις εν λόγω αρχές ως υπεύθυνες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας στους τομείς αρμοδιότητάς τους. Θα μπορούσαν να ορίσουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εποπτεία των ρυθμιζόμενων χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και ως εποπτικές αρχές για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

(54) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επιβολή των εθνικών μέτρων εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέψουν αποτρεπτικές, αναλογικές και αποτελεσματικές κυρώσεις για παραβιάσεις των εν λόγω μέτρων. Για να είναι αποτελεσματικό το εν λόγω καθεστώς κυρώσεων, οι κυρώσεις που θα επιβάλλονται από τις εθνικές εποπτικές αρχές θα πρέπει να περιλαμβάνουν χρηματικές κυρώσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι, όταν επιβάλλονται χρηματικές κυρώσεις, είναι ανάλογες προς τον καθαρό κύκλο εργασιών της εταιρείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, αυτό δεν θα πρέπει να υποχρεώνει τα κράτη μέλη να βασίζονται, σε κάθε περίπτωση, τις χρηματικές κυρώσεις μόνο στον καθαρό κύκλο εργασιών της εταιρείας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν την ευελιξία να βασίζονται τις κυρώσεις και σε άλλα κριτήρια, όπως η οικονομική κατάσταση της εταιρείας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίζουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, εάν οι κυρώσεις θα πρέπει να επιβάλλονται απευθείας από τις εποπτικές αρχές, σε συνεργασία με άλλες αρχές ή κατόπιν αιτήματος στις αρμόδιες δικαστικές αρχές. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δημόσια εποπτεία της εφαρμογής των κανόνων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, οι αποφάσεις των εποπτικών αρχών που περιέχουν κυρώσεις που επιβάλλονται σε εταιρείες λόγω μη συμμόρφωσης με τις διατάξεις του εθνικού δικαίου για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να δημοσιεύονται, να αποστέλλονται στο ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών και να παραμένουν διαθέσιμες στο κοινό για τουλάχιστον 3 έτη. Η δημοσιευμένη απόφαση δεν θα πρέπει να περιέχει προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁷. Η δημοσίευση της επωνυμίας της εταιρείας επιτρέπεται ακόμη και αν περιέχει όνομα φυσικού προσώπου.

⁴⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

- (55) Προκειμένου να διασφαλιστεί η συνεπής εφαρμογή και επιβολή των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, οι εθνικές εποπτικές αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται και να συντονίζουν τη δράση τους. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να συσταθεί από την Επιτροπή ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών και οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να αλληλοβοηθούνται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και να παρέχουν αμοιβαία συνδρομή.
- (56) Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική αποζημίωση των θυμάτων δυσμενών επιπτώσεων, θα πρέπει τα κράτη μέλη να υποχρεούνται να θεσπίζουν κανόνες που θα διέπουν την αστική ευθύνη των εταιρειών για ζημίες που προκαλούνται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, υπό την προϋπόθεση ότι η εταιρεία, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, δεν απέτρεψε και δεν μετρίασε πιθανές δυσμενείς επιπτώσεις ή δεν τερμάτισε πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις και δεν ελαχιστοποίησε την έκτασή τους, με αποτέλεσμα να προκληθεί ζημία στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο. Η ζημία που προκαλείται στα προστατευόμενα έννομα συμφέροντα ενός προσώπου θα πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, για παράδειγμα ο θάνατος, η σωματική ή ψυχολογική βλάβη, η στέρηση της προσωπικής ελευθερίας, η απώλεια της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας ή η φθορά της προσωπικής περιουσίας. Η προϋπόθεση ότι η ζημία πρέπει να προκαλείται σε ένα πρόσωπο ως αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης της εταιρείας με την υποχρέωση αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων, όταν η καταπάτηση ή η παραβίαση του δικαιώματος, της απαγόρευσης ή της υποχρέωσης που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι έχει ως αποτέλεσμα τις δυσμενείς επιπτώσεις που θα έπρεπε να είχαν αντιμετωπιστεί, αποσκοπεί στην προστασία του φυσικού ή νομικού προσώπου στο οποίο προκαλείται η ζημία, θα πρέπει δε να θεωρείται ότι δεν καλύπτονται απορρέουσες βλάβες (που προκαλούνται έμμεσα σε άλλα πρόσωπα που δεν είναι θύματα δυσμενών επιπτώσεων και τα οποία δεν προστατεύονται από τα δικαιώματα, τις απαγορεύσεις ή τις υποχρεώσεις που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι). Για παράδειγμα, εάν υπάλληλος εταιρείας υπέστη ζημία λόγω της παραβίασης, εκ μέρους της εταιρείας, των προτύπων ασφάλειας στον χώρο εργασίας, ο εκμισθωτής της κατοικίας του εν λόγω εργαζομένου δεν θα πρέπει να μπορεί να ασκήσει αγωγή κατά της εταιρείας για οικονομική ζημία που υπέστη από την αδυναμία του εργαζομένου να καταβάλει το μίσθωμα. Η αιτιώδης συνάφεια δεν ρυθμίζεται από την παρούσα οδηγία, εξαιρουμένων των περιπτώσεων στις οποίες η ζημία προκαλείται μόνο από τους επιχειρηματικούς εταίρους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών (η λεγόμενη «άμεση σύνδεση με»), όπου οι εταιρείες δεν θα πρέπει να θεωρούνται υπεύθυνες. Τα θύματα θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα πλήρους αποζημίωσης για τη ζημία που υπέστησαν σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και σύμφωνα με την εν λόγω κοινή αρχή. Θα πρέπει να απαγορεύεται η αποτροπή μέσω καταβολής αποζημίωσης (δηλαδή αποζημίωσης κυρωτικού χαρακτήρα) ή μέσω οποιασδήποτε άλλης μορφής υπερβολικής αποζημίωσης.

- (57) Μια εταιρεία δεν θα πρέπει να ευθύνεται για τη ζημία που θα είχε προκληθεί στον ίδιο βαθμό ακόμη και αν η εταιρεία είχε λάβει μέτρα σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Επίσης, δεδομένου ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις θα πρέπει να ιεραρχούνται ανάλογα με τη σοβαρότητα και την πιθανότητα εμφάνισής τους και να αντιμετωπίζονται σταδιακά, εάν δεν είναι δυνατή η ταυτόχρονη και σε πλήρη έκταση αντιμετώπιση όλων των προσδιορισμένων δυσμενών επιπτώσεων, μια εταιρεία δεν θα πρέπει να ευθύνεται για τυχόν ζημίες που απορρέουν από λιγότερο σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις που δεν έχουν ακόμη αντιμετωπιστεί. Ωστόσο, η ορθότητα της ιεράρχησης των δυσμενών επιπτώσεων από την εταιρεία θα πρέπει να αξιολογείται όταν διαπιστώνεται κατά πόσον πληρούνταν οι προϋποθέσεις για την ευθύνη της εταιρείας στο πλαίσιο της αξιολόγησης πιθανής παράβασης, εκ μέρους της εταιρείας, της υποχρέωσής της να αντιμετωπίσει επαρκώς τις διαπιστωθείσες δυσμενείς επιπτώσεις.
- (58) Το καθεστώς ευθύνης δεν ρυθμίζει ποιος θα πρέπει να αποδεικνύει ότι τα μέτρα της εταιρείας ήταν ευλόγως επαρκή με βάση τις περιστάσεις της υπόθεσης και, ως εκ τούτου, η επίλυση του ζητήματος αυτού επαφίεται στο εθνικό δίκαιο. Επίσης, η παρούσα οδηγία δεν ορίζει ποιος μπορεί να ασκήσει αγωγή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων και υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να κινηθεί η αστική διαδικασία και, ως εκ τούτου, το ζήτημα αυτό επαφίεται στο εθνικό δίκαιο. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν ότι μόνο το θύμα μπορεί να ασκήσει την αγωγή ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων ή ότι μια οργάνωση της κοινωνίας των πολιτών, μια συνδικαλιστική οργάνωση ή άλλη νομική οντότητα μπορεί να ασκήσει την αγωγή εξ ονόματος του θύματος.

- (59) Όσον αφορά τους κανόνες για την αστική ευθύνη, η αστική ευθύνη μιας εταιρείας για ζημίες που προκύπτουν λόγω της μη επίδειξης επαρκούς δέουσας επιμέλειας θα πρέπει να μη θίγει την αστική ευθύνη των θυγατρικών της ή την αντίστοιχη αστική ευθύνη των άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών εταίρων στην αλυσίδα δραστηριοτήτων. Όταν η εταιρεία έχει προκαλέσει τη ζημία από κοινού με τη θυγατρική ή τον επιχειρηματικό εταίρο της, θα πρέπει να ευθύνεται από κοινού και εις ολόκληρον με την εν λόγω θυγατρική ή τον εν λόγω επιχειρηματικό εταίρο. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη τυχόν εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους όρους της από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνης και τα δικαιώματα αναγωγής για την πλήρη αποζημίωση που καταβάλλεται από ένα μέρος που ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον.
- (59α) Οι κανόνες για την αστική ευθύνη της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να θίγουν τους ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες σχετικά με την αστική ευθύνη για δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ή δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίοι προβλέπουν ευθύνη σε καταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία ή προβλέπουν αυστηρότερη ευθύνη σε σύγκριση με αυτήν. Ως καθεστώς αυστηρότερης ευθύνης θα πρέπει επίσης να νοείται ένα εθνικό καθεστώς αστικής ευθύνης που δεν προβλέπει εξαιρέσεις όπως στην παρούσα οδηγία, όπως η ιεράρχηση των δυσμενών επιπτώσεων.
- (60) Όσον αφορά την αστική ευθύνη που προκύπτει από δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις, τα πρόσωπα που υφίστανται ζημία μπορούν να αξιώσουν αποζημίωση δυνάμει της παρούσας οδηγίας ακόμα και στην περίπτωση αλληλεπικάλυψης με αξιώσεις που αφορούν ανθρώπινα δικαιώματα.

- (61) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα θύματα παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και περιβαλλοντικής ζημίας μπορούν να ασκήσουν αγωγή αποζημίωσης και να αξιώσουν αποζημίωση για ζημίες που η εταιρεία προκάλεσε από πρόθεση ή από αμέλεια λόγω μη συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι διατάξεις του εθνικού δικαίου για τη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του καθεστώτος αστικής ευθύνης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία είναι επιτακτικής υποχρεωτικής εφαρμογής στις περιπτώσεις που το εφαρμοστέο δίκαιο για τις σχετικές αξιώσεις δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους, όπως θα μπορούσε να ισχύει, για παράδειγμα, σύμφωνα με τους διεθνείς κανόνες ιδιωτικού δικαίου σε περίπτωση που η ζημία επέλθει σε τρίτη χώρα. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη, κατά τη μεταφορά στο εθνικό τους δίκαιο του καθεστώτος αστικής ευθύνης που προβλέπεται στην παρούσα οδηγία και κατά την επιλογή των μεθόδων για τον σκοπό αυτό, μπορούν επίσης να λαμβάνουν υπόψη όλους τους σχετικούς εθνικούς κανόνες, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων όσον αφορά τον προσδιορισμό του φυσικού ή νομικού προσώπου που μπορεί να ασκήσει την αγωγή, της παραγραφής, των ενστάσεων και της υπεράσπισης, καθώς και του υπολογισμού της αποζημίωσης, στον βαθμό που απαιτούνται για τη διασφάλιση της προστασίας των θυμάτων και είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση των δημόσιων συμφερόντων των κρατών μελών, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή τους.
- (62) Το καθεστώς αστικής ευθύνης δυνάμει της παρούσας οδηγίας δεν θα πρέπει να θίγει την οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁸. Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να εμποδίζει τα κράτη μέλη να επιβάλλουν περαιτέρω αυστηρότερες υποχρεώσεις στις εταιρείες ή να λαμβάνουν με άλλον τρόπο περαιτέρω μέτρα που έχουν τους ίδιους στόχους με την οδηγία 2004/35/EK.

⁴⁸ Οδηγία 2004/35/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56).

- (63) Η οδηγία αυτή δεν θίγει την οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴⁹, την οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁰ και την οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵¹. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις εν λόγω οδηγίες, οι αναθέτουσες αρχές και οι αναθέτουσες οντότητες μπορούν να αποκλείουν ή να υποχρεώνονται από τα κράτη μέλη να αποκλείουν από τη συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης συμβάσεων ή σε διαδικασία ανάθεσης συμβάσεων παραχώρησης, κατά περίπτωση, οποιονδήποτε οικονομικό φορέα εφόσον μπορούν να αποδείξουν, με κάθε πρόσφορο μέσο, παραβίαση των εφαρμοστέων υποχρεώσεων στους τομείς του περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απορρέουν από ορισμένες διεθνείς συμφωνίες που έχουν κυρωθεί από όλα τα κράτη μέλη και απαριθμούνται στις εν λόγω οδηγίες, ή ότι ο οικονομικός φορέας έχει διαπράξει σοβαρό επαγγελματικό παράπτωμα, το οποίο θέτει εν αμφιβόλω την ακεραιότητά του.
- (64) [...]
- (65) Τα πρόσωπα που εργάζονται για εταιρείες που υπόκεινται σε υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας βάσει της παρούσας οδηγίας ή που έρχονται σε επαφή με τέτοιες εταιρείες στο πλαίσιο των εργασιακών τους δραστηριοτήτων μπορούν να διαδραματίσουν καίριο ρόλο στην αποκάλυψη παραβάσεων των κανόνων της παρούσας οδηγίας. Ως εκ τούτου, μπορούν να συμβάλουν στην πρόληψη και την αποτροπή τέτοιων παραβάσεων και στην ενίσχυση της επιβολής της παρούσας οδηγίας. Η οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 θα πρέπει, επομένως, να εφαρμόζεται στην αναφορά κάθε παράβασης της παρούσας οδηγίας και στην προστασία των προσώπων που αναφέρουν τέτοιες παραβάσεις.

⁴⁹ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις δημόσιες προμήθειες και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

⁵⁰ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

⁵¹ Οδηγία 2014/23/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 1).

- (66) Προκειμένου να προσδιοριστούν οι πληροφορίες τις οποίες θα πρέπει να κοινοποιούν οι εταιρείες που δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων βάσει των διατάξεων σχετικά με την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες που προβλέπονται στην οδηγία 2013/34/ΕΕ, όσον αφορά τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τον καθορισμό πρόσθετων κανόνων σχετικά με το περιεχόμενο και τα κριτήρια της εν λόγω υποβολής εκθέσεων, με προσδιορισμό των πληροφοριών σχετικά με την περιγραφή της δέουσας επιμέλειας, των δυνητικών και πραγματικών επιπτώσεων και των μέτρων που λαμβάνονται σχετικά με τις επιπτώσεις αυτές. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό η Επιτροπή να διεξάγει, κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, τις κατάλληλες διαβουλεύσεις, μεταξύ άλλων σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, και οι διαβουλεύσεις αυτές να πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου⁵². Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να διασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (67) Η παρούσα οδηγία θα πρέπει να εφαρμόζεται με τρόπο που συμμορφώνεται με το ενωσιακό δίκαιο για την προστασία των δεδομένων και το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που κατοχυρώνονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δυνάμει της παρούσας οδηγίας πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/679, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων για τον περιορισμό του σκοπού, την ελαχιστοποίηση των δεδομένων και τον περιορισμό της αποθήκευσης.
- (68) Ζητήθηκε η γνώμη του Ευρωπαίου Επόπτη Προστασίας Δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵³, ο οποίος γνωμοδότησε στις ... 2022.

(69) [...]

⁵² ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

⁵³ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1725 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Οκτωβρίου 2018, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001 και της απόφασης αριθ. 1247/2002/ΕΚ (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 39).

- (70) Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει και να υποβάλει έκθεση σχετικά με το αν θα πρέπει να προστεθούν νέοι τομείς στον κατάλογο των τομέων υψηλού αντικτύπου που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, προκειμένου να εναρμονιστεί με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης ή υπό το πρίσμα σαφών αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με εργασιακή εκμετάλλευση, παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή νέες αναδύμενες περιβαλλοντικές απειλές, το αν ο κατάλογος των σχετικών διεθνών συμβάσεων που αναφέρονται στην παρούσα οδηγία θα πρέπει να τροποποιηθεί, ιδίως υπό το πρίσμα διεθνών εξελίξεων, ή το αν οι διατάξεις σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να επεκταθούν στις δυσμενείς επιπτώσεις στο κλίμα. Η Επιτροπή θα πρέπει να αξιολογήσει περαιτέρω κατά πόσον πρέπει να αναθεωρηθούν τα κριτήρια και τα κατώτατα όρια που ισχύουν για τον καθορισμό του πεδίου εφαρμογής της παρούσας οδηγίας, κατά πόσον θα πρέπει να καλύπτονται άλλα νομικά πρόσωπα ή κατά πόσον πρέπει να αναθεωρηθεί ο ορισμός της «αλυσίδας δραστηριοτήτων», συμπεριλαμβανομένης της παροχής επενδύσεων από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, **ή της παροχής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας, από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από την απόφαση κράτους μέλους να εφαρμόσει την παρούσα απόφαση στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις.**
- (71) Καθώς ο στόχος της παρούσας οδηγίας, δηλαδή η καλύτερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της ενιαίας αγοράς να συμβάλει στη μετάβαση σε βιώσιμη οικονομία και η συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη μέσω της πρόληψης και του μετριασμού των δυνητικών ή πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων στα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών, δεν μπορεί να επιτευχθεί επαρκώς από τα κράτη μέλη ενεργώντας μεμονωμένα ή με ασυντόνιστο τρόπο, αλλά μπορεί, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων των δράσεων, να επιτευχθεί καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης. Ειδικότερα, τα προβλήματα που αντιμετωπίζονται και τα αίτιά τους έχουν διακρατική διάσταση, καθώς πολλές εταιρείες δραστηριοποιούνται σε επίπεδο Ένωσης ή παγκοσμίως και οι αξιακές αλυσίδες εκτείνονται σε άλλα κράτη μέλη και σε τρίτες χώρες. Επίσης, η λήψη μέτρων από μεμονωμένα κράτη μέλη ενέχει τον κίνδυνο να είναι αναποτελεσματική και να επιφέρει τον κατακερματισμό της εσωτερικής αγοράς. Επομένως, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της ΣΛΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει κανόνες
 - α) σχετικά με υποχρεώσεις των εταιρειών όσον αφορά τις πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα και στο περιβάλλον οι οποίες συνδέονται με τις δικές τους δραστηριότητες, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και τις δραστηριότητες που διεξάγονται από τους επιχειρηματικούς εταίρους τους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών·
 - β) σχετικά με την ευθύνη για παραβάσεις των υποχρεώσεων που αναφέρονται ανωτέρω· και
 - γ) σχετικά με την υποχρέωση έγκρισης σχεδίου για τη διασφάλιση της συμβατότητας του επιχειρηματικού μοντέλου και της στρατηγικής της εταιρείας με τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη στον 1,5 βαθμό Κελσίου.
2. Η παρούσα οδηγία δεν συνιστά λόγο μείωσης του επιπέδου προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή προστασίας του περιβάλλοντος ή προστασίας του κλίματος που προβλέπεται από το δίκαιο των κρατών μελών κατά τον χρόνο έκδοσης της παρούσας οδηγίας.
3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις υποχρεώσεις στους τομείς των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής δυνάμει άλλων ενωσιακών νομοθετικών πράξεων. Σε περίπτωση σύγκρουσης μεταξύ των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και διάταξης άλλης ενωσιακής νομοθετικής πράξης που επιδιώκει τους ίδιους στόχους και προβλέπει εκτενέστερες ή ειδικότερες υποχρεώσεις, οι διατάξεις της άλλης ενωσιακής νομοθετικής πράξης υπερισχύουν στον βαθμό που υφίσταται σύγκρουση και εφαρμόζονται στις εν λόγω ειδικές υποχρεώσεις.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους και πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) η εταιρεία απασχολούσε περισσότερους από 500 εργαζομένους κατά μέσο όρο και είχε καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών άνω των 150 εκατ. EUR κατά το τελευταίο οικονομικό έτος για το οποίο έχουν εγκριθεί ή θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί ετήσιες οικονομικές καταστάσεις·
 - β) η εταιρεία δεν συμπλήρωσε τα όρια του στοιχείου α), αλλά απασχολούσε περισσότερους από 250 εργαζομένους κατά μέσο όρο και είχε καθαρό παγκόσμιο κύκλο εργασιών άνω των 40 εκατ. EUR κατά το τελευταίο οικονομικό έτος για το οποίο έχουν εγκριθεί ή θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον τα 20 εκατ. EUR προήλθαν από έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους τομείς που συνδέονται με την ισχύουσα στατιστική ταξινόμηση των οικονομικών δραστηριοτήτων που θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1893/2006 και αναφέρεται στο παράρτημα II:
 - i) παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών (συμπεριλαμβανομένων των υποδημάτων), καθώς και χονδρικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων·
 - ii) γεωργία, δασοκομία, αλιεία (συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας), βιομηχανία τροφίμων και ποτών και χονδρικό εμπόριο γεωργικών πρώτων υλών, ζώντων ζώων, ξυλείας, τροφίμων και ποτών· ή

iii) εξόρυξη ορυκτών πόρων ανεξάρτητα από τον τόπο από τον οποίο εξορύσσονται (συμπεριλαμβανομένων του αργού πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του γαιάνθρακα, του λιγνίτη, των μετάλλων και των μεταλλευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μη μεταλλικών ορυκτών και προϊόντων λατομείου), κατασκευή βασικών μεταλλικών προϊόντων, άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων και μεταλλικών προϊόντων (με εξαίρεση τα μηχανήματα και τα είδη εξοπλισμού), και χονδρικό εμπόριο ορυκτών πόρων, βασικών και ενδιάμεσων ορυκτών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των μετάλλων και μεταλλευμάτων, των δομικών υλικών, των καυσίμων, των χημικών ουσιών και των άλλων ενδιάμεσων προϊόντων).

2. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται επίσης στις εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία τρίτης χώρας και πληρούν μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) πραγματοποίησαν καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 150 εκατ. EUR στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους· ή
 - β) πραγματοποίησαν καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 40 εκατ. EUR, αλλά όχι άνω των 150 εκατ. EUR, στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον 20 εκατ. EUR προήλθαν από έναν ή περισσότερους από τους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο β).
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, ο αριθμός των εργαζομένων μερικής απασχόλησης υπολογίζεται σε όρους ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης. Οι εργαζόμενοι μέσω εταιρείας προσωρινής απασχόλησης συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων με τον ίδιο τρόπο όπως εάν απασχολούνταν άμεσα από την εταιρεία για το ίδιο χρονικό διάστημα.
- 3α. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε εταιρεία εάν η εταιρεία πληρούσε τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 ή 2 επί δύο συναπτά οικονομικά έτη.

4. Όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, αρμόδιο για τη ρύθμιση των θεμάτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία είναι το κράτος μέλος στο οποίο η εταιρεία έχει την καταστατική της έδρα.
5. Όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στην παράγραφο 2, αρμόδιο για τη ρύθμιση των θεμάτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία είναι το κράτος μέλος στο οποίο η εταιρεία έχει υποκατάστημα. Εάν η εταιρεία δεν διαθέτει υποκατάστημα σε κανένα κράτος μέλος ή διαθέτει υποκαταστήματα σε διαφορετικά κράτη μέλη, το κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για τη ρύθμιση των θεμάτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία είναι εκείνο στο οποίο η εταιρεία πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγείται του τελευταίου οικονομικού έτους.
6. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία σε συνταξιοδοτικά ιδρύματα που θεωρούνται συστήματα κοινωνικής ασφάλισης βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁴ και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁵. Εάν ένα κράτος μέλος αποφασίσει να εφαρμόσει την παρούσα οδηγία στα εν λόγω συνταξιοδοτικά ιδρύματα, τα συνταξιοδοτικά ιδρύματα αυτά θεωρούνται ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv).
7. Η παρούσα οδηγία δεν ισχύει για τα χρηματοπιστωτικά προϊόντα που αναφέρονται στο άρθρο 2 σημείο 12) στοιχεία β) και στ) του κανονισμού (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁶.
- 8. Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίσουν να εφαρμόσουν την παρούσα οδηγία σε ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv), και όσον αφορά τους επιχειρηματικούς εταίρους τους στους οποίους οι εν λόγω ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ).**

⁵⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 883/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 166 της 30.4.2004, σ. 1).

⁵⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 987/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για καθορισμό της διαδικασίας εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 883/2004 για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλειας (ΕΕ L 284 της 30.10.2009, σ. 1).

⁵⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/2088 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2019, περί γνωστοποιήσεων αειφορίας στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (ΕΕ L 317 της 9.12.2019, σ. 1).

Άρθρο 3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εταιρεία»: οποιοδήποτε από τα ακόλουθα:
 - i) νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί υπό μία από τις νομικές μορφές που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
 - ii) νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία τρίτης χώρας υπό μορφή συγκρίσιμη με εκείνες που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·
 - iii) νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί υπό μία από τις νομικές μορφές που αναφέρονται στο παράρτημα II της οδηγίας 2013/34/ΕΕ ή σύμφωνα με τη νομοθεσία τρίτης χώρας υπό μορφή συγκρίσιμη με εκείνες που αναφέρονται στο παράρτημα II της εν λόγω οδηγίας, όταν το εν λόγω νομικό πρόσωπο αποτελείται εξ ολοκλήρου από επιχειρήσεις οργανωμένες υπό μία από τις νομικές μορφές που καλύπτονται από τα σημεία i) και ii)·

iv) ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της, η οποία είναι:

- πιστωτικό ίδρυμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁷, επιχείρηση επενδύσεων, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1) της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁸.
- διαχειριστής οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων (στο εξής: ΔΟΕΕ), όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵⁹, συμπεριλαμβανομένων του διαχειριστή Euneca βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 345/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁰, του διαχειριστή EuSEF βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 346/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶¹ και του διαχειριστή EMEK βάσει του κανονισμού (ΕΕ) 2015/760 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶².

⁵⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁵⁸ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349).

⁵⁹ Οδηγία 2011/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2011, σχετικά με τους διαχειριστές οργανισμών εναλλακτικών επενδύσεων και για την τροποποίηση των οδηγιών 2003/41/ΕΚ και 2009/65/ΕΚ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 1095/2010 (ΕΕ L 174 της 1.7.2011, σ. 1).

⁶⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 345/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικού κεφαλαίου (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 1).

⁶¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 346/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τα ευρωπαϊκά ταμεία κοινωνικής επιχειρηματικότητας (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 18).

⁶² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/760 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2015, σχετικά με τα ευρωπαϊκά μακροπρόθεσμα επενδυτικά κεφάλαια (ΕΕ L 123 της 19.5.2015, σ. 98).

- εταιρεία διαχείρισης οργανισμού συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (στο εξής: ΟΣΕΚΑ), όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2009/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶³.
- ασφαλιστική επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 13 σημείο 1) της οδηγίας 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁴.
- αντασφαλιστική επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 13 σημείο 4) της οδηγίας 2009/138/EK.
- ίδρυμα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁵, σύμφωνα με το άρθρο 2 αυτής, εκτός εάν ένα κράτος μέλος έχει επιλέξει να μην εφαρμόσει τη συγκεκριμένη οδηγία πλήρως ή εν μέρει στο συγκεκριμένο ίδρυμα, σύμφωνα με το άρθρο 5 της εν λόγω οδηγίας.

⁶³ Οδηγία 2009/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32).

⁶⁴ Οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1).

⁶⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2341 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΙΕΣΠ) (ΕΕ L 354 της 23.12.2016, σ. 37).

- κεντρικός αντισυμβαλλόμενος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁶.
- κεντρικό αποθετήριο τίτλων, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 σημείο 1) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁷.
- φορέας ειδικού σκοπού για ασφάλιση ή αντασφάλιση που έχει λάβει άδεια σύμφωνα με το άρθρο 211 της οδηγίας 2009/138/ΕΚ.
- «οντότητα ειδικού σκοπού για τιτλοποίηση», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 2) του κανονισμού (ΕΕ) 2017/2402 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁸.

⁶⁶ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, για τα εξωχρηματιστηριακά παράγωγα, τους κεντρικούς αντισυμβαλλομένους και τα αρχεία καταγραφής συναλλαγών (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 1).

⁶⁷ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 909/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 2014, σχετικά με τη βελτίωση του διακανονισμού αξιογράφων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κεντρικά αποθετήρια τίτλων και για την τροποποίηση των οδηγιών 98/26/ΕΚ και 2014/65/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2012 (ΕΕ L 257 της 28.8.2014, σ. 1).

⁶⁸ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/2402 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2017, σχετικά με τη θέσπιση γενικού πλαισίου για την τιτλοποίηση και σχετικά με τη δημιουργία ειδικού πλαισίου για απλή, διαφανή και τυποποιημένη τιτλοποίηση και σχετικά με την τροποποίηση των οδηγιών 2009/65/ΕΚ, 2009/138/ΕΚ και 2011/61/ΕΕ και των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 και (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 347 της 28.12.2017, σ. 35).

- ασφαλιστική εταιρεία χαρτοφυλακίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 212 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της οδηγίας 2009/138/EK, ή εταιρεία χρηματοπιστωτικών συμμετοχών, όπως ορίζεται στο άρθρο 212 παράγραφος 1 στοιχείο η) της οδηγίας 2009/138/EK, η οποία αποτελεί μέρος ασφαλιστικού ομίλου που υπόκειται σε εποπτεία σε επίπεδο ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 213 της εν λόγω οδηγίας και δεν εξαιρείται από την εποπτεία ομίλου σύμφωνα με το άρθρο 214 παράγραφος 2 της οδηγίας 2009/138/EK.
- ίδρυμα πληρωμών, όπως ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶⁹.
- ίδρυμα ηλεκτρονικού χρήματος, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας 2009/110/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁰.
- πάροχος υπηρεσιών συμμετοχικής χρηματοδότησης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο ε) του κανονισμού (ΕΕ) 2020/1503 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷¹.
- πάροχος υπηρεσιών κρυπτοστοιχείων, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 8) [της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937⁷²], όταν παρέχει μία ή περισσότερες υπηρεσίες κρυπτοστοιχείων, όπως ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 9) [της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις αγορές κρυπτοστοιχείων και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937].

⁶⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, σχετικά με υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, την τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/EK, 2009/110/EK και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010 και την κατάργηση της οδηγίας 2007/64/EK (ΕΕ L 337 της 23.12.2015, σ. 35).

⁷⁰ Οδηγία 2009/110/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Σεπτεμβρίου 2009, για την ανάληψη, άσκηση και προληπτική εποπτεία της δραστηριότητας ιδρύματος ηλεκτρονικού χρήματος, την τροποποίηση των οδηγιών 2005/60/EK και 2006/48/EK και την κατάργηση της οδηγίας 2000/46/EK (ΕΕ L 267 της 10.10.2009, σ. 7).

⁷¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2020/1503 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2020, σχετικά με τους Ευρωπαίους παρόχους υπηρεσιών συμμετοχικής χρηματοδότησης για επιχειρήσεις και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1129 και της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 (ΕΕ L 347 της 20.10.2020, σ. 1).

⁷² COM/2020/593 final.

- β) «δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις»: οι επιπτώσεις στο περιβάλλον που προκύπτουν από την παραβίαση μιας από τις απαγορεύσεις και τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος ΙΙ·
- γ) «δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα»: επιπτώσεις σε πρόσωπα που προκύπτουν από
- i) καταπάτηση ενός από τα ανθρώπινα δικαιώματα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Ι τμήμα 1, όπως τα εν λόγω ανθρώπινα δικαιώματα κατοχυρώνονται στις διεθνείς πράξεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Ι τμήμα 2·
 - ii) καταπάτηση ανθρώπινου δικαιώματος που δεν αναφέρεται στο παράρτημα Ι μέρος Ι τμήμα 1, αλλά περιλαμβάνεται στις πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Ι τμήμα 2, υπό την προϋπόθεση ότι:
 - το ανθρώπινο δικαίωμα μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο καταπάτησης από εταιρεία ή νομική οντότητα που δεν είναι κράτος μέλος ή τρίτη χώρα ή οι αρχές τους·
 - η καταπάτηση του ανθρώπινου δικαιώματος θίγει άμεσα έννομο συμφέρον που προστατεύεται από τις πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα που αναφέρονται στο παράρτημα Ι μέρος Ι τμήμα 2· και
 - η εταιρεία θα μπορούσε εύλογα να είχε προσδιορίσει τέτοιου είδους καταπάτηση ανθρώπινου δικαιώματος στις οικείες δραστηριότητες, στις δραστηριότητες των θυγατρικών της ή των επιχειρηματικών εταίρων της, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, μεταξύ άλλων της φύσης και της έκτασης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας και της αλυσίδας δραστηριοτήτων της, των χαρακτηριστικών του οικονομικού τομέα και του γεωγραφικού και επιχειρησιακού πλαισίου·

- γ-α) «δυσμενείς επιπτώσεις»: δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις και δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα·
- δ) «θυγατρική»: νομικό πρόσωπο μέσω του οποίου ασκείται η δραστηριότητα μιας «ελεγχόμενης επιχείρησης», όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο στ) της οδηγίας 2004/109/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷³.
- ε) «επιχειρηματικός εταίρος»: νομική οντότητα
- i) με την οποία η εταιρεία έχει συνάψει εμπορική συμφωνία σχετικά με τις δραστηριότητες, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της εταιρείας, ή στην οποία η εταιρεία παρέχει υπηρεσίες σύμφωνα με το στοιχείο ζ) («άμεσος επιχειρηματικός εταίρος»), ή
- ii) η οποία δεν είναι άμεσος επιχειρηματικός εταίρος, αλλά εκτελεί επιχειρηματικές δραστηριότητες που σχετίζονται με τις δραστηριότητες, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της εταιρείας («έμμεσος επιχειρηματικός εταίρος»).
- (ε-α) «επιχειρηματική σχέση»: σχέση της εταιρείας με τον επιχειρηματικό εταίρο της·
- στ) [...]
- ζ) «αλυσίδα δραστηριοτήτων»:
- i) δραστηριότητες των ανάντη επιχειρηματικών εταίρων μιας εταιρείας που σχετίζονται με την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών από την εταιρεία, συμπεριλαμβανομένων του σχεδιασμού, της εξόρυξης, της κατασκευής, της μεταφοράς, της αποθήκευσης και της προμήθειας πρώτων υλών, προϊόντων ή μερών των προϊόντων και της ανάπτυξης του προϊόντος ή της υπηρεσίας, και

⁷³ Οδηγία 2004/109/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/34/EK (EE L 390 της 31.12.2004, σ. 38).

- ii) δραστηριότητες των κατάντη επιχειρηματικών εταιρών μιας εταιρείας που σχετίζονται με τη διανομή, τη μεταφορά, την αποθήκευση και τη διάθεση του προϊόντος, συμπεριλαμβανομένων της διάλυσης, της ανακύκλωσης, της λιπασματοποίησης ή της υγειονομικής ταφής, όταν οι επιχειρηματικοί εταίροι εκτελούν τις εν λόγω δραστηριότητες για την εταιρεία ή για λογαριασμό της εταιρείας, εξαιρουμένων της διάθεσης του προϊόντος από τους καταναλωτές και της διανομής, της μεταφοράς, της αποθήκευσης και της διάθεσης του προϊόντος εφόσον υπόκειται στον έλεγχο εξαγωγών σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/821 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή στον έλεγχο των εξαγωγών όπλων, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού, μετά την έγκριση της εξαγωγής του προϊόντος.

Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 8, όσον αφορά τις ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του στοιχείου α) σημείο iv), ο όρος «αλυσίδα δραστηριοτήτων» περιλαμβάνει **επίσης** [...] τις δραστηριότητες:

- i) των νομικών οντοτήτων που λαμβάνουν απευθείας δάνεια, εγγυήσεις και δεσμεύσεις από τη ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση·
- ii) των κατόχων ασφαλιστηρίων συμβολαίων και ασφαλισμένων βάσει ασφαλιστηρίων συμβολαίων που έχουν συναφθεί με τη ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση·
- iii) των νομικών οντοτήτων που εκχωρούν κίνδυνο στο πλαίσιο σύμβασης αντασφάλισης και των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών στα οποία παρέχεται κάλυψη βάσει σύμβασης αντασφάλισης που έχει συναφθεί με τη ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση·
- iv) θυγατρικών των νομικών οντοτήτων που αναφέρονται στα σημεία i) έως iii) οι οποίες επωφελούνται από την υπηρεσία που αναφέρεται στα σημεία i) έως iii), των οποίων οι δραστηριότητες συνδέονται με την εν λόγω υπηρεσία.

Η αλυσίδα δραστηριοτήτων των ρυθμιζόμενων χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων κατά την έννοια του στοιχείου α) σημείο iv) που παρέχουν τις εν λόγω υπηρεσίες δεν καλύπτει τις ΜΜΕ, τα φυσικά πρόσωπα και τα νοικοκυριά που λαμβάνουν τις υπηρεσίες·

- η) «επαλήθευση από ανεξάρτητο τρίτο μέρος»: η επαλήθευση της συμμόρφωσης μιας εταιρείας, ή τμημάτων της αλυσίδας δραστηριοτήτων της, προς τις απαιτήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον που απορρέουν από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας από εμπειρογνώμονα ο οποίος είναι ανεξάρτητος από την εταιρεία, δεν υπόκειται σε συγκρούσεις συμφερόντων, διαθέτει πείρα και ικανότητες σε θέματα περιβάλλοντος και ανθρωπίνων δικαιωμάτων και είναι υπόλογος για την ποιότητα και την αξιοπιστία της επαλήθευσης·
- θ) «ΜΜΕ»: πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή της, η οποία δεν ανήκει σε μεγάλο όμιλο, όπως οι εν λόγω όροι ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφοι 1, 2, 3 και 7 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ·

- ι) «πρωτοβουλία του κλάδου»: συνδυασμός εθελοντικών διαδικασιών δέουσας επιμέλειας στην αλυσίδα δραστηριοτήτων, εργαλείων και μηχανισμών, συμπεριλαμβανομένων επαληθεύσεων από ανεξάρτητο τρίτο μέρος, που αναπτύσσονται και εποπτεύονται από κυβερνήσεις, κλαδικές ενώσεις ή ομάδες ενδιαφερόμενων οργανισμών·
- ια) «εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει την κατοικία/έδρα του ή είναι εγκατεστημένο στην Ένωση και το οποίο έχει εντολή από εταιρεία κατά την έννοια του στοιχείου α) σημείο ii) να ενεργεί για λογαριασμό της όσον αφορά τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις της εν λόγω εταιρείας σύμφωνα με την παρούσα οδηγία·
- ιβ) «σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις»: δυσμενείς επιπτώσεις που είναι ιδιαίτερα σημαντικές λόγω της φύσης τους, ή επηρεάζουν μεγάλο αριθμό ατόμων ή μεγάλη περιοχή στο περιβάλλον, ή δυσχεραίνουν ιδιαίτερα την επαναφορά στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από τις δυσμενείς επιπτώσεις·

- ιγ) «καθαρός κύκλος εργασιών»:
- i) το «καθαρό ύψος κύκλου εργασιών» όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5) της οδηγίας 2013/34/ΕΕ· ή
 - ii) όταν η εταιρεία εφαρμόζει διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν εγκριθεί βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁴ ή είναι εταιρεία κατά την έννοια του στοιχείου α) σημείο ii), τα έσοδα όπως ορίζονται από το πλαίσιο χρηματοοικονομικής πληροφόρησης ή κατά την έννοια του πλαισίου χρηματοοικονομικής πληροφόρησης βάσει του οποίου καταρτίζονται οι οικονομικές καταστάσεις της εταιρείας·
- ιδ) «ενδιαφερόμενοι»: οι εργαζόμενοι της εταιρείας, οι εργαζόμενοι των θυγατρικών της, συνδικαλιστικές οργανώσεις και εκπρόσωποι των εργαζομένων, καταναλωτές και άλλα άτομα, ομάδες, κοινότητες ή οντότητες των οποίων τα δικαιώματα ή τα συμφέροντα επηρεάζονται ή θα μπορούσαν να επηρεαστούν από τα προϊόντα, τις υπηρεσίες και τις δραστηριότητες της εν λόγω εταιρείας, των θυγατρικών της και των επιχειρηματικών της εταίρων, συμπεριλαμβανομένων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των εθνικών φορέων για τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον και των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος·
- ιε) [...]
- ιστ) [...]
- ιζ) «κατάλληλο μέτρο»: μέτρο ικανό να επιτύχει τους στόχους της δέουσας επιμέλειας, ανάλογο του βαθμού σοβαρότητας και της πιθανότητας πρόκλησης των δυσμενών επιπτώσεων, και το οποίο είναι εύλογα διαθέσιμο στην εταιρεία, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της έκτασης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων της εταιρείας και των χαρακτηριστικών του οικονομικού τομέα και του συγκεκριμένου επιχειρηματικού εταίρου·

⁷⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1606/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2002, για την εφαρμογή διεθνών λογιστικών προτύπων (ΕΕ L 243 της 11.9.2002, σ. 1).

- ιη) «μητρική εταιρεία»: η εταιρεία που ελέγχει μία ή περισσότερες θυγατρικές κατά την έννοια του στοιχείου δ)·
- ιθ) «όμιλος εταιριών»: η μητρική εταιρεία και όλες οι θυγατρικές εταιρείες της·
- κ) «επανορθωτικά μέτρα»: χρηματική ή μη χρηματική αποζημίωση που παρέχεται από την εταιρεία σε πρόσωπο ή πρόσωπα που επηρεάζονται από τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης της επαναφοράς του θιγόμενου προσώπου ή των θιγόμενων προσώπων ή του περιβάλλοντος στην κατάσταση στην οποία θα βρίσκονταν εάν δεν είχαν επέλθει οι πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις, η οποία είναι ανάλογη προς τη σημασία και το εύρος των δυσμενών επιπτώσεων και προς την εμπλοκή της εταιρείας στις δυσμενείς επιπτώσεις.

Άρθρο 4

Δέουσα επιμέλεια

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες ασκούν δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και το περιβάλλον όπως ορίζεται στα άρθρα 5 έως 11 (στο εξής: δέουσα επιμέλεια), προβαίνοντας στις ακόλουθες ενέργειες:
 - α) ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στις οικείες στρατηγικές και συστήματα διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 5·
 - β) προσδιορισμός των πραγματικών ή δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων σύμφωνα με το άρθρο 6·
 - γ) πρόληψη και μετριασμός των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων, και τερματισμός των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων και ελαχιστοποίηση της έκτασής τους σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8·
 - δ) θέσπιση και διατήρηση διαδικασίας υποβολής καταγγελιών σύμφωνα με το άρθρο 9·
 - ε) παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της πολιτικής και των μέτρων δέουσας επιμέλειας που εφαρμόζουν σύμφωνα με το άρθρο 10·
 - στ) δημοσιοποίηση στοιχείων σχετικά με τη δέουσα επιμέλεια σύμφωνα με το άρθρο 11.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για τους σκοπούς της δέουσας επιμέλειας, οι εταιρείες δικαιούνται να ανταλλάσσουν πόρους και πληροφορίες εντός των αντίστοιχων οικείων ομίλων εταιρειών και με άλλες νομικές οντότητες.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μια εταιρεία ή άλλη νομική οντότητα δεν υποχρεούται να γνωστοποιεί στον επιχειρηματικό εταίρο της, ο οποίος συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, πληροφορίες που θεωρούνται εμπορικό απόρρητο, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁵.

⁷⁵ Οδηγία (ΕΕ) 2016/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2016, περί προστασίας της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν έχουν αποκαλυφθεί (εμπορικό απόρρητο) από την παράνομη απόκτηση, χρήση και αποκάλυψή τους (ΕΕ L 157 της 15.6.2016, σ. 1).

Άρθρο 4α

Δέουσα επιμέλεια σε επίπεδο ομίλου

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι μητρικές εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας μπορούν να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 5 έως 11 και στο άρθρο 15 για λογαριασμό εταιρειών που είναι θυγατρικές τους και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη της αστικής ευθύνης των θυγατρικών σύμφωνα με το άρθρο 22.
2. Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων δέουσας επιμέλειας από τη μητρική εταιρεία σύμφωνα με την παράγραφο 1 υπόκειται σε όλες τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) η θυγατρική παρέχει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες στη μητρική της εταιρεία και συνεργάζεται μαζί της για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία·
 - β) η θυγατρική πρέπει να τηρεί την πολιτική δέουσας επιμέλειας της μητρικής εταιρείας, η οποία προσαρμόζεται αναλόγως ώστε να διασφαλίζεται η εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 ως προς τη θυγατρική·
 - γ) η θυγατρική ενσωματώνει τη δέουσα επιμέλεια σε όλες τις οικείες στρατηγικές και συστήματα διαχείρισης κινδύνων σύμφωνα με το άρθρο 5·
 - δ) κατά περίπτωση, η θυγατρική επιδιώκει τις συμβατικές εγγυήσεις σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) ή το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο γ)·
 - ε) κατά περίπτωση, η θυγατρική επιδιώκει να συνάψει σύμβαση με έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 3 ή το άρθρο 8 παράγραφος 4·
 - στ) κατά περίπτωση, η θυγατρική αναστέλλει προσωρινά ή τερματίζει την επιχειρηματική σχέση σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 ή το άρθρο 8 παράγραφος 6.

Άρθρο 5

Ενσωμάτωση της δέουσας επιμέλειας στις πολιτικές και τα συστήματα διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες ενσωματώνουν τη δέουσα επιμέλεια σε όλες τις οικείες στρατηγικές και συστήματα διαχείρισης κινδύνων και ότι εφαρμόζουν πολιτική δέουσας επιμέλειας.
 - 1α. Η πολιτική δέουσας επιμέλειας περιλαμβάνει όλα τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) περιγραφή της προσέγγισης της εταιρείας, μεταξύ άλλων μακροπρόθεσμα, όσον αφορά τη δέουσα επιμέλεια·
 - β) κώδικα δεοντολογίας που περιγράφει τους κανόνες και τις αρχές που πρέπει να τηρούν οι εργαζόμενοι και οι θυγατρικές της εταιρείας, καθώς και οι άμεσοι ή έμμεσοι επιχειρηματικοί εταίροι της εταιρείας, κατά περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β), το άρθρο 7 παράγραφος 3, το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο γ), ή το άρθρο 8 παράγραφος 4· και
 - γ) περιγραφή των διαδικασιών που ισχύουν για την εφαρμογή της δέουσας επιμέλειας, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που λαμβάνονται για την επαλήθευση της συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας και την επέκταση της εφαρμογής του στους επιχειρηματικούς εταίρους.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες επικαιροποιούν την οικεία πολιτική δέουσας επιμέλειας χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από σημαντική αλλαγή, αλλά τουλάχιστον κάθε 24 μήνες.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 εφαρμόζουν και επιβλέπουν τις ενέργειες του άρθρου 4 παράγραφος 1.

Άρθρο 6

Προσδιορισμός πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τον προσδιορισμό των πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων που προκύπτουν από τις δικές τους δραστηριότητες ή τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και, όταν σχετίζονται με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους, των επιχειρηματικών τους εταίρων, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4.
- 1α. Για τους σκοπούς της εκπλήρωσης της υποχρέωσης της παραγράφου 1, οι εταιρείες μπορούν να χαρτογραφούν όλους τους τομείς των δραστηριοτήτων τους, τους τομείς των δραστηριοτήτων των θυγατρικών τους και, όταν σχετίζονται με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους, των επιχειρηματικών τους εταίρων. Με βάση τα αποτελέσματα της εν λόγω χαρτογράφησης, οι εταιρείες μπορούν να διενεργούν ενδελεχή αξιολόγηση των τομέων όπου διαπιστώθηκε ότι οι δυσμενείς επιπτώσεις είναι πιθανότερο να επισυμβούν ή είναι πιο σημαντικές.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο β) υποχρεούνται να προσδιορίζουν μόνο τις πραγματικές και δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις που αφορούν τον αντίστοιχο τομέα που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β).

3. Όταν οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv) παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), ο προσδιορισμός των πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων πραγματοποιείται μόνο πριν από την παροχή της εκάστοτε υπηρεσίας.
4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, για τους σκοπούς του προσδιορισμού των δυσμενών επιπτώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 βάσει, κατά περίπτωση, ποσοτικών και ποιοτικών πληροφοριών, οι εταιρείες δικαιούνται να χρησιμοποιούν κατάλληλους πόρους, συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων εκθέσεων και πληροφοριών που συλλέγονται μέσω της διαδικασίας υποβολής καταγγελιών που προβλέπεται στο άρθρο 9. Οι εταιρείες, κατά περίπτωση, διενεργούν επίσης διαβουλεύσεις με δυνητικά επηρεαζόμενες ομάδες, συμπεριλαμβανομένων των εργαζομένων και άλλων σχετικών ενδιαφερομένων, για τη συλλογή πληροφοριών σχετικά με πραγματικές ή δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις.

Άρθρο 6α

Ιεράρχηση των πραγματικών και δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων που έχουν προσδιοριστεί

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες δίνουν προτεραιότητα στις δυσμενείς επιπτώσεις που προκύπτουν από τις δραστηριότητές τους, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους ή τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών εταίρων τους που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 7 ή 8, όταν δεν είναι εφικτή η ταυτόχρονη και σε πλήρη έκταση αντιμετώπιση όλων των δυσμενών επιπτώσεων που έχουν προσδιοριστεί.
2. Η ιεράρχηση των δυσμενών επιπτώσεων βασίζεται στη σοβαρότητα και την πιθανότητα πρόκλησης των δυσμενών επιπτώσεων. Η σοβαρότητα των δυσμενών επιπτώσεων εκτιμάται με βάση τη βαρύτητα, τον αριθμό των θιγόμενων ατόμων ή την έκταση του περιβάλλοντος που επηρεάζεται, και τη δυσκολία επαναφοράς στην κατάσταση που επικρατούσε πριν από τις δυσμενείς επιπτώσεις.

3. Αφού αντιμετωπιστούν οι σημαντικότερες δυσμενείς επιπτώσεις σύμφωνα με τα άρθρα 7 ή 8 σε εύλογο χρονικό διάστημα, η εταιρεία αντιμετωπίζει τις λιγότερο σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις.

Άρθρο 7

Πρόληψη δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη ή, όταν η πρόληψη δεν είναι εφικτή ή δεν είναι άμεσα εφικτή, για τον επαρκή μετριασμό των δυνητικών δυσμενών επιπτώσεων που έχουν ή θα έπρεπε να έχουν προσδιοριστεί κατά το άρθρο 6 και, κατά περίπτωση, να έχουν ιεραρχηθεί κατά το άρθρο 6α, σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4 και 5 του παρόντος άρθρου.

Για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνονται δεόντως υπόψη:

- α) κατά πόσον οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις προκαλούνται μόνο από την εταιρεία, προκαλούνται από κοινού από την εταιρεία και τη θυγατρική ή τον επιχειρηματικό εταίρο της, ή προκαλούνται μόνο από τον επιχειρηματικό εταίρο της εταιρείας στην οικεία αλυσίδα δραστηριοτήτων·
 - β) κατά πόσον οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις προέκυψαν από τις δραστηριότητες της θυγατρικής, του άμεσου επιχειρηματικού εταίρου ή του έμμεσου επιχειρηματικού εταίρου· και
 - γ) η ικανότητα της εταιρείας να επηρεάζει τον επιχειρηματικό εταίρο που προκαλεί τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις.
2. Οι εταιρείες υποχρεούνται να προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες, κατά περίπτωση:
- α) όταν είναι αναγκαίο, λόγω της φύσης ή της πολυπλοκότητας των μέτρων που απαιτούνται για την πρόληψη, εκπονούν και εφαρμόζουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σχέδιο προληπτικής δράσης με εύλογα και σαφώς καθορισμένα χρονοδιαγράμματα δράσης και με ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για τη μέτρηση της βελτίωσης. Το σχέδιο προληπτικής δράσης εκπονείται σε συνεννόηση με τους δυνητικά επηρεαζόμενους ενδιαφερομένους·

- β) ζητούν συμβατικές εγγυήσεις από τους άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους ότι θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας και, κατά περίπτωση, με ένα σχέδιο προληπτικής δράσης, μεταξύ άλλων μέσω της επιδίωξης λήψης αντίστοιχων συμβατικών εγγυήσεων από τους δικούς τους εταίρους, στον βαθμό που οι δραστηριότητές τους αποτελούν μέρος της αλυσίδας δραστηριοτήτων της εταιρείας (αλυσιδωτή επιβολή συμβατικών υποχρεώσεων). Όταν λαμβάνονται τέτοιες συμβατικές εγγυήσεις, εφαρμόζεται η παράγραφος 4·
- γ) πραγματοποιούν αναγκαίες χρηματοπιστωτικές ή μη χρηματοπιστωτικές επενδύσεις, όπως σε διαδικασίες και υποδομές διαχείρισης ή παραγωγής·
- δ) παρέχουν στοχευμένη και αναλογική στήριξη στις ΜΜΕ που είναι επιχειρηματικοί εταίροι της εταιρείας, στις περιπτώσεις που η συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας ή το σχέδιο προληπτικής δράσης θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των ΜΜΕ. Η στοχευμένη και αναλογική στήριξη μπορεί να λάβει τη μορφή χρηματοδότησης, όπως άμεση χρηματοδότηση, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο, εγγυήσεις συνεχούς προμήθειας ή συνδρομή για την εξασφάλιση χρηματοδότησης, ή καθοδήγηση, όπως κατάρτιση ή αναβάθμιση συστημάτων διαχείρισης·
- ε) σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, συνεργάζονται με άλλες οντότητες, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, για να αυξήσουν την ικανότητα της εταιρείας να προλαμβάνει ή να μετριάξει τις δυσμενείς επιπτώσεις, ιδίως όταν καμία άλλη ενέργεια δεν είναι κατάλληλη ή αποτελεσματική.

3. Όσον αφορά δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις που δεν ήταν δυνατόν να προληφθούν ή να μετριαστούν επαρκώς με τις ενέργειες της παραγράφου 2, η εταιρεία μπορεί να επιδιώξει να συνάψει σύμβαση με έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο, με σκοπό την επίτευξη συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας ή με σχέδιο προληπτικής δράσης. Όταν συνάπτεται τέτοια σύμβαση, εφαρμόζεται η παράγραφος 4.

4. Οι συμβατικές εγγυήσεις ή η σύμβαση συνοδεύονται από κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης. Για τους σκοπούς της επαλήθευσης της συμμόρφωσης, η εταιρεία μπορεί να παραπέμπει σε κατάλληλες πρωτοβουλίες του κλάδου ή σε επαλήθευση από ανεξάρτητο τρίτο μέρος.

Όταν λαμβάνονται συμβατικές εγγυήσεις από ΜΜΕ ή συνάπτεται σύμβαση με ΜΜΕ, οι όροι που χρησιμοποιούνται είναι δίκαιοι, εύλογοι και αμερόληπτοι. Όταν λαμβάνονται μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης σε σχέση με ΜΜΕ, η εταιρεία αναλαμβάνει το κόστος της επαλήθευσης από ανεξάρτητο τρίτο μέρος.

5. Όσον αφορά δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις κατά την έννοια της παραγράφου 1 οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να προληφθούν ή να μετριαστούν επαρκώς με τα μέτρα των παραγράφων 2, 3 και 4, η εταιρεία υποχρεούται, ως έσχατη λύση, να μην προβεί σε σύναψη νέων ή σε επέκταση των υφιστάμενων σχέσεων με τον επιχειρηματικό εταίρο σε σχέση με την αλυσίδα δραστηριοτήτων ή εντός της αλυσίδας δραστηριοτήτων από την οποία προέκυψαν οι επιπτώσεις και, εφόσον το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις τους τους παρέχει το δικαίωμα, να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:

- α) να αναστείλει προσωρινά την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, ενώ καταβάλλει παράλληλα προσπάθειες πρόληψης ή μετριασμού, εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι οι προσπάθειες αυτές θα επιτύχουν βραχυπρόθεσμα. Εάν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ή οι προσπάθειες δεν ήταν επιτυχείς βραχυπρόθεσμα, η εταιρεία τερματίζει την επιχειρηματική σχέση·
- β) να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, εάν οι δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις είναι σοβαρές.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής και τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης στις συμβάσεις που διέπονται από το δίκαιό τους σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, με εξαίρεση τις συμβάσεις για τις οποίες τα μέρη υποχρεούνται εκ του νόμου να τις συνάψουν.

6. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 5, όταν οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv) παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), δεν υποχρεούνται να αναστείλουν προσωρινά ή να τερματίσουν την επιχειρηματική σχέση.

Εάν η ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv) αποφασίσει να μην αναστείλει προσωρινά ή να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, παρακολουθεί τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις συνεχίζοντας παράλληλα τις προσπάθειες πρόληψης ή μετριασμού.

7. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 5, η εταιρεία δεν υποχρεούται να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σε περίπτωση που:

- α) υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι ο τερματισμός θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις σοβαρότερες από τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις που δεν θα μπορούσαν να προληφθούν ή να μετριαστούν επαρκώς· ή
- β) δεν υπάρχει διαθέσιμη εναλλακτική λύση στην εν λόγω επιχειρηματική σχέση μέσω της οποίας παρέχεται πρώτη ύλη, προϊόν ή υπηρεσία που είναι απαραίτητη για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών από την εταιρεία, και ο τερματισμός θα προκαλούσε σημαντική ζημία στην εταιρεία.

Εάν η εταιρεία αποφασίσει να μην τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, υποβάλλει έκθεση στην αρμόδια εποπτική αρχή στην οποία προβάλλει τους δεόντως αιτιολογημένους λόγους της εν λόγω απόφασης.

Η εταιρεία παρακολουθεί τις δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις, επανεξετάζει περιοδικά την απόφασή της να μην τερματίσει την επιχειρηματική σχέση και αναζητά εναλλακτικές επιχειρηματικές σχέσεις.

8. Η υποχρέωση προσωρινής αναστολής ή τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης σύμφωνα με την παράγραφο 5 δεν ισχύει για εμπορικές συμφωνίες που έχει συνάψει η εταιρεία πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το άρθρο 30 της παρούσας οδηγίας.

Τερματισμός πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τον τερματισμό των πραγματικών δυσμενών επιπτώσεων που έχουν ή θα έπρεπε να έχουν προσδιοριστεί κατά το άρθρο 6 και, κατά περίπτωση, ιεραρχηθεί κατά το άρθρο 6α, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 έως 6 του παρόντος άρθρου.

Για τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνονται δεόντως υπόψη:

- α) κατά πόσον οι πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις προκαλούνται μόνο από την εταιρεία, προκαλούνται από κοινού από την εταιρεία και τη θυγατρική ή τον επιχειρηματικό εταίρο της, ή προκαλούνται μόνο από τον επιχειρηματικό εταίρο της εταιρείας στην οικεία αλυσίδα δραστηριοτήτων·
 - β) κατά πόσον οι πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις προέκυψαν από τις δραστηριότητες της θυγατρικής, του άμεσου επιχειρηματικού εταίρου ή του έμμεσου επιχειρηματικού εταίρου· και
 - γ) η ικανότητα της εταιρείας να επηρεάζει τον επιχειρηματικό εταίρο που προκαλεί τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις.
2. Όταν οι δυσμενείς επιπτώσεις δεν μπορούν να τερματιστούν, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες ελαχιστοποιούν την έκταση των εν λόγω επιπτώσεων.
3. Οι εταιρείες υποχρεούνται να προβαίνουν στις ακόλουθες ενέργειες, κατά περίπτωση:
 - α) εξουδετέρωση των δυσμενών επιπτώσεων ή ελαχιστοποίηση της έκτασής τους. Οι ενέργειες είναι ανάλογες προς τη σημασία και το εύρος των δυσμενών επιπτώσεων και προς την εμπλοκή της εταιρείας στις δυσμενείς επιπτώσεις·

- β) όταν είναι αναγκαίο, λόγω αδυναμίας άμεσου τερματισμού των δυσμενών επιπτώσεων, εκπονούν και εφαρμόζουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σχέδιο διορθωτικής δράσης με εύλογα και σαφώς καθορισμένα χρονοδιαγράμματα δράσης και με ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες για τη μέτρηση της βελτίωσης. Το σχέδιο διορθωτικής δράσης εκπονείται σε συνεννόηση με τους ενδιαφερομένους·
- γ) ζητούν συμβατικές εγγυήσεις από τους άμεσους επιχειρηματικούς εταίρους ότι θα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας και, κατά περίπτωση, με ένα σχέδιο διορθωτικής δράσης, μεταξύ άλλων μέσω της επιδίωξης λήψης αντίστοιχων συμβατικών εγγυήσεων από τους δικούς τους εταίρους, στον βαθμό που αποτελούν μέρος της αλυσίδας δραστηριοτήτων (αλυσιδωτή επιβολή συμβατικών υποχρεώσεων). Όταν λαμβάνονται τέτοιες συμβατικές εγγυήσεις, εφαρμόζεται η παράγραφος 5·
- δ) πραγματοποιούν αναγκαίες χρηματοπιστωτικές ή μη χρηματοπιστωτικές επενδύσεις, όπως σε διαδικασίες και υποδομές διαχείρισης ή παραγωγής·
- ε) παρέχουν στοχευμένη και αναλογική στήριξη στις ΜΜΕ που είναι επιχειρηματικοί εταίροι της εταιρείας, στις περιπτώσεις που η συμμόρφωση με τον κώδικα δεοντολογίας ή το σχέδιο διορθωτικής δράσης θα έθετε σε κίνδυνο τη βιωσιμότητα των ΜΜΕ. Η στοχευμένη και αναλογική στήριξη μπορεί να λάβει τη μορφή χρηματοδότησης, όπως άμεση χρηματοδότηση, δάνεια με χαμηλό επιτόκιο, εγγυήσεις συνεχούς προμήθειας ή συνδρομή για την εξασφάλιση χρηματοδότησης, ή καθοδήγηση, όπως κατάρτιση ή αναβάθμιση συστημάτων διαχείρισης·
- στ) σε συμμόρφωση με το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού, συνεργάζονται με άλλες οντότητες, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, για να αυξήσουν την ικανότητα της εταιρείας να τερματίζει δυσμενείς επιπτώσεις ή να ελαχιστοποιεί την έκτασή τους, ιδίως όταν καμία άλλη ενέργεια δεν είναι κατάλληλη ή αποτελεσματική.
- ζ) λαμβάνουν επανορθωτικά μέτρα υπέρ των θιγόμενων προσώπων και κοινοτήτων.

4. Όσον αφορά πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις που δεν ήταν δυνατόν να τερματιστούν ή να μετριαστούν επαρκώς με τα μέτρα της παραγράφου 3, η εταιρεία μπορεί να επιδιώξει να συνάψει σύμβαση με έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο, με σκοπό την επίτευξη συμμόρφωσης με τον κώδικα δεοντολογίας της εταιρείας ή με σχέδιο διορθωτικής δράσης. Όταν συνάπτεται τέτοια σύμβαση, εφαρμόζεται η παράγραφος 5.
5. Οι συμβατικές εγγυήσεις ή η σύμβαση συνοδεύονται από κατάλληλα μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης. Για τους σκοπούς της επαλήθευσης της συμμόρφωσης, η εταιρεία μπορεί να παραπέμπει σε κατάλληλες πρωτοβουλίες του κλάδου ή σε επαλήθευση από ανεξάρτητο τρίτο μέρος.
- Όταν λαμβάνονται συμβατικές εγγυήσεις από MME ή συνάπτεται σύμβαση με MME, οι όροι που χρησιμοποιούνται είναι δίκαιοι, εύλογοι και αμερόληπτοι. Όταν λαμβάνονται μέτρα για την επαλήθευση της συμμόρφωσης σε σχέση με MME, η εταιρεία αναλαμβάνει το κόστος της επαλήθευσης από ανεξάρτητο τρίτο μέρος.
6. Όσον αφορά πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις κατά την έννοια της παραγράφου 1 οι οποίες δεν ήταν δυνατόν να τερματιστούν ή των οποίων η έκταση δεν ήταν δυνατόν να ελαχιστοποιηθεί με τα μέτρα που προβλέπονται στις παραγράφους 3, 4 και 5, η εταιρεία υποχρεούται, ως έσχατη λύση, να μην προβεί σε σύναψη νέων ή σε επέκταση των υφιστάμενων σχέσεων με τον επιχειρηματικό εταίρο σε σχέση με την αλυσίδα δραστηριοτήτων ή εντός της αλυσίδας δραστηριοτήτων από την οποία προέκυψαν οι επιπτώσεις και, εφόσον το δίκαιο που διέπει τις σχέσεις τους τούς παρέχει το δικαίωμα, να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες:
- α) να αναστείλει προσωρινά την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, ενώ καταβάλλει παράλληλα προσπάθειες τερματισμού ή ελαχιστοποίησης της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων, εάν υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι οι προσπάθειες αυτές θα επιτύχουν βραχυπρόθεσμα. Εάν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ή οι προσπάθειες δεν ήταν επιτυχείς βραχυπρόθεσμα, η εταιρεία τερματίζει την επιχειρηματική σχέση·

- β) να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση όσον αφορά τις σχετικές δραστηριότητες, εάν οι δυσμενείς επιπτώσεις θεωρούνται σοβαρές.

Τα κράτη μέλη προβλέπουν τη δυνατότητα προσωρινής αναστολής και τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης στις συμβάσεις που διέπονται από το δίκαιό τους σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, με εξαίρεση τις συμβάσεις για τις οποίες τα μέρη υποχρεούνται εκ του νόμου να τις συνάψουν.

7. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 6, όταν οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv) παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), δεν υποχρεούνται να αναστείλουν προσωρινά ή να τερματίσουν την επιχειρηματική σχέση.

Εάν η ρυθμιζόμενη χρηματοπιστωτική επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv) αποφασίσει να μην αναστείλει προσωρινά ή να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, παρακολουθεί τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις συνεχίζοντας παράλληλα τις προσπάθειες τερματισμού ή ελαχιστοποίησης των δυσμενών επιπτώσεων.

8. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 6, η εταιρεία δεν υποχρεούται να τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σε περίπτωση που:
- α) υπάρχει εύλογη προσδοκία ότι ο τερματισμός θα έχει δυσμενείς επιπτώσεις σοβαρότερες από τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις που δεν θα μπορούσαν να τερματιστούν ή να ελαχιστοποιηθούν· ή
 - β) δεν υπάρχει διαθέσιμη εναλλακτική λύση στην εν λόγω επιχειρηματική σχέση μέσω της οποίας παρέχεται πρώτη ύλη, προϊόν ή υπηρεσία που είναι απαραίτητη για την παραγωγή αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών από την εταιρεία, και ο τερματισμός θα προκαλούσε σημαντική ζημία στην εταιρεία.

Εάν η εταιρεία αποφασίσει να μην τερματίσει την επιχειρηματική σχέση σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, υποβάλλει έκθεση στην αρμόδια εποπτική αρχή στην οποία προβάλλει τους δεόντως αιτιολογημένους λόγους της εν λόγω απόφασης.

Η εταιρεία παρακολουθεί τις πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις, επανεξετάζει περιοδικά την απόφασή της να μην τερματίσει την επιχειρηματική σχέση και αναζητά εναλλακτικές επιχειρηματικές σχέσεις.

9. Η υποχρέωση προσωρινής αναστολής ή τερματισμού της επιχειρηματικής σχέσης σύμφωνα με την παράγραφο 6 δεν ισχύει για εμπορικές συμφωνίες που έχει συνάψει η εταιρεία πριν από τη λήξη της προθεσμίας μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το άρθρο 30 της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 9

Διαδικασία υποβολής καταγγελιών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες παρέχουν στα πρόσωπα και τους οργανισμούς που αναφέρονται στην παράγραφο 2 τη δυνατότητα να υποβάλλουν καταγγελίες σε αυτές όταν έχουν εύλογες ανησυχίες σχετικά με πραγματικές ή δυνητικές δυσμενείς επιπτώσεις όσον αφορά τις δικές τους δραστηριότητες, τις δραστηριότητες των θυγατρικών τους και τις δραστηριότητες των επιχειρηματικών τους εταίρων στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι καταγγελίες μπορούν να υποβάλλονται από:
 - α) πρόσωπα που επηρεάζονται ή έχουν βάσιμους λόγους να πιστεύουν ότι ενδέχεται να επηρεαστούν από δυσμενείς επιπτώσεις·
 - β) συνδικαλιστικές οργανώσεις και άλλους εκπροσώπους των εργαζομένων που εκπροσωπούν άτομα που εργάζονται στη σχετική αλυσίδα δραστηριοτήτων· και
 - γ) οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στους τομείς που σχετίζονται με τις δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ή το περιβάλλον που αποτελούν αντικείμενο της καταγγελίας.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες θεσπίζουν δίκαιη, προσβάσιμη και διαφανή διαδικασία για την εξέταση των καταγγελιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, συμπεριλαμβανομένης διαδικασίας για τις περιπτώσεις που η εταιρεία θεωρεί την καταγγελία αβάσιμη, και ενημερώνουν τους σχετικούς εργαζομένους και συνδικαλιστικές οργανώσεις για την εν λόγω διαδικασία. Η διαδικασία εξασφαλίζει την εμπιστευτικότητα της ταυτότητας του προσώπου ή του οργανισμού που υποβάλλει την καταγγελία, καθώς και τα αναγκαία μέτρα για την πρόληψη κάθε μορφής αντιποίνων από την εταιρεία και τις θυγατρικές της.

Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όταν η καταγγελία είναι βάσιμη, οι δυσμενείς επιπτώσεις που αποτελούν το αντικείμενο της καταγγελίας θεωρούνται ότι έχουν προσδιοριστεί κατά την έννοια του άρθρου 6 και η εταιρεία λαμβάνει κατάλληλα μέτρα σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8, μεταξύ άλλων επανορθωτικά μέτρα, κατά περίπτωση.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι καταγγέλλοντες δικαιούνται:

- α) να ζητήσουν να δοθεί κατάλληλη συνέχεια στην καταγγελία από την εταιρεία στην οποία υπέβαλαν καταγγελία σύμφωνα με την παράγραφο 1· και
- β) να συναντηθούν με τους εκπροσώπους της εταιρείας σε κατάλληλο επίπεδο για να συζητήσουν τις δυνητικές ή πραγματικές σοβαρές δυσμενείς επιπτώσεις που αποτελούν το αντικείμενο της καταγγελίας.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι επιτρέπεται στις εταιρείες να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους 1 και 3 πρώτο εδάφιο, με τη συμμετοχή τους σε συλλογικές διαδικασίες υποβολής καταγγελιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που θεσπίζονται από κοινού από εταιρείες, μέσω κλαδικών ενώσεων ή πολυμερών πρωτοβουλιών, υπό την προϋπόθεση ότι οι συλλογικές διαδικασίες πληρούν τις απαιτήσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 10

Παρακολούθηση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες διενεργούν περιοδικές αξιολογήσεις των δικών τους δραστηριοτήτων και μέτρων, των δραστηριοτήτων και μέτρων των θυγατρικών τους και, όταν σχετίζονται με τις αλυσίδες δραστηριοτήτων της εταιρείας, των δραστηριοτήτων και μέτρων των επιχειρηματικών τους εταίρων, με σκοπό να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα του προσδιορισμού, της πρόληψης, του μετριασμού, του τερματισμού και της ελαχιστοποίησης της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων. Οι εν λόγω αξιολογήσεις βασίζονται, κατά περίπτωση, σε ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες και διενεργούνται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά από σημαντική αλλαγή, αλλά τουλάχιστον κάθε 24 μήνες και όποτε υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ενδέχεται να προκύψουν σημαντικοί νέοι κίνδυνοι εμφάνισης των εν λόγω δυσμενών επιπτώσεων. Η πολιτική δέουσας επιμέλειας επικαιροποιείται σύμφωνα με το αποτέλεσμα των εν λόγω αξιολογήσεων και λαμβανομένων δεόντως υπόψη των σχετικών πληροφοριών από τους ενδιαφερόμενους.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν οι ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις, κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv), παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), διενεργούν περιοδικές αξιολογήσεις όσον αφορά τους επιχειρηματικούς εταίρους τους, [...] μόνο για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της πρόληψης, του μετριασμού, του τερματισμού και της ελαχιστοποίησης της έκτασης των δυσμενών επιπτώσεων που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3.

Άρθρο 11

Κοινοποίηση στοιχείων

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες που δεν υπόκεινται σε απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων δυνάμει των άρθρων 19α και 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ υποβάλλουν έκθεση σχετικά με τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, δημοσιεύοντας στον ιστότοπό τους ετήσια οικονομική κατάσταση σε γλώσσα ευρέως διαδεδομένη στον τομέα των διεθνών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Η κατάσταση δημοσιεύεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, το οποίο δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες από την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού του οικονομικού έτους για το οποίο καταρτίζεται η κατάσταση.

Οι εταιρείες που περιλαμβάνονται σε ενοποιημένη έκθεση διαχείρισης και απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα άρθρα 19α ή 29α της οδηγίας 2013/34/ΕΕ σύμφωνα με το άρθρο 19α παράγραφος 7 και το άρθρο 29α παράγραφος 7 της εν λόγω οδηγίας θεωρείται ότι έχουν εκπληρώσει την υποχρέωση που απορρέει από το παρόν άρθρο.

2. Η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 28 σχετικά με το περιεχόμενο και τα κριτήρια για την εν λόγω υποβολή εκθέσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1, προσδιορίζοντας πληροφορίες σχετικά με την περιγραφή της δέουσας επιμέλειας, τις δυνητικές και πραγματικές δυσμενείς επιπτώσεις και τις ενέργειες που λαμβάνονται σχετικά με τις εν λόγω επιπτώσεις.

Άρθρο 12

Πρότυπες συμβατικές ρήτρες

Για την παροχή στήριξης στις εταιρείες με σκοπό τη διευκόλυνση της συμμόρφωσής τους με το άρθρο 7 παράγραφος 2 στοιχείο β) και το άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο γ), η Επιτροπή, κατόπιν διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους, εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με προαιρετικές πρότυπες συμβατικές ρήτρες.

Άρθρο 13

Κατευθυντήριες γραμμές

Για την παροχή στήριξης στις εταιρείες ή στις αρχές των κρατών μελών σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες θα πρέπει να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους δέουσας επιμέλειας, η Επιτροπή, σε διαβούλευση με τα κράτη μέλη και τους ενδιαφερόμενους, τον Οργανισμό Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος και, κατά περίπτωση, διεθνείς φορείς που διαθέτουν εμπειρογνωσία στον τομέα της δέουσας επιμέλειας, εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές, μεταξύ άλλων για συγκεκριμένους τομείς ή συγκεκριμένες δυσμενείς επιπτώσεις, το αργότερο δύο έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας.

Συνοδευτικά μέτρα

1. Προκειμένου να παρέχουν πληροφορίες και στήριξη στις εταιρείες και στους επιχειρηματικούς εταίρους στις αλυσίδες δραστηριοτήτων τους στις προσπάθειές τους να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία, τα κράτη μέλη δημιουργούν και θέτουν σε λειτουργία, μεμονωμένα ή από κοινού, ειδικούς δικτυακούς τόπους, πλατφόρμες ή πύλες. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στις ΜΜΕ που είναι παρούσες στις αλυσίδες δραστηριοτήτων των εταιρειών.
2. Με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, τα κράτη μέλη μπορούν να στηρίζουν οικονομικά τις ΜΜΕ.
3. Η Επιτροπή μπορεί να συμπληρώνει τα μέτρα στήριξης των κρατών μελών με βάση την υφιστάμενη δράση της Ένωσης για τη στήριξη της δέουσας επιμέλειας στην Ένωση και σε τρίτες χώρες και μπορεί να σχεδιάζει νέα μέτρα, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης κοινών πρωτοβουλιών ενδιαφερομένων, προκειμένου να βοηθά τις εταιρείες να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους.
4. Οι εταιρείες μπορούν να βασίζονται σε κλαδικά συστήματα και πολυμερείς πρωτοβουλίες για τη στήριξη της εκπλήρωσης των υποχρεώσεών τους που αναφέρονται στα άρθρα 5 έως 11, στον βαθμό που τα εν λόγω συστήματα και οι εν λόγω πρωτοβουλίες είναι κατάλληλα για τη στήριξη της εκπλήρωσης των εν λόγω υποχρεώσεων. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη μπορούν να διευκολύνουν τη διάδοση πληροφοριών σχετικά με τέτοια συστήματα ή πρωτοβουλίες και τα αποτελέσματά τους. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, μπορεί να εκδίδει κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση της καταλληλότητας κλαδικών συστημάτων και πολυμερών πρωτοβουλιών.

Άρθρο 15

Καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α) καταρτίζουν σχέδιο, το οποίο περιλαμβάνει εκτελεστικές δράσεις και συναφή οικονομικά και επενδυτικά σχέδια, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι το επιχειρηματικό μοντέλο και η στρατηγική της εταιρείας συνάδουν με τη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία και με τον περιορισμό της υπερθέρμανσης του πλανήτη στον 1,5 βαθμό Κελσίου, σύμφωνα με τη συμφωνία του Παρισιού και τον στόχο της επίτευξης κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, και, κατά περίπτωση, της έκθεσης της επιχείρησης σε δραστηριότητες που σχετίζονται με τον άνθρακα, το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο, όπως αναφέρεται στο άρθρο 19α παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) και στο άρθρο 29α παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) της οδηγίας 2013/34/ΕΕ. Το εν λόγω σχέδιο προσδιορίζει, ιδίως, με βάση τις πληροφορίες που έχει εύλογα στη διάθεσή της η εταιρεία, τον βαθμό στον οποίο η κλιματική αλλαγή συνιστά κίνδυνο για τις δραστηριότητες της εταιρείας ή επίπτωση των εν λόγω δραστηριοτήτων.
2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, στην περίπτωση που η κλιματική αλλαγή έχει ή θα έπρεπε να έχει προσδιοριστεί ως κύριος κίνδυνος για τις δραστηριότητες της εταιρείας ή κύρια επίπτωση των εν λόγω δραστηριοτήτων, η εταιρεία περιλαμβάνει στο σχέδιό της στόχους μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.
3. [...]

Άρθρο 16

Εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες με τους οποίους επιβάλλεται σε κάθε εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 που λειτουργεί σε κράτος μέλος η υποχρέωση να διορίζει ένα νομικό ή φυσικό πρόσωπο ως εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό της, ο οποίος είναι εγκατεστημένος ή έχει την κατοικία/έδρα του σε ένα από τα κράτη μέλη στα οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία. Ο διορισμός ισχύει όταν επιβεβαιωθεί ότι έγινε δεκτός από τον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο.

2. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες με τους οποίους επιβάλλεται στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή την εταιρεία η υποχρέωση να γνωστοποιεί το όνομα, τη διεύθυνση, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό τηλεφώνου του εξουσιοδοτημένου εκπροσώπου σε εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος έχει την κατοικία/έδρα του ή είναι εγκατεστημένος. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες με τους οποίους επιβάλλεται στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο η υποχρέωση να παρέχει, κατόπιν αιτήματος, αντίγραφο του εγγράφου διορισμού του, σε επίσημη γλώσσα κράτους μέλους, σε οποιαδήποτε από τις εποπτικές αρχές.
3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες με τους οποίους επιβάλλεται στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπο ή την εταιρεία η υποχρέωση να ενημερώνει εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο ο εξουσιοδοτημένος εκπρόσωπος έχει την κατοικία/έδρα του ή είναι εγκατεστημένος και, σε περίπτωση που διαφέρει, εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο η εταιρεία πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους, ότι η εταιρεία είναι εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2.
4. Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες με τους οποίους επιβάλλεται σε κάθε εταιρεία η υποχρέωση να χορηγεί στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό της την εξουσία να λαμβάνει κοινοποιήσεις από τις εποπτικές αρχές σχετικά με όλα τα θέματα που είναι αναγκαία για τη συμμόρφωση με τις εθνικές διατάξεις για τη μεταφορά της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο και την επιβολή τους. Οι εταιρείες υποχρεούνται να παρέχουν στον εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό τους τις εξουσίες και τους πόρους που απαιτούνται για τη συνεργασία με τις εποπτικές αρχές.
5. Όταν μια εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο, όλα τα κράτη μέλη στα οποία δραστηριοποιείται η εταιρεία αυτή θα πρέπει να είναι αρμόδια να επιβάλλουν την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Το κράτος μέλος που προτίθεται να επιβάλει τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο ενημερώνει τις εποπτικές αρχές μέσω του ευρωπαϊκού δικτύου εποπτικών αρχών σύμφωνα με το άρθρο 21, ώστε τα άλλα κράτη μέλη να μην τις επιβάλλουν.

Άρθρο 17

Εποπτικές αρχές

1. Κάθε κράτος μέλος ορίζει μία ή περισσότερες εποπτικές αρχές για την εποπτεία της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με τα άρθρα 6 έως 11 και το άρθρο 15 (στο εξής: εποπτική αρχή).
2. Όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1, αρμόδια εποπτική αρχή είναι η εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο η εν λόγω εταιρεία έχει την καταστατική της έδρα.
3. Όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, αρμόδια εποπτική αρχή είναι η εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο η εν λόγω εταιρεία έχει υποκατάστημα. Εάν η εταιρεία δεν διαθέτει υποκατάστημα σε κανένα κράτος μέλος ή έχει υποκαταστήματα σε διαφορετικά κράτη μέλη, αρμόδια εποπτική αρχή είναι η εποπτική αρχή του κράτους μέλους στο οποίο η εταιρεία πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους πριν από την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 30 ή την ημερομηνία κατά την οποία η εταιρεία πληροί για πρώτη φορά τα κριτήρια του άρθρου 2 παράγραφος 2, ανάλογα με το ποια ημερομηνία είναι τελευταία.

Οι εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 μπορούν, λόγω μεταβολής των συνθηκών η οποία έχει ως αποτέλεσμα να πραγματοποιούν το μεγαλύτερο μέρος του κύκλου εργασιών τους στην Ένωση σε διαφορετικό κράτος μέλος, να υποβάλουν δεόντως αιτιολογημένο αίτημα αλλαγής της εποπτικής αρχής που είναι αρμόδια για τη ρύθμιση των θεμάτων που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία όσον αφορά την εν λόγω εταιρεία.

3α. Όταν η μητρική εταιρεία εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία για λογαριασμό των θυγατρικών της σύμφωνα με το άρθρο 4α, αρμόδια εποπτική αρχή για τη μητρική εταιρεία και τις θυγατρικές της είναι αυτή της μητρικής εταιρείας σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή 3.

Όταν η εποπτική αρχή σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο διαπιστώνει μη συμμόρφωση της θυγατρικής με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4α παράγραφος 2, ενημερώνει την εποπτική αρχή που θα ήταν αρμόδια για την εν λόγω θυγατρική σύμφωνα με την παράγραφο 2 ή 3, προκειμένου να ασκήσει τις εξουσίες σε σχέση με την εν λόγω θυγατρική σύμφωνα με τα άρθρα 18 και 20.

4. Όταν ένα κράτος μέλος ορίζει περισσότερες από μία εποπτικές αρχές, διασφαλίζει ότι οι αντίστοιχες αρμοδιότητες των εν λόγω αρχών καθορίζονται σαφώς και ότι οι εν λόγω αρχές συνεργάζονται στενά και αποτελεσματικά μεταξύ τους.

5. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εποπτεία των ρυθμιζόμενων χρηματοπιστωτικών επιχειρήσεων και ως εποπτικές αρχές για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας.

6. Έως την ημερομηνία που αναφέρεται στο άρθρο 30 παράγραφος 1 στοιχείο α), τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ονόματα και τα στοιχεία επικοινωνίας των εποπτικών αρχών που ορίζονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, καθώς και τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους, όταν ορίζονται περισσότερες από μία εποπτικές αρχές. Ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε σχετική αλλαγή.
7. Η Επιτροπή δημοσιοποιεί κατάλογο των εποπτικών αρχών, τον οποίο δημοσιεύει και στον δικτυακό τόπο της. Η Επιτροπή επικαιροποιεί τακτικά τον κατάλογο με βάση τις πληροφορίες που λαμβάνει από τα κράτη μέλη.
8. Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία των εποπτικών αρχών και διασφαλίζουν ότι αυτές, καθώς και όλα τα πρόσωπα που εργάζονται ή έχουν εργαστεί για λογαριασμό τους και οι ελεγκτές ή οι εμπειρογνώμονες που ενεργούν για λογαριασμό τους, ασκούν τις αρμοδιότητές τους με αμεροληψία, διαφάνεια και δέοντα σεβασμό των υποχρεώσεων τήρησης του επαγγελματικού απορρήτου. Ιδίως, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η αρχή είναι νομικά και λειτουργικά ανεξάρτητη από τις εταιρείες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας ή άλλα συμφέροντα της αγοράς, ότι το προσωπικό της και τα πρόσωπα που είναι υπεύθυνα για τη διαχείρισή της δεν υπόκεινται σε συγκρούσεις συμφερόντων, υπόκεινται σε απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και απέχουν από κάθε ενέργεια ασυμβίβαστη με τα καθήκοντά τους.

Άρθρο 18

Εξουσίες των εποπτικών αρχών

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εποπτικές αρχές διαθέτουν επαρκείς εξουσίες και πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται βάσει της παρούσας οδηγίας, συμπεριλαμβανομένης της εξουσίας να ζητούν πληροφορίες και να διενεργούν έρευνες σχετικά με τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 6 έως 11 και το άρθρο 15. Όσον αφορά το άρθρο 15, τα κράτη μέλη απαιτούν μόνο από τις εποπτικές αρχές να εποπτεύουν ότι οι εταιρείες έχουν καταρτίσει το σχέδιο.

2. Εποπτική αρχή μπορεί να κινηθεί έρευνα, με δική της πρωτοβουλία ή ως αποτέλεσμα τεκμηριωμένων ανησυχιών που της κοινοποιήθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 19, όταν κρίνει ότι διαθέτει επαρκείς πληροφορίες που υποδεικνύουν πιθανή παράβαση από μέρους εταιρείας των υποχρεώσεων που προβλέπονται στις εθνικές διατάξεις που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία.
3. Επιθεωρήσεις διενεργούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο διενεργείται η επιθεώρηση και κατόπιν προειδοποίησης της εταιρείας, εκτός εάν η εκ των προτέρων ειδοποίηση εμποδίζει την αποτελεσματικότητα του ελέγχου. Όταν, στο πλαίσιο της έρευνάς της, εποπτική αρχή επιθυμεί να διενεργήσει επιθεώρηση στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από το δικό της, ζητεί τη συνδρομή της εποπτικής αρχής στο εν λόγω κράτος μέλος σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2.
4. Εάν, ως αποτέλεσμα των ενεργειών κατά τις παραγράφους 1 και 2, εποπτική αρχή διαπιστώσει μη συμμόρφωση με τις εθνικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία, παρέχει στην ενδιαφερόμενη εταιρεία κατάλληλη προθεσμία για να λάβει επανορθωτικά μέτρα, εφόσον αυτό είναι δυνατό.
- Η λήψη επανορθωτικών μέτρων δεν αποκλείει την επιβολή κυρώσεων ή τη θεμελίωση αστικής ευθύνης σε περίπτωση ζημίας, σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 22, αντίστοιχα.
5. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι εποπτικές αρχές διαθέτουν τουλάχιστον τις ακόλουθες εξουσίες:
- α) να διατάσσουν:
- i) την παύση των παραβάσεων των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία·
 - ii) τη μη επανάληψη της σχετικής συμπεριφοράς· και
 - iii) κατά περίπτωση, τη λήψη επανορθωτικών μέτρων ανάλογων προς την παράβαση και αναγκαίων για τον τερματισμό της·

- β) να επιβάλλουν κυρώσεις σύμφωνα με το άρθρο 20· και
 - γ) να λαμβάνουν προσωρινά μέτρα σε περίπτωση επείγουσας ανάγκης λόγω κινδύνου σοβαρής και ανεπανόρθωτης βλάβης.
6. Οι εποπτικές αρχές ασκούν τις εξουσίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο:
- α) απευθείας·
 - β) σε συνεργασία με άλλες αρχές· ή
 - γ) κατόπιν αίτησης προς τις αρμόδιες δικαστικές αρχές.
7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο έχει το δικαίωμα πραγματικής δικαστικής προσφυγής κατά νομικά δεσμευτικής απόφασης εποπτικής αρχής που το αφορά.

Άρθρο 19

Τεκμηριωμένες ανησυχίες

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι φυσικά και νομικά πρόσωπα δικαιούνται να υποβάλλουν τεκμηριωμένες ανησυχίες σε οποιαδήποτε εποπτική αρχή, όταν έχουν λόγους να πιστεύουν, βάσει αντικειμενικών περιστάσεων, ότι μια εταιρεία δεν συμμορφώνεται με τις εθνικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί σύμφωνα με την παρούσα οδηγία (στο εξής: τεκμηριωμένες ανησυχίες).
2. Όταν η τεκμηριωμένη ανησυχία εμπίπτει στην αρμοδιότητα άλλης εποπτικής αρχής, η αρχή στην οποία γνωστοποιείται η ανησυχία τη διαβιβάζει στην εν λόγω αρχή.
3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εποπτικές αρχές αξιολογούν τις τεκμηριωμένες ανησυχίες εντός κατάλληλου χρονικού διαστήματος και, κατά περίπτωση, ασκούν τις εξουσίες τους που αναφέρονται στο άρθρο 18.

4. Η εποπτική αρχή, το συντομότερο δυνατόν και σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου και σε συμμόρφωση με το ενωσιακό δίκαιο, ενημερώνει το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 σχετικά με το αποτέλεσμα της αξιολόγησης της τεκμηριωμένης ανησυχίας του και τη σχετική αιτιολογία.
5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που διατυπώνουν την τεκμηριωμένη ανησυχία σύμφωνα με το παρόν άρθρο και έχουν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, έννομο συμφέρον όσον αφορά το συγκεκριμένο θέμα έχουν πρόσβαση σε δικαστήριο ή άλλο ανεξάρτητο και αμερόληπτο δημόσιο φορέα αρμόδιο για τον έλεγχο, τόσο ως προς τη διαδικασία όσο και ως προς την ουσία, της νομιμότητας των αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων της εποπτικής αρχής.

Άρθρο 20

Κυρώσεις

1. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων των χρηματικών κυρώσεων, που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβάσεων των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.
2. Κατά τη λήψη απόφασης σχετικά με την επιβολή κυρώσεων και, εάν αποφασιστεί η επιβολή, κατά τον καθορισμό της φύσης και του κατάλληλου επιπέδου τους, λαμβάνονται δεόντως υπόψη, ιδίως, οι προσπάθειες της εταιρείας να συμμορφωθεί με τυχόν επανορθωτικά μέτρα που απαιτήθηκαν από εποπτική αρχή, τυχόν επενδύσεις που πραγματοποίησε και τυχόν στοχευμένη στήριξη που παρείχε σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8, καθώς και η συνεργασία με άλλες οντότητες για την αντιμετώπιση των δυσμενών επιπτώσεων στις αλυσίδες δραστηριοτήτων της, ανάλογα με την περίπτωση.
3. Όταν επιβάλλονται χρηματικές κυρώσεις, είναι ανάλογες προς τον καθαρό κύκλο εργασιών της εταιρείας σε παγκόσμιο επίπεδο.

4. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι κάθε απόφαση των εποπτικών αρχών που περιέχει κυρώσεις σχετικά με παραβάσεις των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας δημοσιεύεται, είναι διαθέσιμη στο κοινό για τουλάχιστον 3 έτη και διαβιβάζεται στο ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών. Η δημοσιευμένη απόφαση δεν περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/679.

Άρθρο 21

Ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών

1. Η Επιτροπή συγκροτεί ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών, αποτελούμενο από εκπροσώπους των εποπτικών αρχών. Το δίκτυο διευκολύνει τη συνεργασία των εποπτικών αρχών και τον συντονισμό και την εναρμόνιση των κανονιστικών πρακτικών και των πρακτικών έρευνας, επιβολής κυρώσεων και εποπτείας των εποπτικών αρχών και, κατά περίπτωση, την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ τους.

Η Επιτροπή μπορεί να καλεί οργανισμούς της Ένωσης με σχετική εμπειρογνωσία στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία να συμμετάσχουν στο ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών.

- 1α. Η Επιτροπή δημιουργεί ασφαλές σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση από εταιρεία που αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2, η οποία δεν διαθέτει υποκατάστημα σε κανένα κράτος μέλος ή έχει υποκαταστήματα σε διαφορετικά κράτη μέλη. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τακτικά τις πληροφορίες που διαθέτουν σχετικά με τον καθαρό κύκλο εργασιών που πραγματοποιούν οι εν λόγω εταιρείες. Η Επιτροπή αναλύει τις πληροφορίες αυτές εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και ενημερώνει το κράτος μέλος στο οποίο η εταιρεία πραγματοποίησε το μεγαλύτερο μέρος του καθαρού κύκλου εργασιών της στην Ένωση κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους, ότι η εταιρεία είναι εταιρεία κατά την έννοια του άρθρου 2 παράγραφος 2 και η εποπτική αρχή του κράτους μέλους είναι αρμόδια σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 3.
2. Οι εποπτικές αρχές παρέχουν μεταξύ τους σχετικές πληροφορίες και αμοιβαία συνδρομή κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους και θεσπίζουν μέτρα για την αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ τους. Η αμοιβαία συνδρομή περιλαμβάνει συνεργασία με σκοπό την άσκηση των εξουσιών που αναφέρονται στο άρθρο 18, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις επιθεωρήσεις και τα αιτήματα παροχής πληροφοριών.
3. Οι εποπτικές αρχές λαμβάνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα που απαιτούνται για να απαντούν σε αίτημα παροχής συνδρομής άλλης εποπτικής αρχής χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και το αργότερο 1 μήνα μετά την παραλαβή του αιτήματος. Όταν είναι αναγκαίο λόγω των περιστάσεων της περίπτωσης, η προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο μήνες κατ' ανώτατο όριο, βάσει κατάλληλης αιτιολόγησης. Τα εν λόγω μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν, ιδίως, τη διαβίβαση σχετικών πληροφοριών όσον αφορά τη διενέργεια έρευνας.
4. Τα αιτήματα παροχής συνδρομής περιέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων του σκοπού και των λόγων υποβολής του αιτήματος. Οι εποπτικές αρχές χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν μέσω αιτήματος παροχής συνδρομής μόνο για τον σκοπό για τον οποίο ζητήθηκαν.

5. Η εποπτική αρχή στην οποία υποβλήθηκε το αίτημα ενημερώνει την εποπτική αρχή που υπέβαλε το αίτημα για τα αποτελέσματα ή, ανάλογα με την περίπτωση, για την πρόοδο όσον αφορά τα μέτρα που θα ληφθούν για να ανταποκριθεί στο αίτημα παροχής συνδρομής.
6. Οι εποπτικές αρχές δεν επιβάλλουν μεταξύ τους τέλη για ενέργειες που πραγματοποιούνται και μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με αίτημα παροχής συνδρομής.
- Ωστόσο, οι εποπτικές αρχές μπορούν να συμφωνούν κανόνες που προβλέπουν αποζημίωση για συγκεκριμένες δαπάνες που προκύπτουν από την παροχή συνδρομής σε εξαιρετικές περιπτώσεις.
7. Η εποπτική αρχή που είναι αρμόδια βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 3 ενημερώνει το ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών για το γεγονός αυτό και για κάθε αίτημα αλλαγής της αρμόδιας εποπτικής αρχής.
8. Όταν υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με την κατανομή της αρμοδιότητας, οι πληροφορίες στις οποίες βασίζεται η εν λόγω κατανομή κοινοποιούνται στο ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών, το οποίο μπορεί να συντονίζει τις προσπάθειες για την εξεύρεση λύσης.

9. Το ευρωπαϊκό δίκτυο εποπτικών αρχών δημοσιεύει τις αποφάσεις των εποπτικών αρχών που περιέχουν κυρώσεις, όπως αναφέρεται στο άρθρο 20 παράγραφος 4.

Άρθρο 22

Αστική ευθύνη των εταιρειών και δικαίωμα πλήρους αποζημίωσης

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι μια εταιρεία μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για ζημία που προκαλείται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, εάν:
- α) η εταιρεία, εκ προθέσεως ή εξ αμελείας, δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 7 και 8, όταν το δικαίωμα, η απαγόρευση ή η υποχρέωση που αναφέρονται στο παράρτημα Ι αποσκοπεί στην προστασία του φυσικού ή νομικού προσώπου· και
 - β) ως αποτέλεσμα της μη συμμόρφωσης που αναφέρεται στο στοιχείο α), προκλήθηκε ζημία στο έννομο συμφέρον του φυσικού ή νομικού προσώπου που προστατεύεται από το εθνικό δίκαιο.

Μια εταιρεία δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη εάν η ζημία προκλήθηκε μόνο από τους επιχειρηματικούς εταίρους της στην αλυσίδα δραστηριοτήτων της.

2. Όταν η εταιρεία θεωρείται υπεύθυνη σύμφωνα με την παράγραφο 1, το φυσικό ή νομικό πρόσωπο δικαιούται πλήρη αποζημίωση για τη ζημία που επήλθε σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Η πλήρης αποζημίωση κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας δεν οδηγεί σε υπερβολική αποζημίωση, είτε μέσω της καταβολής αποζημιώσεων κυρωτικού χαρακτήρα, πολλαπλών ή άλλου τύπου αποζημιώσεων.

3. Η αστική ευθύνη εταιρείας για ζημιές βάσει της παρούσας διάταξης δεν θίγει την αστική ευθύνη των θυγατρικών της ή οποιωνδήποτε άμεσων και έμμεσων επιχειρηματικών εταίρων στην αλυσίδα δραστηριοτήτων της εταιρείας.

Όταν η ζημία προκλήθηκε από κοινού από την εταιρεία και τη θυγατρική, τον άμεσο ή έμμεσο επιχειρηματικό εταίρο της, ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον, με την επιφύλαξη των διατάξεων του εθνικού δικαίου σχετικά με τους όρους της από κοινού και εις ολόκληρον ευθύνης και τα δικαιώματα αναγωγής.

4. Οι κανόνες για την αστική ευθύνη της παρούσας οδηγίας δεν θίγουν τους ενωσιακούς ή εθνικούς κανόνες σχετικά με την αστική ευθύνη για δυσμενείς επιπτώσεις στα ανθρώπινα δικαιώματα ή δυσμενείς περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίοι προβλέπουν ευθύνη σε καταστάσεις που δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία ή προβλέπουν αυστηρότερη ευθύνη σε σύγκριση με αυτήν.

5. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι διατάξεις του εθνικού δικαίου με τις οποίες μεταφέρεται στο εθνικό δίκαιο το παρόν άρθρο είναι επιτακτικής υποχρεωτικής εφαρμογής στις περιπτώσεις που το εφαρμοστέο δίκαιο για τις σχετικές αξιώσεις δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 23

Αναφορά παραβάσεων και προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβάσεις

Η οδηγία (ΕΕ) 2019/1937 εφαρμόζεται στην αναφορά κάθε παράβασης της παρούσας οδηγίας και στην προστασία των προσώπων που αναφέρουν τέτοιες παραβάσεις.

Άρθρο 24

[...]

Άρθρο 25

[...]

Άρθρο 26

[...]

Τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937

Στο μέρος I σημείο E.2 του παραρτήματος της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 προστίθεται το εξής σημείο:

«vi) την οδηγία ... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 (ΕΕ L ... της ...) ⁺».

* Οδηγία ... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της ..., σχετικά με την εταιρική δέουσα επιμέλεια όσον αφορά τη βιωσιμότητα και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2019/1937 (ΕΕ L ... της ...).».

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 11 εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από ... [ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας].
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 11 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτήν. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που ισχύουν ήδη.
4. Πριν από την έκδοση μιας κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή διεξάγει διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με τις αρχές της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.

⁺ ΕΕ: Να εισαχθεί στο κείμενο ο αριθμός και η ημερομηνία της οδηγίας που περιέχεται στο έγγραφο ... και να εισαχθούν στην υποσημείωση τα στοιχεία αναφοράς της εν λόγω οδηγίας στην Επίσημη Εφημερίδα.

5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Η κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 11 τίθεται σε ισχύ εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την ημέρα που η πράξη κοινοποιείται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η προθεσμία αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 29

Επανεξέταση

Έως την ... [7 έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας. Η έκθεση εκτιμά την αποτελεσματικότητα της παρούσας οδηγίας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων της και αξιολογεί τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) αν πρέπει να αναθεωρηθούν τα κατώτατα όρια σχετικά με τον αριθμό των εργαζομένων και τον καθαρό κύκλο εργασιών που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1·
- β) αν πρέπει να τροποποιηθεί ο κατάλογος των τομέων του άρθρου 2 παράγραφος 1 στοιχείο β), μεταξύ άλλων προκειμένου να εναρμονιστεί με τις κατευθυντήριες γραμμές του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης·
- β-α) αν πρέπει να αναθεωρηθούν το κριτήριο του καθαρού κύκλου εργασιών που πραγματοποιείται στην Ένωση που προβλέπεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 και το κατώτατο όριο του καθαρού κύκλου εργασιών στην Ένωση·

- β-β) αν το άρθρο 2 πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε ο αριθμός των εργαζομένων και ο καθαρός κύκλος εργασιών των θυγατρικών της εταιρείας να περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του αριθμού των εργαζομένων και του καθαρού κύκλου εργασιών της εταιρείας·
- β-γ) αν το άρθρο 3 στοιχείο α) πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να καλύπτονται και άλλα νομικά πρόσωπα που έχουν συσταθεί υπό διαφορετικές νομικές μορφές από εκείνες που αναφέρονται στο παράρτημα I της οδηγίας 2013/34/ΕΕ ή υπό μορφή συγκρίσιμη με εκείνες που αναφέρονται στο εν λόγω παράρτημα·
- γ) αν πρέπει να τροποποιηθεί το παράρτημα I, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα των διεθνών εξελίξεων·
- γ-α) αν πρέπει να αναθεωρηθεί ο ορισμός της «αλυσίδας δραστηριοτήτων» στο άρθρο 3 στοιχείο ζ), καθώς και αν πρέπει να συμπεριληφθεί η παροχή επενδύσεων ή η παροχή των υπηρεσιών που αναφέρονται στο άρθρο 3 στοιχείο ζ) από ρυθμιζόμενες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 3 στοιχείο α) σημείο iv)· και
- δ) αν τα άρθρα 4 έως 14 θα πρέπει να επεκταθούν ώστε να συμπεριλάβουν τις δυσμενείς κλιματικές επιπτώσεις και αν πρέπει να αναθεωρηθεί το άρθρο 15.

Άρθρο 30

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν, το αργότερο την ... [2 έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας], τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία. Ανακοινώνουν αμέσως στην Επιτροπή το κείμενο των εν λόγω διατάξεων.

Εφαρμόζουν τις εν λόγω διατάξεις ως εξής:

- α) από ... [3 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] όσον αφορά εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους και οι οποίες απασχολούσαν περισσότερους από 1000 εργαζομένους κατά μέσο όρο και κατέγραψαν καθαρό κύκλο εργασιών σε παγκόσμιο επίπεδο άνω των 300 εκατ. EUR κατά το τελευταίο οικονομικό έτος που προηγείται ... [3 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] για το οποίο έχουν εγκριθεί ή θα έπρεπε να έχουν εγκριθεί ετήσιες οικονομικές καταστάσεις·
- β) από ... [3 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας] όσον αφορά εταιρείες που έχουν συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία τρίτης χώρας και οι οποίες κατέγραψαν καθαρό κύκλο εργασιών άνω των 300 εκατ. EUR στην Ένωση, κατά το οικονομικό έτος που προηγήθηκε του τελευταίου οικονομικού έτους που προηγείται ... [3 έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας]·
- γ) από ... [4 έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας] όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο α)·
- δ) από ... [5 έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας] όσον αφορά τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στο άρθρο 2 παράγραφος 2 στοιχείο β).

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, περιέχουν αναφορά στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς αποφασίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιωδών διατάξεων εθνικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 31

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 32

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

[Τόπος],

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

Ο Πρόεδρος / Η Πρόεδρος

ΜΕΡΟΣ Ι**1. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Γ)**

1. [...]
2. Το δικαίωμα στη ζωή, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ή δημόσιων φρουρών ασφαλείας που προστατεύουν τους πόρους, τις εγκαταστάσεις ή τους εργαζόμενους της εταιρείας που προκαλούν τον θάνατο προσώπου λόγω έλλειψης οδηγιών ή ελέγχου από την εταιρεία, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
3. Η απαγόρευση των βασανιστηρίων, της σκληρής, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των ιδιωτικών ή δημόσιων φρουρών ασφαλείας που προστατεύουν τους πόρους, τις εγκαταστάσεις ή τους εργαζόμενους της εταιρείας που υποβάλλουν ένα πρόσωπο σε βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση λόγω έλλειψης οδηγιών ή ελέγχου από την εταιρεία, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
4. Το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
5. Η απαγόρευση της αυθαίρετης ή παράνομης παρενόχλησης της ιδιωτικής ζωής, της οικογένειας, της κατοικίας ή της αλληλογραφίας ενός προσώπου και των παράνομων προσβολών της τιμής και της υπόληψής του, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 17 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
6. Η απαγόρευση της παρέμβασης στην ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 18 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·

7. Το δικαίωμα κάθε προσώπου να απολαμβάνει δίκαιους και ευνοϊκούς όρους εργασίας, συμπεριλαμβανομένων δίκαιου μισθού και μισθού που εξασφαλίζει επαρκείς συνθήκες διαβίωσης, αξιοπρεπούς διαβίωσης, ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας και λογικού περιορισμού της διάρκειας της εργασίας, ερμηνευόμενο σύμφωνα με το άρθρο 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα.
8. Η απαγόρευση περιορισμού της πρόσβασης των εργαζομένων σε κατάλληλη κατοικία, εάν το εργατικό δυναμικό στεγάζεται σε κατάλυμα που παρέχεται από την εταιρεία, και περιορισμού της πρόσβασης των εργαζομένων σε κατάλληλη διατροφή, ενδυμασία, καθώς και ύδρευση και αποχέτευση στον χώρο εργασίας, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 11 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα.
9. [...]
10. Η απαγόρευση απασχόλησης παιδιού κάτω της ηλικίας κατά την οποία ολοκληρώνει την υποχρεωτική σχολική φοίτηση και, σε κάθε περίπτωση, ηλικίας κάτω των 15 ετών, εκτός εάν αυτό προβλέπεται από το δίκαιο του τόπου απασχόλησης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 4 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1973 περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν (αριθ. 138), ερμηνευόμενη σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 8 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1973 περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν (αριθ. 138).
11. Η απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών (πρόσωπα ηλικίας κάτω των 18 ετών), ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 3 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1999 για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών (αριθ. 182). Οι χειρότερες μορφές εργασίας περιλαμβάνουν:
- α) όλες τις μορφές δουλείας ή ανάλογες πρακτικές, όπως η πώληση και το δουλεμπόριο των παιδιών, η δέσμευση λόγω χρεών και η δουλοπαροικία, καθώς και η αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία, περιλαμβανομένης και της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής στράτευσης των παιδιών με σκοπό τη χρησιμοποίησή τους σε ένοπλες συγκρούσεις·
 - β) τη χρησιμοποίηση, τη δέσμευση ή την προαγωγή παιδιού στην πορνεία και στην παραγωγή πορνογραφικού υλικού·

- γ) τη χρησιμοποίηση, τη δέσμευση ή την προαγωγή (προσφορά) παιδιού σε παράνομες δραστηριότητες, κυρίως για την παραγωγή ή διακίνηση ναρκωτικών ουσιών· και
- δ) εργασίες οι οποίες, από τη φύση τους ή κάτω από τις συνθήκες που εκτελούνται, είναι πιθανό να βλάψουν την υγεία, την ασφάλεια ή την ηθική του παιδιού·
12. Η απαγόρευση της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, που σημαίνει κάθε εργασία ή υπηρεσία που απαιτείται από οποιοδήποτε πρόσωπο υπό την απειλή οποιασδήποτε ποινής και για την οποία το εν λόγω πρόσωπο δεν προσφέρθηκε οικειοθελώς, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1930 περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας (αριθ. 29). Δεν νοείται ως αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία κάθε εργασία ή υπηρεσία που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1930 περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας (αριθ. 29) ή στο άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχεία β) και γ) του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα.
13. Η απαγόρευση κάθε μορφής δουλείας και δουλεμπορίου, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών ανάλογων με τη δουλεία, δουλοπαροικίας ή άλλων μορφών επιβολής ή καταπίεσης στον χώρο εργασίας, όπως ακραία οικονομική ή σεξουαλική εκμετάλλευση και ταπείνωση, ή εμπορίας ανθρώπων, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 8 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα.

14. [...]
15. Το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, του συνέρχεσθαι, των δικαιωμάτων οργάνωσης και συλλογικής διαπραγμάτευσης ερμηνευόμενα σύμφωνα με τα άρθρα 21 και 22 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, το άρθρο 8 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα, τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1948 περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος (αριθ. 87) και τη Σύμβαση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1949 περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως (αριθ. 98). Αυτό περιλαμβάνει τα ακόλουθα δικαιώματα:
- α) οι εργαζόμενοι είναι ελεύθεροι να συστήνουν ή να συμμετέχουν σε συνδικαλιστικές οργανώσεις·
 - β) η σύσταση, η εγγραφή και η συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως λόγος για αδικαιολόγητες διακρίσεις ή αντίποινα·
 - γ) οι συνδικαλιστικές οργανώσεις είναι ελεύθερες να λειτουργούν σύμφωνα με τα καταστατικά και τους κανόνες τους, χωρίς την παρέμβαση των αρχών· και
 - δ) το δικαίωμα στην απεργία και το δικαίωμα συλλογικής διαπραγμάτευσης.
16. Η απαγόρευση της άνισης μεταχείρισης στην απασχόληση, εκτός εάν αυτό δικαιολογείται από τις απαιτήσεις της απασχόλησης, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τα άρθρα 2 και 3 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1951 περί ίσης αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων δι' εργασία ίσης αξίας (αριθ. 100), τα άρθρα 1 και 2 της Σύμβασης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας του 1958 για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα (αριθ. 111) και το άρθρο 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα· Αυτό περιλαμβάνει, ειδικότερα:
- α) την καταβολή άνισης αμοιβής για εργασία ίσης αξίας· και
 - β) τις διακρίσεις λόγω εθνικής καταγωγής ή κοινωνικής προέλευσης, φυλής, χρώματος, φύλου, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων·

17. [...]
18. Η απαγόρευση πρόκλησης επιβλαβούς μεταβολής του εδάφους, ρύπανσης των υδάτων ή του αέρα, επιβλαβών εκπομπών ή υπερβολικής κατανάλωσης νερού ή άλλων επιπτώσεων στους φυσικούς πόρους, όπως η αποψίλωση των δασών, η οποία
- α) βλάπτει ουσιωδώς τις φυσικές βάσεις για τη διατήρηση και την παραγωγή τροφίμων·
 - β) εμποδίζει την πρόσβαση προσώπου σε ασφαλές και καθαρό πόσιμο νερό·
 - γ) δυσχεραίνει την πρόσβαση προσώπου σε εγκαταστάσεις υγιεινής ή τις καταστρέφει·
 - δ) βλάπτει την υγεία ενός ατόμου,
- ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα και τα άρθρα 11 και 12 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα·
19. Η απαγόρευση παράνομης έξωσης ή κατάληψης γαιών, δασών και υδάτων κατά την απόκτηση, ανάπτυξη ή με άλλο τρόπο χρήση γαιών, δασών και υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της αποψίλωσης, η χρήση των οποίων εξασφαλίζει τα προς το ζην προσώπου, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 11 του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα.
20. [...]
21. [...]

2. ΠΡΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΕΙΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ

- ☐ Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα·
- ☐ Διεθνές Σύμφωνο για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα·
- ☐ Βασικές/θεμελιώδεις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας:
 - ☐ Σύμβαση περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας συνδικαλιστικού δικαιώματος, του 1948 (αριθ. 87)·
 - ☐ Σύμβαση περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργανώσεως και συλλογικής διαπραγματεύσεως, του 1949 (αριθ. 98)·
 - ☐ Σύμβαση περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας, του 1930 (αριθ. 29) και το Πρωτόκολλό της του 2014·
 - ☐ Σύμβαση για την κατάργηση της αναγκαστικής εργασίας, του 1957 (αριθ. 105)·
 - ☐ Σύμβαση περί του κατωτάτου ορίου ηλικίας εισόδου εις την απασχόλησιν, του 1973 (αριθ. 138)·
 - ☐ Σύμβαση για την απαγόρευση των χειρότερων μορφών εργασίας των παιδιών και την άμεση δράση με σκοπό την εξάλειψή τους, του 1999 (αριθ. 182)·
 - ☐ Σύμβαση περί ίσης αμοιβής μεταξύ αρρένων και θηλέων εργαζομένων δι' εργασίαν ίσης αξίας, του 1951 (αριθ. 100)·
 - ☐ Σύμβαση για τη διάκριση στην απασχόληση και στο επάγγελμα, του 1958 (αριθ. 111).

ΜΕΡΟΣ II

ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΟΠΩΣ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 3 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β)

1. Η υποχρέωση αποφυγής ή ελαχιστοποίησης των δυσμενών επιπτώσεων στη βιολογική ποικιλότητα, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 10 στοιχείο β) της Σύμβασης του 1992 για τη βιολογική ποικιλότητα και το εφαρμοστέο δίκαιο της αντίστοιχης δικαιοδοσίας, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων που απορρέουν από το Πρωτόκολλο της Καρθαγένης σε σχέση με την ανάπτυξη, τον χειρισμό, τη μεταφορά, τη χρήση, τη διακίνηση και την ελευθέρωση εμβίων τροποποιημένων οργανισμών και από το Πρωτόκολλο της Ναγκόγια για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον ισόρροπο και δίκαιο καταμερισμό των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρήση τους, τα οποία επισυνάπτονται στη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα της 12ης Οκτωβρίου 2014·
2. Η απαγόρευση εισαγωγής, εξαγωγής, επανεξαγωγής ή εισαγωγής οποιουδήποτε δείγματος προερχόμενου από τη θάλασσα που περιλαμβάνεται στα προσαρτήματα I έως III της Σύμβασης για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES), της 3ης Μαρτίου 1973, χωρίς άδεια, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τα άρθρα III, IV και V της Σύμβασης·
3. Η απαγόρευση της παραγωγής, εισαγωγής και εξαγωγής των προϊόντων με προσθήκη υδραργύρου που αναφέρονται στο παράρτημα Α μέρος I της σύμβασης της Μιναμάτα για τον υδράργυρο, της 10ης Οκτωβρίου 2013 (σύμβαση της Μιναμάτα), ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της σύμβασης·
4. Η απαγόρευση της χρήσης υδραργύρου ή ενώσεων υδραργύρου στις διαδικασίες παραγωγής που αναφέρονται στο παράρτημα Β μέρος I της σύμβασης της Μιναμάτα μετά την ημερομηνία σταδιακής κατάργησης που καθορίζεται στη σύμβαση για τις επιμέρους διαδικασίες, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 5 παράγραφος 2 της σύμβασης·

5. Η απαγόρευση της παράνομης επεξεργασίας αποβλήτων υδραργύρου, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 της σύμβασης της Μιναμάτα και το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁶.
6. Η απαγόρευση της παραγωγής και χρήσης χημικών ουσιών που αναφέρονται στο παράρτημα Α της Σύμβασης της Στοκχόλμης, της 22ας Μαΐου 2001, για τους έμμονους οργανικούς ρύπους, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) σημείο i) της Σύμβασης και τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁷.
7. Η απαγόρευση της παράνομης διαχείρισης, της συλλογής, της αποθήκευσης και της διάθεσης των αποβλήτων, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 στοιχείο δ) σημεία i) και ii) της Σύμβασης για τους έμμονους οργανικούς ρύπους και το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1021.
8. Η απαγόρευση εισαγωγής ή εξαγωγής χημικού προϊόντος που περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΙΙ της Σύμβασης του Ρόττερταμ, της 10 Σεπτεμβρίου 1998, περί διαδικασίας συναίνεσης μετά από ενημέρωση για ορισμένα επικίνδυνα χημικά προϊόντα και προϊόντα φυτοπροστασίας στο διεθνές εμπόριο (UNEP/FAO) ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 10 παράγραφος 1, το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β) και το άρθρο 11 παράγραφος 2 της Σύμβασης και ένδειξη από το εισάγον ή εξάγον Μέρος της Σύμβασης σύμφωνα με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση (ΣΜΕ).

⁷⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 2017, για τον υδράργυρο και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1102/2008 (ΕΕ L 137 της 24.5.2017, σ. 1).

⁷⁷ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1021 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τους έμμονους οργανικούς ρύπους (ΕΕ L 169 της 25.6.2019, σ. 45).

9. Η απαγόρευση της παράνομης εισαγωγής και εξαγωγής ελεγχόμενων ουσιών στα παραρτήματα Α, Β, Γ και Ε του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στειβάδα του όζοντος της Σύμβασης της Βιέννης για την προστασία της στειβάδας του όζοντος, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4β του Πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ και τις διατάξεις περί αδειοδότησης βάσει του εφαρμοστέου δικαίου της αντίστοιχης δικαιοδοσίας·
10. Η απαγόρευση των εξαγωγών επικίνδυνων ή άλλων αποβλήτων, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφοι 1 και 2 της Σύμβασης της Βασιλείας για τον έλεγχο των διασυνοριακών κινήσεων επικίνδυνων αποβλήτων και της επεξεργασίας τους, της 22ας Μαρτίου 1989 (Σύμβαση της Βασιλείας) και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1013/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁷⁸:
- α) σε κράτος μέρος της Σύμβασης που έχει απαγορεύσει την εισαγωγή τέτοιων επικίνδυνων και άλλων αποβλήτων, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο β) της Σύμβασης της Βασιλείας,
 - β) σε κράτος εισαγωγής που δεν παρέχει εγγράφως τη συγκατάθεσή του για τη συγκεκριμένη εισαγωγή, σε περίπτωση που δεν έχει απαγορεύσει την εισαγωγή αυτών των επικίνδυνων αποβλήτων, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της Σύμβασης της Βασιλείας,
 - γ) σε κράτος μη μέρος της Σύμβασης της Βασιλείας, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 της Σύμβασης της Βασιλείας,

⁷⁸ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1013/2006, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, για τις μεταφορές αποβλήτων (ΕΕ L 190 της 12.7.2006, σ. 1).

δ) σε κράτος εισαγωγής, εάν η διαχείριση αυτών των επικίνδυνων αποβλήτων ή άλλων αποβλήτων δεν πραγματοποιείται σύμφωνα με οικολογικά ορθές μεθόδους στο εν λόγω κράτος ή αλλού, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 8 πρώτη περίοδος της Σύμβασης της Βασιλείας·

11. Η απαγόρευση της εξαγωγής επικίνδυνων αποβλήτων από χώρες που παρατίθενται στο παράρτημα VII της Σύμβασης της Βασιλείας σε χώρες που δεν παρατίθενται στο παράρτημα VII για τις εργασίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV της Σύμβασης της Βασιλείας, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4α της Σύμβασης της Βασιλείας και τα άρθρα 34 και 36 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1013/2006·
12. Η απαγόρευση της εισαγωγής επικίνδυνων αποβλήτων και άλλων αποβλήτων από κράτος μη μέρος της Σύμβασης της Βασιλείας που δεν έχει κυρώσει τη σύμβαση της Βασιλείας, ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 5 της Σύμβασης της Βασιλείας·
13. Η υποχρέωση της αποφυγής ή ελαχιστοποίησης των δυσμενών επιπτώσεων στους σχηματισμούς που χαρακτηρίζονται ως φυσική κληρονομιά, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης για την προστασία της παγκόσμιας πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, της 16ης Νοεμβρίου 1972 (Σύμβαση για την παγκόσμια κληρονομιά), ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 5 στοιχείο δ) της Σύμβασης για την παγκόσμια κληρονομιά και το εφαρμοστέο δίκαιο της αντίστοιχης δικαιοδοσίας·
14. Η υποχρέωση της αποφυγής ή ελαχιστοποίησης των δυσμενών επιπτώσεων στους υδροτόπους, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της Σύμβασης επί των διεθνούς ενδιαφέροντος υδροτόπων ιδία ως υδροβιοτόπων της 2ας Φεβρουαρίου 1971 (Σύμβαση του Ραμσάρ), ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 της Σύμβασης του Ραμσάρ και το εφαρμοστέο δίκαιο της αντίστοιχης δικαιοδοσίας·

15. Η υποχρέωση της πρόληψης της ρύπανσης από πλοία, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τη Διεθνή Σύμβαση για την πρόληψη της ρύπανσης από πλοία, της 2ας Νοεμβρίου 1973, όπως τροποποιήθηκε από το πρωτόκολλο του 1978 (MARPOL 73/78). Σε αυτήν περιλαμβάνονται:
- α) η απαγόρευση απόρριψης στη θάλασσα:
 - i) πετρελαίου ή πετρελαιοειδών μιγμάτων, όπως ορίζονται στον κανονισμό 1 του παραρτήματος I της Σύμβασης MARPOL 73/78, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανονισμούς 9 έως 11 του παραρτήματος I της Σύμβασης MARPOL 73/78·
 - ii) επιβλαβών υγρών ουσιών, όπως ορίζονται στον κανονισμό 1 παράγραφος 6 του παραρτήματος II της Σύμβασης MARPOL 73/78, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανονισμούς 5 και 6 του παραρτήματος II της Σύμβασης MARPOL 73/78· και
 - iii) λυμάτων, όπως ορίζονται στον κανονισμό 1 παράγραφος 3 του παραρτήματος IV της Σύμβασης MARPOL 73/78, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανονισμούς 8 και 9 του παραρτήματος IV της Σύμβασης MARPOL 73/78·
 - β) η απαγόρευση της ρύπανσης από επιβλαβείς ουσίες μεταφερόμενες διά θαλάσσης σε συσκευασία, όπως ορίζονται στον κανονισμό 1 του παραρτήματος III της Σύμβασης MARPOL 73/78, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανονισμούς 1 έως 7 του παραρτήματος III της Σύμβασης MARPOL 73/78· και
 - γ) η απαγόρευση της ρύπανσης εκ των απορριμάτων των πλοίων, όπως ορίζονται στον κανονισμό 1 του παραρτήματος V της Σύμβασης MARPOL 73/78, ερμηνευόμενη σύμφωνα με τους κανονισμούς 3 έως 6 του παραρτήματος V της Σύμβασης MARPOL 73/78·
16. Η απαγόρευση της ρύπανσης του θαλάσσιου περιβάλλοντος από απορρίψεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας της 10ης Δεκεμβρίου 1982 (UNCLOS), ερμηνευόμενη σύμφωνα με το άρθρο 210 της UNCLOS και το εφαρμοστέο δίκαιο της αντίστοιχης δικαιοδοσίας.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΟΣ IV ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ (ΕΚ)

ΑΡΙΘ. 1893/2006 ΠΟΥ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 2 ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΣ 1 ΣΤΟΙΧΕΙΟ Β)

Άρθρο	Τομέας	Αντίστοιχος κωδικός NACE
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο i)	Παραγωγή κλωστοϋφαντουργικών υλών, βιομηχανία δέρματος και δερμάτινων ειδών (συμπεριλαμβανομένων των υποδημάτων)	Τομέας Γ, Κλάδος 13-15
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο i)	Χονδρικό εμπόριο κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, ενδυμάτων και υποδημάτων	Τομέας Ζ, Κλάδος 46, Τάξη 46.4, Κατηγορία 46.41-46.42
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii)	Γεωργία, δασοκομία, αλιεία (συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας)	Τομέας Α
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii)	Βιομηχανία τροφίμων και ποτοποιία	Τομέας Γ, Κλάδος 10-11

2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο ii)	Χονδρικό εμπόριο γεωργικών πρώτων υλών, ζώντων ζώων, ξύλου, τροφίμων και ποτών	Τομέας Z, Κλάδος 46, Τάξη 46.1, Κατηγορίες 46.11- 46.13 και 46.16-46.17
		Τομέας Z, Κλάδος 46, Τάξη 46.2
		Τομέας Z, Κλάδος 46, Τάξη 46.3
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο iii)	Εξόρυξη ορυκτών πόρων ανεξάρτητα από τον τόπο από τον οποίο εξορύσσονται (συμπεριλαμβανομένων του αργού πετρελαίου, του φυσικού αερίου, του άνθρακα, του λιγνίτη, των μετάλλων και των μεταλλευμάτων, καθώς και όλων των άλλων μη μεταλλικών ορυκτών και προϊόντων λατομείου)	Τομέας B
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο iii)	Κατασκευή βασικών μεταλλικών προϊόντων, άλλων μη μεταλλικών ορυκτών προϊόντων και μεταλλικών προϊόντων (εκτός μηχανημάτων και εξοπλισμού)	Τομέας Γ, Κλάδος 23- 25
2 παράγραφος 1 στοιχείο β) σημείο iii)	Χονδρικό εμπόριο ορυκτών πόρων, βασικών και ενδιάμεσων ορυκτών προϊόντων (συμπεριλαμβανομένων των μετάλλων και μεταλλευμάτων, δομικών υλικών, καυσίμων, χημικών προϊόντων και άλλων ενδιάμεσων προϊόντων)	Τομέας Z, Κλάδος 46, Τάξη 46.7, Κατηγορίες 46.71-73 και 46.75-76